

AREGCEL

Ára 24 fillér

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:
VI. KERÜLET, TERÉZ-KORUT 52. SZÁM

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL
TELEFON: AUTOMATA 278-82 ES 278-81

MEGJELNIK MINDEN HÉTFŐN REGGEL

FELELŐS SZERKESZTŐ: LÁZÁR MIKLÓS

Előfizetési ár (csak vidékre) egy negyed évre 3 pengő. Egyes szám ára 30 Groschen 4 dinár, 1*20 lira, 2 francia frank, 10 lot

TELEFONOK VASÁRNAP DELUTANTÓL REGGELIG: JOZSEF 303-30, JOZSEF 310-15

IX. évfolyam

Budapest, 1930 május 26

22. szám

A titkosan szavazó választókerületek számát 46-ról 78-ra, legföljebb 100-ra hajlandó a kormány fölemelni

Az első terv szerint kiterjesztik a titkosságot a 20.000 lélekszámú városokra, valamint az ipari gócpontokra, a második terv megadja a titkosságot a 15.000 lakosu városoknak is. — A választókerületek számát 245-ről 220-ra csökkentik

A kormánypárt jövő év tavaszára várja az új választások kiírását

(A Reggel tudósítójától.) Apponyi Albert gróf állásfoglalása

új helyzetet teremtett a titkos választójog ügyében.

A kormány Apponyi pénteki felszólalását hónapokkal megelőzően foglalkozott már a titkosan szavazó választókerületek szaporításának tervével és éppen Apponyi volt az, aki a múlt hét elején a képviselőház folyosóján nagy meglepetésre bejelentette, hogy a kormány a titkos választójogot még az új választások előtt ki fogja terjesztetni. A Reggel-nek alkalmá volt ebben az általános érdeklődést keltő ügyben teljesen beavatott helyen érdeklődni és megállapítani, hogy a belügyminiszteriumban csakugyan hónapok óta folyik már az adatgyűjtés a titkos választójog kiterjesztésének előkészítésére, mégpedig azon elgondolás alapján, hogy

a titkos választójogot harminkét újabb kerületre terjeszték ki.

Minden bizonnyal megkapja a titkos szavazás jogát az a három törvényhatósági joggal fölrúházott város, amely 1926-ban nyíltan választott:

Székesfehérvár, Sopron és Baja.

A további elgondolás az, hogy

a titkosságot kiterjesztik azokra a megyei városokra is, amelyeknek lakossága eléri a huszezt, továbbá azokra a vidékekre is, ahol nagy tömegben élnek ipari munkások.

Ezen elgondolás szerint megkapják a titkosságot: Békéscsaba (lakosok száma 47.000), Nyiregyháza (43.000), Kiskunfélegyháza (37.000), Makó (37.000), Szombathely (37.000), Cegléd (37.000), Szolnok (33.000), Jászberény (32.000), Szentcsanak (32.000), Kaposvár (30.000), Nagykanizsa (30.000), Hajdúbószormény (29.000), Nagykőrös (29.000), Eger (29.000), Békés (29.000), Mezőtúr (27.000), Törökszentmiklós (26.000), Kiskunhalas (26.000), Csongrád (26.000), Szarvas (25.000), Gyula (25.000), Orosháza (24.000), Karcag (23.000), Sátoraljaújhely (21.000), továbbá öt ipari gócpont: Sajószentpéter (Diósgyőr), Salgótarján, Ozd, Tatabánya és Dorog. Az 1926. évi választáson husz kerület választott képviselőket és titkos szavazással 46 képviselőt, míg a többi 199 kerület közvetlen és nyílt szavazással választott egy-egy képviselőt. Budapest az I. választókerület (Buda) hat képviselőt választott, a II. (Pest Észak) kilencet, a III. (Pest Dél) tízet. Budapestkörnyék öt, Szeged és Debrecen három-három, Miskolc, Pécs, Győr, Keoskemét és Hódmezővásárhely

két-két képviselőt. Amennyiben tehát az előbb említett elgondolás valósul meg,

az új képviselőháza negyvenhat képviselő helyett hetvennyolc fog titkos szavazás alapján bekerülni,

a harminkét új titkos kerületben azonban természetesen nem lájstromos, hanem közvetlen lesz a titkos szavazás. A múlt választáson a mandátumoknak (három mandátum híján) egyötödét töltötték be titkos szavazással, az előbbi elgondolás szerint körülbelül egyharmad lesz az arányszám, tekintettel arra, hogy

a választókerületek számát az aránytalanul kicsiny kerületek beolvastásával 245-ről 220-ra csökkentik.

Gróf Apponyi pénteki felszólalása annyiban teremtett új helyzetet, hogy azok a beavatott kormánypárti képviselők, akik a kormány elgondolásáról tudomással bírnak, az Apponyi által fölsorakoztatott súlyos külpolitikai és belpolitikai érvek hatása alatt maguk sem tartják elegendőnek a titkosan szavazó választókerületek számának mindössze harminckettővel való szaporítását és meg vannak győződve arról, hogy a kormány sem fog elzárkózni a második számú elgondolás elől, amely szerint

a titkosságot kiterjesztik a 15.000 lakossal bíró városokra is, valamint egy további ipari gócpontra, Mecsekzabolcra, aminek következtében a titkosan szavazó kerületek száma éppen eléri a százat.

E második számú elgondolás alapján megkapják még a titkosságot: Vác (19.000), Pápa (19.000), Mezőkövesd (19.000), Kiskunoroszma (18.000), Hajdúszoboszló (18.000), Gyöngyös (18.000), Esztergom (18.000), Hajdúnánás (17.000), Kiskunmajska (17.000), Adony (16.000), Soroksár (16.000), Mohács (16.000), Veszprém (16.000), Felsőluga (16.000), Hatvan (15.000), Eendrőd (15.000), Sárkád (15.000), Jászórokszállás (15.000), Balmazújváros (15.000) és Püspökhatány (15.000). Amennyiben e városi kerületek vidéki területekkel egészülnek ki,

titkosan csak a városi lakosság szavaz, a vidéki lakosság továbbra is nyíltan.

A tervezetek végleges kidolgozására természetesen csak később kerül sor. Ezt a munkát még a kormány és a kormánypárt kebelén belül is izgalmas tanácskozások fogják megkövetelni, mivel a titkosságot kiterjesztésének mértékét illetően még itt sem alakult ki egységes álláspont. A kormánypárt egy része például

Merre, meddig?

Májusi csillagok. Titokzatos, mélykék égbolt. Különös magyar éjszakák! Mi lesz vajjon ebből az országból? Merre, hová megy? Es meddig? Izzó életkérdések a levegőben. És a magyar temperamentum kétféle feleletet ad. Hol szélső optimizmus, hol végső elcsüggedés a válasz. Szilaj, poharakat vagdosó, cigányozó jókedv, vagy tespedt, tunya, szlávós mindenmindyeg. Néha mégis meg-megremegnek az alvó falvak. Autó zug az országuton. Röpülő berreg a levegőben. A vidéki moziba is betolakszik az új élet ezer csodája. A világháború szennyes, véres zsarátokából az eliramlott tíz év alatt új Európa támadt föl. Tüzmadár. Irama: a villany gyorsasága. Száguldóvá, nyugtalanná, de egyuttal teljesebbé, emberiebbé fokozta az életet. Ez az új Európa mér a kapunkat döngeti: itt van, él, jelentkezik, követel! Ezzel szemben a Duna-Tisza közén? Szkeptikus buslakodás, veszett Don Quijotéria, nőtönönő nyomorúság terjeng, amely azzal viasztalja magát, hogy hiszen egész Európában nagyok a bajok. De mindenkibe belenyúl a szinte öntudat alatt: így már nem lehet sokáig... Nem lehet többé elmenekülni az „ültető hazugságok” ibseni kódébe. Széchenyi rég megmondta: „Adót kell vetni mindazon ábrándra, ámitásra, elfacsart ideára, misztifikációra, szemfényvesztésre... amelylyel oly nagy száma a régi álmából felébredt magyaroknak megemnszünölög esalja magát és esal mást!” Ugyancsak Széchenyi írja: „Századokon keresztül a magyar hízlekedéshez szokott, amiből honosink nagy részének önmaga tulbecsülése, gögje és húsága támadta: az igaz, egyenes szótól pedig elszokott...” Legyen hát a szó nyílt, őszinte, mint a májusi csillagok égbolt. Ne áltassuk magunkat azzal, hogy a kultúra védőbástyája vagyunk. Nem vagyunk Európa tengelye. Eszre kell végre vennünk: nem a mi kedvünkért van Európa, hanem fordítva. Ha oly fantasztikus területű és népességű ország volnánk, mint Oroszország, ha nagyok és hatalmasok lennénk, mint Anglia, talán megengedhetnők azt a fényűzést, hogy elkülönözzünk a többi Európától, elszigetelhetnők magunkat mai politikai és társadalmi szerkezetünkbe, megpróbálhatnánk talán máskis szférában élni, a többiétől elütő gondolatvilágban. Így, fájdalom, kicsinységünkben, Európa geográfiai közepén, ez az elkülönülés életveszedelmes. Akár tetszik, akár nem: részei vagyunk az új Európának! A vérkeringése a mi szikkadt ereinkben is átfut. És ennek az új Európának, amely körülöttünk dübörög motoraiával, nemcsak a gyorsaság az életfolelemé. A gyorsaság magasabb célt szolgál. Lehetőleg mennél nagyobb tömegeket, mennél holdogabbá tenni! Az új Európa iramát nem is a villany, hanem — a demokrácia lendíti előre. Magyarországa talán sorsdöntő napjait éli, mint Szent István korában. István király a kereszténységben megtalálta az Európával való együtt lélekzés föltételeit. Lehetővé tette, hogy Magyarország több mint kilencszáz év után Szent Imre-ünnepségeket rendezhessen. De lesz-e ennek a kornak Szent Istvánja? A demokrácia ugyanis csak eszme, még nem valóság. Ne várjuk tőle, hogy kedvéért majd Európa Canossát járva kér bocsánatot, ami igazságtalanságot elkövetett rajtunk, hanem legföljebb azt, hogy Európa egészében integráló tagnak fogadják el minket. Olyan erősekezi ember is kell hozzá, mint Szent István volt, hogy az eszme a nemzet testvére és vérővé váljék.

kívánatosnak tartaná, hogy

a titkosságot — tekintet nélkül a lakosok számára — az összes megyei városokra kiterjeszék.

Még messzebb megy természetesen a parlamenti ellenzék, amely az ország külpolitikai és belpolitikai érdekeire való tekintettel egysegesen és határozottan követeli, hogy a titkos szavazás elve az egész vonalon érvényesüljön.

A budai görögkeleti püspök Sándor király meghívására résztvett a szerb patriarchaválasztáson

(A Reggel tudósítójától.) Az új szerb görögkeleti patriarcha megválasztása aktuálisá tette a magyar görögkeleti egyház megalkotását. A szerb patriarcha megválasztásánál — mintegy három héttel ezelőtt — ugyanis az a különös esemény történt, hogy

a budai görögkeleti püspök épp úgy meghívót kapott Sándor jugoszláv királytól a patriarchaválasztásra, mint az összes jugoszlávai görögkeleti püspökök.

A budai görögkeleti püspök a királyi meghívás alapján le is utazott Karlovácra és résztvett a választáson. Az történt tehát, hogy

A kérdés egyébként sokkal időszerűbb, mint azt általában gondolják. A kormánypárt beavatott tagjai bizonyosra veszik, hogy a kormány semmiesetre sem várja be a képviselőház mandátumának 1932 elején esedékes lejárát és az új választásokat valószínűleg már jövő év tavaszára kiírja, ami azt jelenti, hogy a képviselőház őszi ülészakában már megindul a harc az új választójogi törvényjavaslat körül.

a budai görögkeleti püspök Főzsongi funkcióit gyakorolta a jugoszláv államban. Ez a magyar államisággal nem összeférő állapot adott impulzust, hogy

mozgalom induljon meg egy magyar görögkeleti egyház alapítására.

A mozgalom A Reggel értesülése szerint még kezdeti stádiumban van, de valószínű, hogy a közeljövőben a kérdéssel hivatalos körök is foglalkozni fognak. Addig is átmeneti megoldásként a görögkeleti kormánybiztos foglalkozni fog. A görögkeletieknek annak idején már volt kormánybiztosuk: Siegescu József egyetemi tanár.

Kormánypartii képviselők a titkos választójog mellett foglaltak állást vasárnap Lovasberényben

Lovasberény, május 25.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Simon András, a lovasberényi választókerület képviselője, vasárnap délutánra Lovasberénybe gazdaggyűlést hívott össze, amelyen Meskó Zoltán, Krüger Aladár és Udvardy János képviselők vettek részt. A gyűlés, amelyen

husz községből több ezer főnyi gazdaközön-ség vett részt, mindvégig izgalmas lefolyású volt.

Báró Ivánka Géza a gyűlést megnyitva, fölolvasta a gazdák által összeállított 16 pontot, amelyekben összefoglalták a sérelmeket és arra kérte a megjelenteket, hogy szólnak hozzá ehhez a határozati javaslatához. A képviselőket pedig arra kérte, hogy terjesszék föl a kormányhoz. Monk Ferenc lovasberényi bíró adomérséklést, közmunkákat és az utak elkészítését sürgette. Harlet János a tejkartell tette tette szóvá, Mezer Péter a kisiparosok részére olcsó hiteleket sürgetett, Körmeny Ferenc a szövetkezetek ellen szólott föl, Paksy István kiszagda az olcsó buzára miatt panaszkodott, Galli Ferenc főjegyző az okirati kényszerrel beszélt, Geröffy Gyula főjegyző védelmébe vette a szövetkezeteket, de beszéde közben a hallgatóság részéről

erős kifakadások hangzottak el a protekción rendszer ellen

és arról, hogy az igazgatóság tagok szedik le a hasznát. Varjas Gyula a takarékoságról beszélt, Simon János a nyílt szavazás ellen szólott föl és

a nagygyűlés élénk helyeslése mellett sürgette az általános, titkos választójogot.

Kifogásolta a diktatura rendszerét, amely akár főútról, akár átról jön.

CSAK

SHELL

ROVARIRTÓ

A dohánykísárosok vasárnap Kállay Tamást választották elnökükké

(A Reggel tudósítójától.) A Dohánykísárosok Magyarországi Szövetsége vasárnap délután 4 órakor a régi képviselőházban tartotta közgyűlését.

Mankók kopogtak, féllábu, rokkant trafikosok, törődött trafikos nénik vonultak a gyűlésterembe,

amelyet zufolásig megtöltöttek. Nagyon sok vidéki trafikos is megjelent a közgyűlésen, köztük egy dunántúli, mindkét szemére vak hadirokkant is, akit két kisfia kézenfogva vezetett. Az ülést Magyar Mihály ügyvezető alelnök nyitotta meg, aki ismertette a dohánykísárosok sulyos helyzetét és kívánságait, amelyek első sorban arra irányulnak, hogy az új trafikengedélyek kiadását szüntessék meg, vagy legalább korlátozzák. Tiltakoznak a betársítások ellen és kéri, hogy az eladói jutalmakat tíz százalékra emeljék föl. A zárókérdést úgy kívánják rendezni, hogy

ARNEA
VITAMINDUS TÁPSZER
kimerült szellemi munkásoknak.

hétköznap legfőbb este 10 óráig, vasárnap pedig csak délig lehessen nyitvartartani a trafikokat,

de vasúti állomásokon és kirándulóhelyeken vasárnap is egész nap árusíthatnak. Magyar beszéde után elhatározták, hogy kívánságukat memorandumban terjesztik föl a kormányhoz, majd megválasztották az új tisztikart.

Elnök Kállay Tamás lett,

alelnökök Magyar Miklós és Bartha Miklósné, a nagy publicista özegeye. Vegül Mattiasich Dezsőné, kir. közjegyző özegeye, több mint egy-órás beszédben indokolta meg bizalmatlansági indítványát, amelyet a vezetőség ellen nyújtott be. Beszédét állandóan izgatott közbejávások zavarták, úgy, hogy Mattiasichné, miután véleményével egyedül maradt, kénytelen volt leülni.

Rajner Károly főherceg vasárnap meghalt Bécsben

Bécs, május 25.

(A bécsi távirati iroda jelentése.) Lipót Salvator főherceg legidősebb fia, Rajner Károly főherceg vasárnap délután a bécsi kórházban vérmérgezés következtében 35 éves korában meghalt.

A BEC egy négyesével vasárnap izgalmas baleset történt a Dunán

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap nagy izgalmat keltett a Dunán

a Budapesti Evezős Club egy négyes versenyűcsónakjának majdnem katasztrofális balesete.

Mintegy ötszáz méterre a népszigeti klubháztól a csónak oldala hirtelen megrepedt s a könnyű alkotmány pillanatok alatt megtelt vízzel. A vezérevezős kiadta a parancsot, hogy mindnyájan ugorjanak a vízbe, ami meg is történt s az evezősök a fölfordult csónak szélébe kapaszkodtak, míg a vezérevezős, Erdős Vilmos mérnök, részvenytársasági igazgató, kiüszött a budai partra és onnan segítségül hozott egy motorost. A már dermedt, fuldokló evezősöket

a motoros kimentette szorongatott helyzetikből

és a parti klubházba vitte őket.

Heves földrengés volt Északolaszországban

Milanó, május 25

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A szombatról vasárnapra virradó éjjel Florencében és Via Reggióban földrengés volt. Tizenegy óráig hatalmas vihar dühöngött és utána többször földrengést észleltek. A földrengés pánikot idézett elő és a lakosság ijedten menekült a szabadba.

JÓNÁL IS JOBB

szabású férfi
FEHÉRNEMŰT
csak a
GAL készít
3 betűs
férfi fehérneműk mestere
Károly-kört 3
40%

árlaszállítással készül méret után egyes ingre alkalmas maradékokból.

Bethlen miniszterelnök első vacsorája a román követségen

(A Reggel tudósítójától.) Grigorcea román követ szombaton fényes estebédet adott, amelynek kötségtelenül érdekese eseménye volt, hogy Bethlen miniszterelnök és neje, Bethlen Margit grófnő most először látogattak el a budapesti román követségre.

Este 8 órakor kezdődött a román követ ebédje, amelyre hivatalosak voltak: Gróf Bethlen István és neje, de Vienne francia

állandóan fölűnik és legutóbb a kormányzó garden partyn jutott az érdeklődés középpontjába, nagyszerű tengerkék selyem ruhát viselt, haját diadém díszítette. Az elsőemeleti nagy ebédlőben

rangsor szerint foglaltak helyet a vendégek.

Grigorcea követ jobboldalán ült Bethlen miniszterelnök, a követ baloldalán pedig de Vienne francia követ, Bánffy Miklós, mint volt külügyminiszter, rangjának megfelelő előkelő helyet kapott. Az ebédnél persze francia nyelven folyt a társalgás, de

Bethlen miniszterelnök az erdélyi származású románokkal magyarul beszélgetett.

Este 10 óra tájban a vendégek egy része bridgeasztalok mellett foglalt helyet és több bridgeparti alakult. Bethlen miniszterelnök bridgepartijában de Vienne francia követ, Madame Petroff-Csomakoff, a bolgár ügyvivő és Bánffy Miklós játszott. A miniszterelnök neje, Bethlen Margit grófnő kibicelt. Azok részére, akik nem kártyáztak, a szomszédos nagy szalonban

mozielőadást rendeztek:

Chaplinnek egy angol főúrasú filmjét adták. Bethlen grófné ezt is megnézte. Vacsora után különben megnövekedett a vendégek száma, megérkezett Oxilia olasz katonai attasé neje, vel és mások. A mozi természetesen nem töltötte ki az est hátralevő részét és azok, akik nem bridge-ztek, megnézték a román követség ujonnan berendezett reprezentációs terméit, amelyek tele vannak antik butorokkal, értékes festményekkel, műtárgyakkal. Ejjél jóval elmult már, amikor gróf Bethlen és a többi vendég eltávozott a követségről...

A Vay-ügyben Tomcsányi kihallgatta az ügyészség fogházában Litke Kázmért

(A Reggel tudósítójától.) A nyomozás, amelyet a budapesti rendőrség a csendőrlaktanyák építése körüli visszaélések ügyében folytat, ismét újabb fordulathoz érkezett. Sztranyarszky Sándor belügyminiszteri államtitkár, amint ismeretes, ebben az ügyben házi vizsgálatot rendelt el és a főmérülő adatokat időről-időre közölték a főkapitánysággal. Az újabb adatok alapján a rendőrség

több helyen házkutatást tartott.

Szenzációként említik azt is, hogy Tomcsányi

Kálmán miniszteri tanácsos, a belügyminiszterium közigazgatási főosztályának vezetője, aki Vay Kázmér miniszteri tanácsos ellen a fegyelmit megelőző vizsgálatot vezeti,

megjelent az ügyészségen és engedélyt kért, hogy a letartóztatott Litke Kázmér építész a Vay-ügyben kihallgathassa.

Az ügyészség engedélyével ez a kihallgatás meg is történt. A főkapitányságon ebben az ügyben a hét folyamán jelentős döntést várnak.

Madame Grigorcea

követ és neje, Arlotta olasz követ, neje és leánya, Delmouzos görög követ és neje, Petroff Csomakoff bolgár ügyvivő, neje és nővére, Ciechanowiecky lengyel ügyvivő és neje, gróf Bánffy Miklós, volt külügyminiszter, báró Apor Gábor követségi tanácsos, a külügyminiszterium politikai osztályának a vezetője, báró Beauverger és neje, Lukariewicz, a budapesti román követség első titkára és Balta Mózes alkonzul.

A miniszterelnök és felesége este nyolc óra tájban érkezett. Grigorcea követ és neje a kis szalonban fogadták vendégeiket. Madame Grigorcea, a háziasszony, aki a budapesti diplomáciai testület sok szép hölgytagja között is

Örökre eltiltotta az ügyvédi hivatás gyakorlásától Hantos Andort, a házasságszédelgés miatt körözött fiatal ügyvédet, a kamara fegyelmi ítélete

(A Reggel tudósítójától.) Az Ügyvédi Kamara fegyelmi bírósága dr. Hantos Andor budapesti ügyvédet legutóbbi ülésén a legsúlyosabb fegyelmi büntetéssel sújtotta. Hantos neve

többször szerepelt a nyilvánosság előtt egy házasságszédelgési botránnyal kapcsolatban.

A vád szerint egy fiatal urileányt feleségül vett, de a hozomány átvétele után nyomban elhagyta. Ebben az ügyében a Schadt-tanács nemrégiben fő tárgyalást akart tartani, de Han-

tos nem jelent meg a törvényszéki tárgyaláson és

a bíróság elrendelte letartóztatását.

A rendőrség azonban hiába kereste, Hantos el-
tűnt Budapestről és tartózkodási helyét nem sikerült kikutatni. Közben az Ügyvédi Kamara fegyelmi bírósága Hantos egy régebbi ügye miatt felelősségre vonta, de a fiatal ügyvédi hivatás tárgyalásán sem jelent meg. Egykori főnöke, Novák Sándor nyug. táblabíró, ügyvéd, akinek hosszabb ideig irodavezető volt, még év elején följelentette egész sereg vizsgálás miatt. Novák táblabíró följelentésében elpanaszolja, hogy Hantos a hatóságokhoz intézett beadványokra, bár főnöke pénzt bocsátott rendelkezésére,

bélyeget sohasem ragasztott, úgy, hogy minden aktát meglelelezték.

Ezenkívül a Novák-irodában több házmostertől óvadékokat vett föl azzal, hogy állást szerez számukra, de ígéretét nem váltotta be, hanem a pénzt elskikkasztotta.

A fegyelmi bíróság Hantos ügyében számos tanut hallgatót ki, majd meghozta súlyos ítéletét és

Hantos Andort örökre eltiltotta az ügyvédi gyakorlattól.

Védője az ítéletet megfellebbezte a Kuria ügyvédi tanácsához. Hantos ellen külön eljárás folyik a Kamaránál házasságszédelgés bűnyügye miatt is.

Zajos Wolff-párti gyűlés Kőbányán, amelyen Friedrich Istvánt ünnepelték

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap délelőttre a kőbányai régi sörházba a Wolff-párt hirdett népgyűlést, amelyen többszázfőnyi közönség jelent meg. Amikor azonban Petrovác Gyula képviselő fölemelkedett, hogy megkezdje beszédét, egyszerre a terem minden oldalán Friedrich Istvánt kezdték éltetni. Petrovác Gyula egy percig meglepetten nézett körül, majd így szólt:

— Nagyon tévednek, ha azt hiszik, hogy becsmérelni fogom azokat a testvéreimet, akik ellenzéke mentek. Ők fekete szemüvegben nézik a közéletet, a kormány rőzsaszínű szemüvegben, csak mi látjuk tisztán a helyzetet.

Petrovác nagy zajban folytatta beszédét és

HUTTER MOSÁS

Áztassunk „Asszonydicséret” mosóporral, utána mossunk „Szarvas” szappannal. Ez a módja, hogy a fehéreneműt kiméljük és vakítóan fehérre mossuk.

a közbeküldések akkor váltak legélesebbekké, amikor a fővárosi törvényről kezdett beszélni. — *Mi van a választójoggal?* — kiáltották mindenfelől. Ekkor már nyilvánvaló volt, hogy a termet a Friedrich-párt hívei töltik meg, akik Friedrich mellett rendeztek tüntetést. Petrovácz Gyula ebben a hangulatban fejezte be beszédét és Buday Dezsőnek adta át a szót.

Buday az általános zajban a zsidó kapitalizmusról kezdett beszélni, erre azonban fölújult a vihar: — A Ripka-párttal tudnak együttműködni? Ha a hatalomról van szó, nem olyan kényesek, mint a népgyűléseken! — ilyen és hasonló fölkiáltások répködtek a terem minden részében. Buday beszédével a gyűlés véget is ért. Wolff Károly, aki a megnyitáson jelen volt, később eltávozott a gyűlés színhelyéről.

a műtrágya, nyolc pengő a rosz! Így nem tudunk gazdálkodni! A kártelek uralkodnak ebben az országban, nem a kormány!

Percek alatt tizenöt-husz ember is szóhoz jutott a tömegben kint is, bent is. A rend teljesen fölbomlott.

Ekkor Preszly Elemér, főispán és Erdélyi Lóránt alispán megerőszelése lecsillapítja a kedélyeket és Laky Dezső folytatja előadását. Nemsokára ismét kitor a vihar.

Az udvarról csendőrök sietnek be a terebe.

Nagy tumultus keletkezik, majd végig süvít a hang: gyertünk hazá! Megindulnak a zászlók és utána a gazdák. Percek alatt felére ül a terem és újból úgy látszik, hogy vége a gyűlésnek, amikor Staub Elemér, ny. államtitkár, az Exportintézet vezérigazgatója áll föl.

— No menjünk szét határozat nélkül — mondja. Megértem, hogy nagy az elkéskedés és tiltakozom az ellen, hogy csendőrökkel hallgattassák el a panaszkodó gazdákat, de elvárom gazdátársaimtól is, hogy meghallgassák szónokaikat! Engem a kormány az Exportintézet élére állított és így tapasztalásból tudom, hogy nem olyan nagy a baj, amint azt az újságok írják, mert odakint, a külföldön, még nagyobb a baj...

Staub Elemér beszédét is a közbeküldések pergőtüzével fogadja a hallgatóság, de Staub szembeszáll a közbeküldésekkel és erőlesen rendretasítja őket. Amikor a tejtértekész beszél és az egyik gazda közbeszól, így felel neki: — Ne szóljon közbe! Aki ellenzi a szövetkezetet, az csak szocialista, vagy kommunista lehet! — Erre megint lármá keletkezik és a gombaiak — mert B. Kis István gombai kisgazda volt a közbeszóló —

kivonulnak a tereből.

Ezután vitéz Kovács Ferenc örkényi gazdasági tanár tartott előadást a kertészetéről, majd Krisztián Imre kisgazda képviselő nyújtotta meg a kedélyeket. Végül gróf Szapáry Lajos képviselő terjesztette be a határozati javaslatot, amelyben a gabonárák minőség szerint való márkázását, a közmunkaváltás és boradó eltiltását és a pestkönyeki kisgazdáknak a fővárosban való közvetlen árusítás engedélyezését sürgette. Biró Imre Boldizsár

Monoron

a kisgazdák nem jutottak szóhoz,

kivonultak vasárnapi gyűlésükről, amely a közbeküldések pergőtüzében csendőri közbelépéssel folyt le

S. O. S.-jelvényvel a kalapjuk mellett tüntettek a pilisi gazdák

Monor, május 25.

(A Reggel kiküldött tudósítójától.) A gazdasági viszonyok rosszabbodásával arányban nő a falusi közönség türelmetlensége is. A politika mesterei már régen tudják, hogy ha utat engednek a panaszoknak — akár csak a tulajdonított gőzkazán szelepein — a fölgülemlett keserűség is elpárolog a panaszokkal együtt. Ezért találkoztunk manapság a gazdaggyűléseken annyi helyi szónokkal... Monoron egy kis hiba történt a rendezésnél, Imponálóan szép volt minden — csak éppen

beszélni nem engedték a kisgazdákat.

Zászlóerdő fogadta az oszlopokban menetelő, fuvószenekarokkal, zászlókkal érkező gazdaközönséget. Minden község élén zenekar haladt, csak a pilisiek kigyózó sora haladt némán. Kalapjukon rozskalász és egy-egy cédula:

S. O. S.

Néma, de komoly tüntetés! A több mint ezer ember befogadására alkalmas hatalmas magtár percek alatt megtelik. Máriássy Mihály földbirtokos, a gombai gazdakör díszelnöke nyitja meg a gyűlést.

— Pilisi gazdátársaink S. O. S.-jelvényei a legtalálóbbak a mezőgazdaság mai helyzetére — mondja. —

A mi hajónk, a mezőgazdaság is, süllyedőben van,

de még nincs itt a végveszedelem. Ne várjunk mi messziről jövő segítségre, hanem fogjunk össze, felelősséget mindnyájan a kátyuba jutott szekerünk löcsének és rántsuk ki a szekeret.

Madarász Elemér, a monori kerület képviselője az első szónok.

— Azok közé tartozom, aki nem hisz az állami beavatkozásban. Az államnak megvannak a saját földadatai és a magángazdálkodásba csak akkor szabad

és kell beavatkozni, amikor azt másként föntartani nem lehet. A kisgazdátársadalmam ma képtelen birtokból megélni, egyesek mégis olyan hatalmas összegekkel tartatják el magukat az állammal, hogy szinte lehetetlen.

— Sok a miniszter! — Milliárdos költségvetés!

— kiáltják a hallgatóságból.

— Ezek — folytatja Madarász — ugylátszik, hazafias érzés hiányában nem veszik észre, hogy mások összeroskadnak a terhek és a nélkülözések alatt, amíg ők hatalmas jövedelmekben dúlakodnak. Terményeinknek ninesen ára.

Ipari vámvédelmünk megröjtötte a mezőgazdaságot.

A közterhek kétszer akkora, mint a jobb terményárak mellett voltak. A bankkamat kibíratatlan. Nem folytatom tovább a panaszok felsorolását, de megállítom: öt és félmillió ember él ebben az országban a mezőgazdaságból, a másik két és félmillió sorsa pedig szorosan függ ezeknek a boldogulásától. Olyan politikát kívánunk tehát, amely a mezőgazdaság megélhetését biztosítja.

Dr. Laky Dezső műegyetemi tanár a külföldi közgazdasági viszonyairól tartott volna előadást, de még beszéde első mondatait sem fejezte be, máris kitor a vihar. — Tizenkét pengő

Apponyi Albertet éltették

vasárnapi izgalmas gyűlésükön az építőmunkások

(A Reggel tudósítójától.) A Magyarországi Építőmunkások Országos Szövetsége vasárnap délelőtt arénúti székházában elkészedett és izgalmas gyűlést tartott, amelynek egyetlen tárgya az építőipari termelés súlyos válsága volt. A budapesti gyűléssel egyidőben az ország tizenhárom városában hirdették gyűlést a Szövetség, három helyen azonban a gyűlést nem engedélyezték. A gyűlés

tumulatózus jelenetek, viharikeltő közbeszólások, az ügyeltes rendőrszét állandó figyelemzetéseit közben zajlott le

s az agent provokatórok közbeszólásai nyomán támadt vihar többször negyedóraira megakasztotta a gyűlést. Szuppinger János elnöki megnyitása után Czimer Lajos, a Szövetség titkára tartott beszédet. A gyűlés eljja — mondotta — az, hogy az építőmunkások életjelt adjanak magukról és nyomorúságukról. A kormány politikájának eredménye, hogy a tavaszi munkák idején 25.000 építőmunkás van munka nélkül.

Azokat az összegeket, amelyeket mint beruházási tetteket állított be a költségvetésbe, helytelenül és rosszul használták föl. Az hangoztatják, hogy a lakásépítés nem állami feladat s ugyanakkor kétes részvénytársaságok, roskadozó szövetkezetek támogatása állami feladatná lett. A munkanélküliség világjelenség, de mindenütt megtalálták a pillanatnyi megoldást, csak nálunk nem. Azok a tárgyalások, amelyek a miniszterelnökönél folytak, csak be nem váltott ígéretek hoztak. A nyolcórás

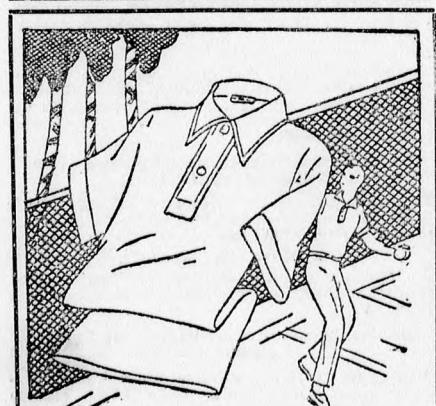
munkanap kérdésének tárgyalásától nem zárkózik el a kormány, de ez a kérdés nem anélkül, hanem az épületállványokon dől el. Ugyanakkor azonban a legridegebben elzárkóznak a munkahiány esetére szóló biztosítástól és az építőipari termelés pénzügyi támogatásától. Az építőipari válság problémájának megoldását, a közmunkák késedelem nélküli elkezdését, az országos lakásépítési törvényről, az építőanyagkártelek megrendszabályozásától várjuk.

Egy főveendő államkölésben sem állíthatja helyre a gazdasági állapotokat,

amíg a mai rendszer meg nem változik. Rendszerváltozásra van szükség, amelynek eléréséhez a gyülekezősi jog és sajtószabadság, az általános titkos választójog vezet. Ezeknél a szavaknál a gyűlés résztvevői

percekig tombolva éltették Apponyi Albert gróft.

Ezután Szuppinger főelővasta a szövetség határozati javaslatát, amelyben Magyarország építőmunkásai kijelentik, hogy joguk van a munkához és a kormánynak kötelessége munkát teremteni, mindenáron, minden nehézség ellenére is, és pedig legelső sorban egyszemélyes kistakások építésére; változatlanul ragaszkodnak a nyolcórás munkanap és a munkahiány esetére szóló biztosítás törvénybeiktatásához; a munkanélküliek számára pedig gyorssegély kitalálását és a Franciaországba való kivándorlás lehetőségét kérik.

TENNISZ ING

rövid ujjal, fehér, szellős panama- anyagból. Nyitva és csukva viselhető. Nagyon praktikus, elegáns és tartós viselet

7.50 pengő

FENYVES

CALVIN-TÉR 7

ANDRÁSSY-UT 4

GRETA GARBO

A NŐK IDEÁLJA: Járását, ruháját, hajviseletét százezren utánózzák — mert utánózhatatlan!

A FÉRFIAK IDEÁLJA: Érette ég, él, sováróg érte minden öreg és fiatal — mert elérhetetlen!

PERZSELŐ VÁGYAK

Ez az a film, amelyet mindenki megnéz.

MA 6, 8 és 10 órakor a ROYAL APOLLÓBAN

„Legjobban szeretném, ha már lenyisszantanák a fejemet!”

— mondja az elfogott düsseldorfi rém, akinek lakásán véres ástót, hosszszáru véres ollót és tíz vérfoltos kabátot talált a rendőrség.

Kürten felesége beleőrült az izgalmaiba

Düsseldorf, május 25.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Düsseldorf közönsége vasárnap holtbiztosra vette, hogy a hónapok óta sikertelenül üldözött gyilkos kézre került. Annál föltöbb, hogy a rendőrség mélyes hallgatásba burkolódzik és vasárnap délelőtt óta nem adott ki újabb jelentést. A düsseldorfi rém elfogatásának hírére rengeteg berlini, osztrák, francia és más külföldi hírlapíró érkezett a városba. A külföldi újságírókat vasárnap este sajtókonferenciára hívták meg, de az utolsó pillanatban a rendőrség igazgatója lefújta az értekezletet.

A rendőrség egész nap folytatta Kürten Péter kihallgatását

és erről a következő részletek szivárogtak ki: Kürten meglepő nyugalommal adja elő vallomását. Nem védekezik s azt hajtogatja, hogy az emberiségnek akarta megbosszulni magát és ezért követte el borzalmas tetteit. A kihallgatásánál rendőrorvos is megjelent, aki azt mondja, hogy

a tömeggyilkosnál nem észlelt semmiféle szellemi defektust.

Kürten Péter sokszorosan büntetett előéletű, 17 esztben büntették már meg, legtöbbször betörtésért és rablásért. Egy esztben négyévi és egy esztben háromévi börtönt kapott. A rendőrségen fölmutatták Kürten Péternek azokat a leveleket, amelyeket részben a rendőrség, részben különböző lapszerkesztőségek kaptak. A tömeggyilkos azt állítja, hogy

a leveleket ő írta.

Az irászakértő hétfőn tartja majd meg az íráspróbát. Rendkívül terhelő vallomást tett Kürten felesége:

— Midőn egy reggelen férjemet megkérdeztem, hogy honnan tért haza olyan sárosan és miért olyan vérfoltos a ruhája, azt felelte:

vegyem tudomásul, hogy az összes düsseldorfi gyilkosságokat ő követte el.

Kürten nagyon bánja, hogy legutolsó áldozatát nem gyilkolta meg. Kihallgatása folyamán többször mondotta:

„Legjobban szeretném, ha már lenyisszantanák a fejemet!”

Szembesítették a tömeggyilkost egyik legutóbbi áldozatával egy Schultze nevű leánnyal. A leány 15 férfi közül fölismerte Kürtenben támadóját. Egy másik áldozata, Meurer aszony szintén föltétlen bizonyossággal fölismerte Kürten. A Mettmanner-Strasse 71. számú ház lakói — itt lakott Kürten feleségével — nagyon ellenszenvesen beszélnek szomszédjáról. Kürten nem szerették a házában. Tulzottan udvarias volt és

sunyin nevetett mindig a házában lakó nőkre.

Lakása nagyon szegényes berendezésű. Kürtennek egy külön kis kamrája volt, amelyben vízvezeték is van. Ebben a kamrában tisztogatta a tömeggyilkos ruhájaról a vérfoltokat. Két évvel ezelőtt költözött a lakásba, amikor jelenlegi feleségével megesküdött. A házkutatás alkalmával

a lakásban megtalálták azt az ástót, amelynek segítségével áldozatait elástá.

Találtak azonkívül tíz vérfoltos rövid kabátot. Kürten koránkelő ember volt. Pontosán ¼7 órakor ment el naponta a gyárba, előbb azonban mindig bevárt a újságos aszonym. Munkástársai ellenszenvesen beszélnek kellemetlenül udvarias modoráról. Elmondották társai, hogy egy alkalommal szobakerült a düsseldorfi rém ügye és valaki közülük megjegyezte, hogy le kell nyisszantani a gazember fejét, amire Kürten nevetve a következőket mondotta:

„Mit, lenyisszantani fejét? Ezer darabra vagdalni azt a gazembert!”

A tömeggyilkos különösen erős vonzalmat érzett fiatalabb leányok iránt. Mindig azt hajtogatta, hogy

csak a 16 éves leányokat szereti.

Hatszor énekeltek el a Himnuszt az orvosi vizsgálaton a levetkőztetett beteggel a győri Társadalombiztosítónál, ahol azt is munkaképesnek nyilvánították, aki rövidesen meghalt

Győr, május 25.

(A Reggel tudósítójától.) A győri Társadalombiztosító néhány orvosa ellen olyan súlyos panaszokat közölnek velünk, amelyeket nem zárhatunk el a nyilvánosság előtt. Fölsoroljuk ezeket a panaszokat, amelyeket csaknem hihetetleneknek tartunk, hogy így alkalmat adjunk az illetékes hatóságoknak a betegek sérelmeinek teljes kivizsgálására.

A hihetetlen panaszok

legkirívóbbjai a következők:

Heitler Dezső gépész (Győr, Erzsébet királyné-ut. 43.) 1929 február havában gyomor-bajával betegét jelentett. Dr. Takács fölülvizsgálaton többször munkára kényszerítette, noha fájdalmaival állandóan panaszkodott. Dr. Ats főorvos

munkaképesnek nyilvánította, azonban november 2-án gyomorhajában meghalt.

Kupó Erzsébet gyári munkásné (Győr, Gyár-utca 50.) 1930 márciusában fejfájással és feju-gással betegét jelentett. Kezelőorvosa, dr. Pick, néhány napos kezelés után fölülvizsgálatra utasította. Dr. Ats főorvos, miután a 15 éves fiatal leány az orvosi vizsgálaton szegényezete miatt vonakodott teljesen levetkőzni, meg sem vizsgálta, hanem egyszerűen elutasította. A leányt édesapja magánorvoshoz vitte s a sajátjából fizette a gyógyszerét és az orvosi honoráriumot. Néhány nap múlva a beteg a győri közpórházba került, ahol

már március 28-án agyhártyagyulladásban meghalt.

Molnár Viktor magántisztviselő (Győr, Domb-utca 4) a múlt év decemberében tüdőcsu-szurattal és reumával betegedett meg. Különböző és hosszadalmas vizsgálatok és fölülvizsgálatok után Takács dr. ez év február 7-én munkaképesnek nyilvánította. A határozatot Molnár, aki az utolsó fölülvizsgálatról már alig tudott hazavanszorogni, megföltebbzte. Újabb fölülvizsgálatra Ats dr. főorvoshoz rendelték be. Ezen az orvosi vizsgálaton, Molnár állítása szerint, a főorvos

hatszor egymásután énekelte el vele a Himnuszt, miközben teljesen ruhátlanul didergett

a gyöngén fűtött szobában. De a különös fölülvizsgálat ezzel még nem ért véget. Most Des-poth dr. folytatta a vizsgálatot. Odament a beteghez, aki a diványon feküdt, megfogta a két lábát s a feje tetéjére állította, mondván, lás-suk, tud-e tornászni? Azután megtapogatta a beteg karját és megállapította, hogy munka-képes. Megint Ats főorvos folytatta a vizsgálatot. Fölszólitotta Molnárt, mondja meg, de gyorsan, hogy

hány éves, hány hónapos, hány napos és hány órás e pillanatban?

Molnár kis gondolkodás után meg is felelt, előbb azonban azt kérdezte, hogy hány óra van e pillanatban, mert csak úgy tudja a földadatot kiszámítani. Ekkor már két órája ült mezítele-nül a hideg diványon a tüdőcsu-szuratos és

Szenvedélyesen udvarolt és a 47 éves ember 27-30 évesnek mondta magát. Minden egyes leányismerősének házassági ajánlatot tett, emiatt gyakran volt ösztözüése feleségével, aki ott akarta hagyni. Kürten nem szerette a fény-képeseket, az utolsó tíz év alatt egyetlen-gyszer fényképezette le magát. Kürten felesége az utóbbi napok izalmait következtében ide-gileg teljesen összeomlott, ugyhogy vasárnap délben

elmeogyintézetbe kellett szállítani.

A lakásban a véres ástót és vérfoltos kabátot kívül hosszszáru ollót is találtak, amelyen föllelhetők a vérvonások. Azt hiszik, hogy ez is a gyilkos szerszámok közé tartozott.

reumás beteg, miért is most már öltözködni kezdett, mire a főorvos kijelentette, hogy visel-kedés miatt a bolondokházába kellene küldenie megfigyelés végett, de ezt ne kívánja, mert ott keserves dolga lesz. Végül kapott egy szem-üveget és megállapították, hogy munkaképes. Molnár természetesen a határozatot megfölteb-bezte és most várja, hogy a járásbírósgy orv-szakértője döntsön ügyében.

Takács Mihály köväs (Győr, Akác-u. 3.) tüdőbajjal jelentett betegét. Három hónapi szanatóriumi kezelés után Ats főorvos munka-képesnek nyilvánította. A beteg a bírósághoz fordult s a tárgyaláson Kovácsics dr. bírósági arvoszakértő munkaképtelenségét minősítette s a bíróság megítélte táppénzét. Erre további kezelésre jelentkezett a következő napon és

ezt a betegét, aki az előző napon, mint munkaképtelen, a bíróságnál megnyerte pörét, Ats főorvos most munkaképesnek nyilvánította

és az orvosi kezelést, a táppénzét és a gyógyszert megvonta tőle.

Ismételjük, csaknem hihetetlen, hogy csak-ugyan ilyen állapotok lennének a győri Társadalombiztosítónál, sürgősen szükséges tehát, hogy ezeket a panaszokat megvizsgálják.

Főléledt a régi Magyarország utolsó boldog kaccája:

Göre Gábor bíró ur

könyvei

„uj eresztésben“

A pesti ur
Veszödelmek
Durbints sógor
Bojgás az világba
No még öggyet

Egy-egy kötet füzve 2.40, kötet 4.40 pengő

Dante-kiadás

Castrol

Regd.

MOTOR OIL

Vászon, szövét, pokróc, selyem és céna a szónoki emelvényen

Bródy Ernő ezeken bizonyította be a demokraták vasárnapi nagygyűlésén, hogy

Magyarországnak 600 milliójába került az a vámvédelem, amelyet néhány „ipari várur” kedvéért csináltak

(A Reggel tudósítójától.) A Nemzeti Demokratika Párt vasárnap a Ferencvárosban tartott nagygyűlést, amelyet Darvas Gyula bizottsági tag nyitott meg. Utána Bródy Ernő állott föl szólásra. A képviselő előtt az asztalon nagy halom szövét, takaró, vászon, céna, selyem, fejkendő és

Bródy Ernő bemutatja a közönségnek a durvaszövésű hatalmas pokrócot

Bródy, aki úgy áll a szónoki emelvényen, mint kereskedő, az árúkkal telerakott pult mögött,

kissé gyakorlatlan mozdulattal fölemeli és magásra tartja az egyik véget, amikor a tulzolt védővámok ellen beszélni kezd.

— Itt van egy méter kanavász — mondja. — Ez nálunk 82 fillérbe kerül, holott Csehországban csak 56 fillér az ára; a különbség 46 százalék. Azután itt van egy munkáspokróc, a szegénység szükségleti cikke, ez nálunk 5 pengő 27 fillérbe kerül, külföldön 3 pengő 55 fillérért lehet megkapni, — a védővám 48 százalékkal drágította meg. Tessék, mutatok egy olcsóbb gyapjuszövetet! Ezen a 3 pengő 5 szöveten 2 pengő 60 fillér a vám: az árú értékének 85 százaléka. Műselymet is mutathatok; ez ma már a legelterjedtebb ruházati cikk. Berlinben a Tietz-áruházban 2 pengőbe kerül, Magyarországon 3 pengő 90 fillérbe, mert

a vám 95 százalékkal megdrágította.

A közönség egyre fokozódó érdeklődéssel figyeli a szokatlan bemutatást, sokan fölállnak, előrehajolnak, úgy figyelik a fejtegetéseket, amelyeket a szó szoros értelmében „kézzel fogható” bizonyítékokkal támaszt alá Bródy Ernő.

— Haszámillióba került Magyarországnak az utolsó öt évben a vámvédelem — folytatja —, az a vámvédelem, amelyet csak néhány ipari várur kedvéért hoztak be. Magyarországon csak olyan ipar-nak van létjogosultsága, amelynek nyersanyagait nem kell külföldről behozni.

Vámtarifánkkal bezártuk a kapukat, elzárkóztunk a szomszéd államoktól, ezért nincs keres-

kedelmi szerződésünk sem Ausztriával, sem Csehországgal, sem Németországgal.

ezért emelik föl a szomszéd államokban a gabona-vámokat, ezért nem engedik be Németországba a magyar árutokat. A kereskedelmi szerződésről tárgyaló német delegátusok azzal utaztak el tőlünk: „Majd telefonáljanak az urak, ha leszállítják az ipari vámokat, akkor tovább tárgyalhatunk!” Magyarországnak le kell térnie végre a nagyvás utjáról, föl kell szabadulnia a GYOSZ érdekeinek diktatúrája alól, föl kell nyitnia a határait, beengednie az olcsó árúkat, különben éhenhal az ország.

Bródy végül a gyűlés percekig tartó tüntetése közben tiltakozott az ellen, hogy ugyanakkor, amikor a demokraták gyűlést tartanak, más pártok gyűléseit a rendőrség betiltja. Ezután Fábrián Béla mondott beszédet.

— Az ellenzéki politikus ma úgy érzi magát — mondotta —, mint a katona a lövészárokban, akinek csak Mannlichere volt, de ágyúkkal és tankokkal jötték ellene. A kormány tapokt közti hirdeti, hogy a nép nem bírja tovább a terheket és ugyanakkor ezeket a terheket napról-napra emeli.

Bródy magasra emeli az olcsó gyapjuszövetet, amelynek váma az árú értékének kétharmada

Magyarországon lassanként munkanélkülivé válik mindenki, aki nem az államtól kapja a kenyerét, munkanélküli iparosokkal, kereskedőkkel, ügyvédekkel, orvosokkal, hivatalnokokkal van tele az ország.

Az egyetlen varázsszer, amely arra kényszerítheti a kormányt, hogy ne trónoljon olympusi magaslaton a nép fölött, az általános, egyenlő, titkos választójog.

A közönség hosszan élteti a titkos választójogot. Gál Jenő beszéde elején gróf Apponyi Albert választójogi beszédét aposztrofálja.

— A parlamenti többség elzárkózik a maga várában — folytatja. — De nemcsak ezek ellenségeink, hanem azok is, akik eszméink kisajátításával foglalkoznak. Mi azt tűzünk nekik: aki az ajkán demokrata, nem mindíg a szívében is. Elég volt a politikai ágyrajárákból!

Vászonyi János, majd Pakots József beszélt. — A parlamenti tanácskozások egy megingott

rendszer végső kapkodását mutatják — mondotta. — A mai kormányval együtt el kell tűnnie annak a parlamentnek is, amely közigazgatási erőszakban született a kinevezett képviselők többségével. A halál fuvalma borzong most végig ezen a többségi párton: félnek a választásoktól.

Ha most mennének a nép elé, semilyen erőszak, csendőrszorong, választási technika sem akadályozhatná meg az ország elkeseredett hangulatának megnyilvánulását.

Végül Balla Ernő és Lendvay Andor szólaltak föl.

A leégett Takácsiban drámai istentiszteletet tartott vasárnap Antal Géza református püspök

Pápa, május 25.

(A Reggel tudósítójától.) Dr. Antal Géza dunántúli református püspök vasárnap délelőtt kiment Takácsi községbe, hogy megvilágosítsa a tűzvészoltatta falu népet. A helység főutcájának füstösen, kopóran meredező házairól között néman, kalaplevéte, megviselt arccal álltak az emberek. Az égett fák keserűsége szaga már virágzó akácok illatával keveredett. A református pap, György János és Schöck Gyula evangélikus lelkész fogadták a püspököt és informálták a történetekről. Elmondták, hogy a lakosság most már némileg megnyugodott a kormány segítőkedőjének hírére. A támogatás nagyobb részét azonban az irgalmas szívű társadalomtól várják.

Megrázóan drámai volt az istentisztelet,

amelyet a püspök az épségben maradt templomban tartott. Jakab Aron, az ősz, öreg esperes imája után a püspök biztató beszédet mondott. „Mennyire érezük a kegyelem szükségét ebben a pillanatban — mondotta —, amikor ennek a községnek lakosait rejtőten csapás lágottatta meg.” Föl-füleskülvő zokogással hallgatták a püspök szavát, amelyben

a tűzben megfátalodott fönixhez hasonlította a leégett és majdan újjáépülő magyar falut.

A templomkapuban Császár Károly végzett lelkészjelölt, akinek apja odaégett a tűzben, könnyes szemmel rebegett hátát a püspöknek fölemelő biztatásáért.

Szocialisták és diákok véres csatája Bukarestben

Bukarest, május 25.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Vasárnap éjszaka a szociáldemokraták és a bukaresti egyetemi hallgatók között véres összeütközésre került a sor. A késő éjszakai órákban két egyetemi hallgató hazafelé tartva, elhaladt a szociáldemokrata párt helyisége előtt. A szociáldemokrata üléséről távozók

megtámadták a két diákot, behurcolták a párthelyiségbe, ahol véresre verték őket.

Amikor a bukaresti diákokthonban értesültek az eseményről, mintegy 60–70 fonyi diákesorport vonult a szociáldemokraták helyisége elé és követelte, hogy a két egyetemi hallgatót adják ki. Ezt a szocialisták megtagadták, amire

a diákok bevették az épület ablakait.

Ezután csendőrök vették körül a szociáldemokraták épületét. Minthogy a szociáldemokraták ezután sem voltak hajlandók a két egyetemi hallgatót kiadni, a hatóság emberei szabadították ki a két diákot, majd mindkét csoportot bekísérték a rendőrségre. Az incidensnél mindkét részről nagyon sokan megsbesültek.

Komédia Orfeum Jókai-tér 10. Tel.: A. 180-20
Hétfőtől péntekig: SZONET
Szombaton, május 31-én 9 órakor a
Nyári Komédia Orfeum
(Hermína-ut 65, Angol-park mellett)
megnyitása az új juniusi műsorral
Jegyek a városi pénztárnál már kaphatók (Jókai-tér 10)
az első heti előadásokra

Intelligens hivatalnoknő
komoly (vidéki) uriember ismeretségi keresi
„Magas barna 30” jelleg

Zongorák, pianinók
legjobbakkal
legolcsóbbakkal
legkönnyebb feltételekkel
Reményinél
Budapest VI, Király-utca 58-60. szám

Góth Karinty
Salamon Vaszary P.
Nagy Endre Dajbukát
Honthy Bársony
Lábass Pethes
Péchy Dénes
Szécsi Hédi Weygand
Fekete Pál Kedvező idő esetén nyitott tető Váradi Kató

MA PREMIER
de az első előadásra már minden jegy elment

NEVET BUDAPEST
a szenzációs magyar beszélőfilm

KAMARA

Elkészült a Kartelltörvényjavaslat az igazságügyminisztériumban és ősszel a parlament elé kerül

Ellenőrzés alá veszik s nyilvános számadásra kötelezik a Kartelleket. — Főállítják a Kartellbírószágot, amelyben a Közönség is képviselve lesz

(A Reggel tudósítójától.) A hegyek vajdása után mégis megszületett a kartelltörvény. Illetékes helyen közzölték A Reggel-lel, hogy a minisztertanács határozatának megfelelően

Zsitvay igazságügyminiszter elkészítette a kartelljavaslat-tervezetet és megküldte azt Bud kereskedelmi miniszternek. Az igazságügyminiszter a javaslat jogi részét dolgozza ki, a kereskedelmi miniszter pedig a gazdasági rendelkezéseket. A javaslat elgondolása az, hogy

a kartellek fennmaradhatnak ugyan a jövőben is, de ellenőrzés alatt fognak állni. A kormány beavatkozási jogot biztosít magának arra az esetre, ha a kartell az árakat indoklatlanul emelné. Legfontosabb rendelkezése

lesz a törvénynek, hogy a kartellek számadásai és általában üzleti gesztioja nyilvános ellenőrzés alá fog tartozni.

Az igazságügyminiszter úgy tervezi, hogy a tőzsdebírószágot mintájára kartellbírószágot fognak főállítani, amelyben az érdekeltek — tehát a fogyasztóközönség is — képviseltetést kapnak.

A javaslat az ősszel mindenesetre törvényerőre emelkedik. Zsitvay és Bud miniszterek azt szeretnék, ha a parlamenti őszi kampány a javaslat tárgyalásával indulna meg.

„Nincs, aki megigya borunkat és maholnap a vizet sem leszünk képesek megfizetni!“

Viharos tüntetés a szeszkartell és a borfogyasztási adó ellen a szőlősgazdák vasárnapi közgyűlésén

„Lehetséges, hogy a bor adója több legyen, mint az ára!“ — „Ami a pálinkafőzés terén történik, nem más mint kommunizmus!“

(A Reggel tudósítójától.) Izgalmas és elkeresztelt hangulatban tanácskozott a magyar borkermelés katasztrofális válságáról a Szőlősgazdák Országos Egyesületének vasárnap tartott közgyűlése az OMGE diszteremben. Kis-és nagygazdák egyaránt gondderkes arccal foglaltak helyet a hosszú zóldsztatok körül és szinte reményüket veszítve hallgatták Kossinzy Viktor elnöki megnyitóbeszédét.

„Szívemben kevés örömmel nyitom meg a közgyűlést! — kezdte az elnök. — Azok, akik ügyeinkért napról napra sikraszállnak, mind többen vannak a parlamentben, de

követeléseink alig találunk meghallgatására. Az egész közigazgatási életnek hitelre volna szükség és létszerűen a szőlőtermelésnek és a borkereskedelemnek. Az értékesítésnek nagy akadályai vannak, a termelő alig kap valamit a piacra vitt boráért és a fogyasztó hihetetlen árakat fizet. Kimondom, hogy a kormány s a hatóságok nagy nem-bánomással kezelik ezt a kérdést.

Olyan nagy az elkeseredés a legalsóbb rétegektől a legfelsőkig, hogy megrázkódtatással fenyeget. Ha rövidesen nem történik mélyreható változás, a nagy gazdasági pangás és nyomorúság második Trianont készíti elő. Nincs, aki megigya a borunkat és maholnap a vizet sem leszünk képesek megfizetni!

Az elnök beszédében üdvözölte a szőlősgazdák nemrégiben alakult új társaskörét, a pénzügyminisztérium és a földművelésügyi minisztérium részéről megjelent Lukács és Balázs miniszteri tanácsosokat, valamint a közgyűlésen résztvevő Erdélyi Aladár, Forster Elek, Lázár Miklós, Matta Árpád, Ehn Kálmán és Blöcher Jakab országgyűlési képviselőket. Lu-

kács miniszteri tanácsos köszönőbeszédében arról szólott, hogy a borfogyasztási adó kérdésének megfolyósítása elől a kormány nem akar kitérni. Viharosan válaszolnak a gazdák e kijelentésre a terem minden részéből:

Elég volt a tárgyalásból! Elég volt az igazretkekből! Nem várunk tovább! Töröljék el az adót!

Erdélyi Aladár köszönte meg ezután az elnök üdvözítő szavait:

— Nekünk nem számolni, hanem létezni kell az elnök tornyosuló kérdéseikkel — mondotta —, nekünk e kérdéseket nem kitalálni, hanem megoldani kell, mert sokszázezer hold magyar föld sorsáról és egymillió magyar kenyerekről, életéről van szó!

Most dr. Reiszmann Zoltán tartott nagy tettségűtől kísért beszédet a szeszkartell ellen.

— Látnuk a küzdelmet, amelyet egyesületünk folytat — kezdte. A pénzügyminiszter rendelete a szeszkartell érdekeltiségének javára valósággal el-kommunikálta a szőlő- és gyümölcstermelők értékeit.

Óda szabad-e adni egy kartellnek a szőlősgazdák természetét, amely szemben áll a szőlőtermelés érdekével?

Három és félszázalék adót fizet az a gazda, aki a saját pálinkáját akarja kifőzeini. Iliát mindent meg lehet már velünk csinálni! Hát vállalhatunk és viselhetünk mi ilyen különadókat?! Követeljük, hogy

a szeszkartell urai ne disponálhassanak a mi borunk fölött és a pénzügyminiszter a borkermelést ne szolgáltassa ki a szeszkartellnek.

A földművelésügyi minisztérium mindent megtesz a szőlőtermelés érdekében, de jóakarata elbukik az eléje tornyosuló akadályokban. Kérjük a kormányt, hogy hallgasson meg bennünket, sokszázezer ember életéről van szó! Mi, szőlősgazdák, nem politikai szempontból kezeljük ezt a kérdést, talán helytelenül, mert ha talpraállnánk, hatalmas tömegeket tudnánk megmozgatni. Gondoljuk meg ott fönt az urak:

ha tönkremegy a borkermelés, mi lesz a szegény munkásokkal, akiknek nem tud majd kenyeret adni.

Reiszmann beszéde végén követelte annak a rendeletnek a visszavonását, amely a szőlőtermelést kiszolgáltatta a Gyümölcsészszorgalmi Részvénytársaságnak és követelte a boradót teljes eltörlését. Brezencu Károly (Tápióbicske) után Hajduska Rezső hangoztatta, hogy szükség van egy konertrációra, mert emékkül a gazdák termékeiket nem tudnak értékesíteni és azt kívánja, hogy ebben a szőlősgazdák megfelelő képviselőit kapjanak. Erdélyi Aladár és Hajduska Rezső rövid vitája után Bárány Győző, az Okéskegyi Szőlőfűde vezérigazgatója, majd Zságer Mihály (Csongrádi kizsáza) beszélt viharos tetezés mellett.

— En 1000 kistermelő képviselő — kezdte —, akik közül egyesek sincs három holdnál nagyobb szőlője és 1000 sorstárum nevében mondom, hogy puzsütünk, pezünk! Az egyesületéddig nagyon sovány eredményeket ért el, biztatásnál egyebet nem kapunk! Lehetséges, hogy a bor adója több legyen, mint az ára?

Ami a pálinkafőzés terén történik, az kimondom, nem más, mint kommunizálás!

(Nagy tetszés.) Mi, kisemberek, úgy állunk, mint a halottér, apánktól örökölt kis földünk mellett.

Kérem a magyas kormányt, ne hagyjon elveszni bennünket, mi gazdák pedig szervezkedjünk és eszelkedjünk, ha élni akarunk!

Baross Endre igazgató volt a következő szónok:

— Eyről-évro szomorubb képet kell festenem — kezdte beszédét — a magyar szőlő- és borkereskedelem helyzetéről. Apró-cseprő részleteredményeket elértek ugyan, de

határozati javaslatunk az idén is ugyanazt kénytelen követelni, amit egy, két vagy öt év előtt követelt.

Nagy politikai nyomásnak kell jönni, hogy a mi kérelmünk megoldást nyerjenek, mert még mindig nem történtek meg a radikális intézkedések a magyar szőlősgazdák érdekében. A mi véleményünket soha meg nem kérdik.

a szőlősgazdák másodrendű polgár szerepét töltik be ebben az országban.

Követeljük a borfogyasztási adó eltörlését!

Erdélyi Aladár, Frank Károly (Eger), Szaló-pák Pál (Csongrád), Liszka Lajos (Órkény), Iray József (Kistemplomanya), Gyüre József (Száhalombatta) beszédei után a közgyűlés elfogadta a határozati javaslatot, amely a borfogyasztási adó eltörlését, az italmérési törvény módosítását, szőlőkúra bevezetését, a bor belső elhelyezésének és exportjának rendezését, a szőlősgazdák hitellel való ellátását és a Gyümölcsészszorgalmi Részvénytársaság olyan működését kéri a kormánytól, amely a gazdák érdekeit minden tekintetben kielégíti.

A balatoni szőlősgazdák vasárnapi gyűlése is a borfogyasztási adó és a gyümölcsészszorgalmi rendelet eltörlését kéri a kormánytól

Balatonfüred, május 25.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A Balatonfüredi Mezőgazdasági Bizottság vasárnapra a Járás szőlősgazdái gyűlésre hívta össze. A gyűlésen, amelyen a kerület országgyűlési képviselője, Héjji Imre is megjelent, az egész környék szőlősgazdái képviseltették

Szántó György
új történelmi regénye:

UTOLSÓ HAJNAL
ELSŐ HAJNAL

Kleopatra világrengelő szerelmei
Caesartól Antóniusig

Ujabb meglepő emelkedés a nemrég felfedezett erdélyi író merészén ívelő pályáján

A 460 oldalas kötet ára 7.30 pengő

Dante - kiadás

Itt a salátaidény

és minden háziasszonynak szüksége lesz a legfinomabb, elsőajtolású olívaolajra. Olívaolajat csak megbízható kereskedőknél vásároljunk!

1/1 literes üvegben	P 4.40
0.4 " " " " " " " " " "	P 2.30
0.3 " " " " " " " " " "	P 1.80
0.2 " " " " " " " " " "	P 1.20

Meini Gyula Rt.

magukat. Pálffy Zsigmond, a járási bizottság elnöke nyitotta meg a gyűlést, majd Malatinszky József felszólalt tag üdvözölte az egybegyűlteket. Ezután Nagy Lajos evangélikus lelkész, Vörös Dániel, Varjas Géza, Somogyi Imre, Tóth Viktor és Pálffy Zoltán ismerlették a szőlősgazdák panaszait és kíván-ságait. Legvégül Héji Imre képviselő emelke-dett szólamra (ő azt ajánlotta, hogy forduljanak fölrattal a kormányhoz és

kérjék a borfogyasztási adó eltörlését, a gyümölcsessziforgalmi rendelet megváltoz-tatását és a hitelkérdés rendezését.

A hősök vasárnapján 21 ágyulövés dörgése közben tették le

a kormányzó, az országgyűlés, a kormány, a had-sereg, a főhercegek, a volt szövetséges hadseregek, a rokkantak, a hadiárvák és az özvegyek koszorui-kat a Hősök Emlékkövére

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap, május utolsó vasárnapján, amelyet a hősök emlék-ünnepévé avatott a törvényhozás, a Hősök Emlékkövével díszes és fölemelő külsőségek között tartotta meg a főváros kegyeletes ün-nepségét a világháború elesett hőseinek em-lékeztérére.

Impozáns kép

bontakozott ki az emlékmű körül. Már 9 órákor gyülekeztek az országgyűlés két házának tag-jai, a miniszterek, a főhercegek, a honvédség magasrangú tisztjei, a diplomáciai testület tagjai, a főváros vezetői, az idegen tiszték és katonai attasék díszes egyenruhájában, a forma-ruhás főiskolai hallgatók csapatai, a Fronthar-cosok zászlóalja, a hadirokkantak, a vitézek küldöttségei, leventék, eserközelek és iskolák növendékeinek hosszú sora és a TESZ hatal-mas küldöttsége. A csoportok élén báró Wlas-sics Gyula és Beöthy László, a felsőház elnöke és alelnöke, gróf Bethlen István miniszter-elnök dr. Hlatky Endre kíséretében, Vass Jó-zsef népielőli miniszter, Dréhr Imre államtit-kárral, Gumbös Gyula honvédelmi miniszter tábornoki díszben, Zsitvay Tibor igazságügy-miniszter, Izabella főhercegnő és József főher-ceg, Angelo Rolla pápai nuncius, gróf Kará-csonyi Jenő, a máltai lovagrend követe, Ripka Ferenc főpolgármester, Sipőcz Jenő polgár-mester, Schönner Odillo altábornagy, államár-parancsnok, Csandány altábornagy és mások. A kormányzó, aki pontban 10 órákor érkezett, miután elvonult a csapatok arcvonala előtt, a főváros közönsége képviselőiben a főpolgár-mester, a polgármester és Némethy tanszoki fogadták. Ünnepléses pillanat következett,

a kormányzó az emlékkő elé lépett és le-tette hatalmas babérokoszorúját.

Ezután megkezdődött a koszorúk letétele. Wlassics Gyula báró a felsőház, Almásy László a képviselőház, Bethlen István gróf a kormány koszorúját tette le. Háromtagú tá-bornoki küldöttség a honvédség nevében koszo-ruzta meg az emlékművet, majd Izabella fő-hercegnő és Frigyes és Albrecht főherceg koszo-rúját helyezték el.

A német hadsereg koszorúját

háromtagú küldöttség hozta von Hasse tábor-nok vezetésével, a következő szavakkal: „A hű fegyverbarátság emlékére és soha el nem múló hűvél bicskú meg a német hadsereg a közös ügyért elesett hőseit.” Karl Tarbuck, osztrák vezérőrnagy e szavak kíséretében tette le

az osztrák szövetségi hadsereg koszorúját: „Az osztrák szövetségi hadsereg nevében hoz-

Azt ajánlotta, hogy a tervezett új külföldi köl-csönből a történelmi borvidékeknek szőlő-főhajtási hitelt nyújtsanak. Ha azonban ez a hitel nem a szőlőbirtékeknek, hanem csak a föld-értékeknek lenne megfelelő, úgy szállítsák le a szőlőföldet adóját, legalább abban az át-meneti időben, amelyben a szőlősgazdák válság-gal küzdenek. A fölrattaban a külföldi bor-propaganda további folytatását is kéri, to-vábbá a külkereskedelmi szerződések megvál-toztatását a szőlőbirtékek érdekében. A gazda-gyűlés Héji Imre javaslatát elfogadta, indít-ványait memorandumba foglalják és legközé-lebb eljuttatják Mayer miniszterhez.

zuk e koszorút mindenkor hűségnek emlékező-sel a mi közös dicsőséges multunkra és azon óhajítás kíséretében, hogy a változatos jelenen át új ut nyíljon mindkét ország boldogabb jö-vője, mindkét nép és nemzet boldogulása felé.” A főváros koszorúját Sipőcz Jenő polgár-mester, Pest vármege és a törvényhatóság koszo-rúját Erdélyi Lóránt alispán helyezte el. Három béna rokkant hozta a Hadirokkantak Országos Szövetségének koszorúját és nevük-ben Ertl János így szólott:

„Az élő névtelenek a holt bajtársaink”.

Két hadiözvegy és két kis hadiárva követke-zett a HONSZ X. kerületi csoportjának koszo-rújával, amelyet Ruttkay Jenő tett le az emlék-műre. Ezután a TESZ és a különböző társa-dalmi egyesületek koszorút helyeztek el s az impozáns ünnepség a Himnus éneklésével ért véget, mire a csapatok díszmenetben vonultak el a kormányzó előtt, közben a Gellérthegyen

21 ágyulövés

dördült el a világháború hőseinek tiszteletére. József főherceg az ünnepséget megelőzően reggel 8 órákor külön hozta el a koszorúját szárny-segége kíséretében. A hivatalos ünnepélyen kívül

számos ünnepséget tartottak még a fő-városban

a hősök emlékeztérére. A budapesti unitárius misszióház templomában vasárnap délelőtt lep-lezték le az unitárius hősök emléktábláját, amelyet Ürmössyné Benczur Elza tervezett. Az imát Pethő István lelkész, a beszédet dr. Csiky Gábor missziói lelkész mondta. A hadi-rokkantak, hadiözvegyek és hadiárvák VII. ke-rületi csoportja Murányi-utcai helyiségében rendezett kegyeletes ünnepséget. Gyárfás Ernő, öz. Libohorszky Józsefné, Kárpási Rezső, Ruttkay Jenő és Nyári Rezső beszédei után megkoszorúzták a Szent Domonkos-rend tem-plomának falán elhelyezett emléktáblát, ahol máter Benedikt Imre piébanos mondott misét a hősi halottak lelkiüdvéért. Az ünnepség dr. Ke-recsny György beszédével ért véget. A budapesti orth. izr. hitközség Kazinczy-utcai főtemplom-ban istentiszteletet tartott, amelyen öbudaí Freudiger Abraham elnök vezetése alatt szá-mos hívó vett részt. A rákoskeresztúri izr. temetőben a hősök parcellájánál a kegyeletes emlékművep a honvédek 20 tagú küldöt-tésége vitéz Eperjessy Viktor vezetésével, a zsidó-vallású tisztiek küldöttsége pedig, élén sío-ágárdi Zöld Márton tábornokkal, jelent meg. Megünnepelték a hősök napját

szerte az országban is.

Székesfehérváron — amint A Reggel tudósi-tója jelenti — a vasárnap emlékünnepély ke-retében leplezték le az új hősi emlékművet, amely Híkséki Rezső építész és Pásztor János szobrászművész alkotása. Az ünnepi beszédet Bilkey Ferenc esperes-piébános tartotta.

Debrecenben vasárnap délután a Péterfia-utcai honvédlaktanya előtt lelkes ünnepség keretében leplezték le a hősök emlékfásorait jelző emléktáblákat. Az ünnepségen, amelyen 8-10.000 ember vett részt, megjelent gróf Kle-belsberg Kunó közoktatásügyi miniszter is. Az emlékbeszédet Vargha Kálmán felsőházi tag mondta.

Pécsen az Erzsébet tudományegyetem aulá-jában ünnepelték a Hősök napját. Az emlék-beszédet Tolnay Vilmos tartotta.

Szombathelyen vasárnap a hősök temetőjé-ben dr. Boros Imre mondott beszédet. Az evan-gélikus templomban emléktáblát állítottak az egyházközség hősi halotainak. Kossóvárott az ünnepi beszédet dr. Biró Lajos licumi igaz-gató mondta és a társadalmi intézmények koszorúkat a Kossuth-szobor talapzatára he-lyezték.

Bécsben

a bécsi magyar kolónia a kapucinusok templo-mában ünnepelte vasárnap a hősök emlékünnep-ét. A misét Korompai József, a Pázmáneum lelki igazgatója celebrálta. Az osztrák hadsereg küldöttséggel képviseltette magát. A megjel-tenek között ott volt báró Kövess tábornok öz-vegye is.

A Zeppelin vasárnap Brazília fővárosában vizeitelt és ma érkezik Pernambuco

Newyork, május 25.

(A Reggel tudósítójának távirata.) A „Graf Zeppelin” vasárnap reggel 7 óra után néhány perccel (amerikai időszámítás szerint) simán leszállt Rio de Janeiro légi kikötőjében, Santa Afonsoban. Hatalmas embertömeg várta a léghajót, amely már éjjel előtt Rio de Ja-neiro fölé érkezett, de

a sima kikötés érdekében a leszállást reg-gelre halasztották.

Ez idő alatt a léghajó elröptült a fővárostól nem messze fekvő Santos fölé is. 9 óra 15 per-cor a „Graf Zeppelin” ismét elindult és Per-nambuco felé vette irányát. Két kört irt le a város fölött és északi irányban eltűnt. A „Graf Zeppelin”-t hétfő délelőttre várják Pernam-bucoba, A Zeppelin Pernambucoból Havannába és onnan Lakehurstbe megy.

Egyár

Végre egy újítás, amely a vásárlóközönség érdekében születik. Ezen a héten vezették be az új oladási rend-szert, amelynek lényege abban áll, hogy néhány cikket a vállalat egyszerűen lejár forgalomba. Ezen cikkekét oly nagy mennyiségben gyártatja a vállalat, hogy már a nagykereskedő árba képes forgalomba hozni. A kárp-tyások olcsóság nem a minőség rovására van, hanem az egész nagyban árubeszerzés teszi azt lehetővé. Ez a rendszer a külföldön, különösen Amerikában már régen bevált és főleg ezek a kedvező tapasztalatok készítik el az árhatározásnak a rendszerét Magyarországon való bevezetésére. A legkisebb összegű 30 fillér, amely sze-szerget a közönség nyakdandókat, harisnyákat, zsebkend-őket, edénytörölkést stb. vásárolhat. Már az első hét eredményből is megállapítható, hogy ennek az új rendszer-nek a meghonosítása a legnagyobb sikerrel jött. A köz-önség ugyanis régebb főltséret a benne rejülő nagy előnyöket és valószínűleg megrögzte a Ferenciek-tere 2 és Andrassy-ut 4 szám alatt levő „Egyár”-üzletet, ahol az árúritás az új egyszerűságot molett folyik.

OSTENDE

A tengerek királynője, a belga királyi család nyári rezidenciája, az előkelő inter-nacionális társaság találkozóhelye. Napsugaras éghajlata, örökké hullámzó strandfürdője ideális. Óriási finom ho-mokstrand, 5 kilométeres tengerpartíe-sztány, meleg tengeri fürdők, természetes meleg ásványvízfóráss, ivó- és gyógy-fürdőkúra.

Az ostendei Kursaal páratlan a vilá-gon. Naponta szenziációs hangversenyek, ünnepségek, látványosságok, mulatságok, tánc. Nagy sportélet: atlétikai, golf-, lawn-tennis- és uszóversenyek. Életmen-tési versenyek a tengeren. Gyermek-eknek homokvárépítési versenyek a stran-don. Két nagy versenypályán naponta lóverseny. (Grand Prix International 600.000 frank.) Mintaszerű éreztésügyi berendezések!

Felvilágosítás és prospektus: Bureau officiel de Renseignements, Ostende.

Megvettem előnyös árban egy nagy tétel tisztja gyapju férfiszövetet.

Készítetek e kelméből mérték után férfiföltönyöket 2-szeri próbával és finom kellekkel 120-160 P-ért

Önnek is érdeke olcsón és jól öltözködni. A kelmék kirakataimban láthatók.

Fehér M. Miksa világvárosi férfiruhaárúháza csak Károly-kört 12. szám

Lauri Volpi és Németh Mária

a világ legszebb hangu énekese

együttös vendég-szereplése a

Városi Színházban

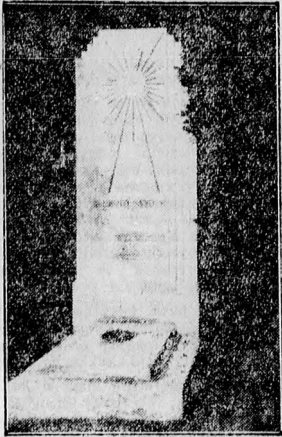
Csütörtökön, május 29-én: **Trubadur**
Szombaton, május 31-én: **Aida**

Jegyek a Városi Színház pénztáránál s az összes jegyirodákban

A Te irásaid nélkül nem él az a kor, amelyben éltél,

— mondotta MórícZ Zsigmond, Bródy Sándor siremlékének vasárnapi fölavatóünnepélyén

(A Reggel tudósítójától.) Bródy Sándornak, a „Nap lovagjának”, meghatóan szép emlékezéssel adózott vasárnap, az első forró májusi vasárnapon, a hálás, könny-belábadászemű kegyelet. A nagy író jelentősen sirját a rákoskeresztúri temetőben imponáns márvány-siremlékkel jelölte meg a pesti íz. hitközség, amely vasárnap délelőtt avatta föl a Bródy Sándor-emléket. Megjelent itt az író- és művészvilág és az ismeretlenek, az olvasók sokasága: a pesti nők, akiknek egykor hirdette ragyogását, akiknek kedvence írja, sokáig férjeseménye volt. — virággal és rezignált meghatótsággal jöttek el. Zsufolásig megtelt a téréség Bródy Sándor sirja előtt. Az új siremlék egy nő, Forgács-Hann Erzsébet alkotása.

Napba mártott aranytoll reliefje szimbolizálja az író t a márványlap széles homlokzatán, amelyen a felírás:

Bródy Sándor
író
1863—1924

Nekünk papnak, tanítónak, katonának kell lenni egyszemélyben. Minden nap újra kezdeni és minden nappal úgy végezni, hogy a következő jobb, tisztább legyen.

Koszorúk borítják a talpazatot. A közönség soraiban érzékenyült hódolat veszi körül!

Varsányi Irént.

Simonyi Mária, Mészáros Giza, Jób Dániel, Beregi Oszkár, Roboz Imre és az öreg Géczy István, a „Gyimesi vadvirág” szerzője van jelen. Az írók és újságírók élén MórícZ Zsigmond, Heltai Jenő, Kóbor Tamás, Nagy Endre, Salusinszky Imre, Sebestyén Károly, Kemény Simon, Nádas Sándor, dr. Boros László, Sümei Vilmos, báró Hatvany Lajos, Roóz Rezső, Faragó Jenő, Gerő Ödön, Salgó Ernő, Szatmári Mór, Emőd Tamás, Győző Lajos, Róza Miklós, Iványi-Grünwald Béla és Hermann Lipót festőművészek. Hajdu Marek fővárosi bizottsági tag, a család részéről Bródy Ernő képviselő és a Bródy-fiúk és Hunyady Sándor Kolozsvárról, a hitközség elnöksége, Pekár Gyula távollmaradását kimentette. Az ünnepély gyászdallal kezdődött, majd

Hevesi Simon

főrabbi mondott beszédet.

— Minden író annyit ér — mondotta —, amennyi örökkévaló igazság van benne. Egy képet őrözik, amelyen mécses, virágot és csókot hoz egy leány Catullus sirjára. Az író, akiben örökkévalóság van,

megérdemli a mécses, a virágot és a csókot.

Ne mondják, hogy vannak alkotások, amelyeknek divatja mult. Amiben örökkévalóság van, tovább vonul a néma lapokon, a föld alatt és jönnek korok, amelyekben újra isszák lángborát.

Nem halt meg, aki ebben a sirban nyugszik.

Az örökkévalóság szolgálja volt, pap, költő és katona, Isten békéje lengjen fölötté, szellemén teljesedjék az íge, fogadja be az örökkévalóság koszorúja.

Dr. Grauer Vilmos a hitközség nevében avatta föl ezután a siremléket. Gyertek, kishitűek — mondotta —, tanuljátok meg ennél a sirnál, hogy a magyar hazafiság összefonódhat a gyermekkori hittel.

Ismét gyászdal, majd az írók és újságírók egyesületei nevében

MórícZ Zsigmond gyönyörű beszéde következett.

— Itt állok sírod előtt, Bródy Sándor — mondotta — és rohanva zudul rám az emberi sors és a magyar sors. Ismertelek és szerettelek, tanítványod voltam és lelkes tisztelő. Itt él bennem gyönyörű, férfias alakod, a férfiszépség különös jelensége, akit Isten jókedvében teremtett. Neked megadtott, hogy nagy-szerű dolgokat cselekedj. A siker fogadtott azonnal, az élet kegyeltje voltál. Amíg másoknak vívódni kell, neked rózsákat szórt utadra. De minden nem jut ki mindenkinek, talán azért nem jutott osztály-részedül, hogy önálló, halhatatlan művekben éld ki magad, de ha most úgy látjuk is, hogy irásaidat beporozza az idő, hatásodat és életed cselekvéseit frissen és úde illatukban érezzük. A cselekvő ember voltál. Mikor megjelentél, hoztál magaddal valamit, amire szükség volt: az élet határtalan, izgalmas és boldog érzését. Félfrissült minden, amit megnéztél, amiről szóltál; szavaid nyilatkozások voltak, vagy új élet, új világ, új megismerés nyilatkozásai.

Te voltál az a magyar írodalomban, aki legelő-ször fujd meg azt a trombitát, amely új szemléletre szakította föl a látásokat.

Szociális szemlélet volt ez. Jól ismerted a világot, embereivel, tetteikkel s akaratokkal s ez az újság volt a te nagy erőd és nagy jelentőségged. Nevelő hatású volt az, amit cselekedtél:

utánad nem volt többet létjogosultsága az avas, konzervatív, mindehbe beletenyugó konokhágnak s ez olyan adomány, amelyet soha eléggé nem méltattak s nem méltathatnak. Minden sorod, amit valaha papírra vetettél a te érdekes férfias betűddel, minden sorod jalkiállítás volt és életprédikáció ebben

a magyar siralomölyvében. Mindent ismertél a mindenhez hozzászólóttál,

a te irásaid nélkül nem él az a kor, amelyben éltél.

A te Fehér Könyved a magyar élet fekete könyve volt. A te „Dada”-d a magyar föld édes-rongyos hamupipőke-géniusza volt, amelyet kiszakítottál azon véresen a talajból s föltűzted a magyar írodalom egére, mint csillagot. A te „Tanító”-d máig a leg-

remekbő sugara a szegény intellektuális magyar asszonyéletnek s a te „Lyon Led”-d a gettó világirodalmi gyöngye, a te „Nyomor”-od, a te „Embered”, a te „Színészvér”-eid, a te arcképeid, a te rajzaid, a te eikkeid ennek a szédszorosán össze-vissza kavart magyar sorsnak villogó s szikrázó tükörcserepei. Isten téged, Bródy Sándor, hallatlan tehetséggel s a szavak példátlan bőségével áldott meg s te nem voltál fősvény,

gazdagon ontottad csillámló kincseldet, amelyek

Hitelte
kellő időben!

ERKA-nál

Az Erka a főváros legelőkelőbb cégeinek több év óta fennálló nem nyereségre alakult egyesülése, melyben minden szakma képviselve van. A cégek csak jóminőségű árut tartanak és a közönségnek, ha készpénzáron részletre kívánnak vásárolni, készséggel rendelkezésre állanak.

A hitel megszavazása gyors és előzékeny.

Kivágandó:

T.

ERKA

BUDAPEST
IV, Molnár-utca 2

Hitelkérő lap beküldését kérem

Név: _____

Foglalkozás: _____

Cím: _____ (R)

Fővilágosítást ad a központi iroda:

ERKA

Budapest
IV, Molnár-utca 2

Lyali drága

— még 24! — várj! — jóéjt!

egy korban elvárásolták és új föléledésre vitték nemzetüket.

Két kézzel szőrtad ezeket a kieneseket, mint egy tékozló fiú, minden napod valami rakétázó ünlés volt. Olyan volt, mint a büvész, aki szemet-száját eldimitó csodákkal saporkázta be a fakó, sötét magyar eget. Egyike volt azoknak, akik bekapsolták a magyar sorsot a nagy Európa sorsába. Hálával és szeretettel köszöntöm szellemét annak a generációnak, annak az írói nemzedéknek nevében, amely melőn és szeretettel haladt tovább az uton, amelyen elindították bennünket. Legyen áldott emléked a legzóra áldás azoknak az eszméknek, azon az uton, amelyen állottál, legyen áldás azon a népen, amelynek adatait, legyen áldás azon a kultúrán, amely testvéri egységben, verszerinti igazságban, hűségben és nagyszerűségben jelent meg a te mezőidben. Isten áldjon meg s Isten nevelje ezerszerre a magvakat, amiket szőrtál s amelyek közül egyesek estek az útféle, ahol fölkap-

kodták az égi madarak, egyesek hullottak a kősziklákra, ahol gyökeret nem verhettek, de sok hullott a szivekbe és az elmébe, ahol hő termést és áldott aratást adtak. Minden magyar író és újságíró révében hódolattal teszem le a dicső emléked előtt, e sir-emlék előtt, amelyet felekezett emelt, de az egész kultur magyar világ háláját és szeretetét jelképezi, az íróvilág koszorút.

Móricz Zsigmond után Géczy István a színpadi szerzők nevében emlékezett meg Bródy Sándorról, mint akinek az erkölcsi sikereken kívül oly sok anyagi sikert is köszönhet a magyar színészet. Végül az énekkar gyászadára zárta be a főemelő és gondolatokat keltő emlékünnepelet, amely alatt ragyogóan tűzött le a forró májusi nap, mintha fénye, tüze, sugara is üzenet lenne az élet szerelmének, akinek sírkövében a sugárzó Napba mártott toll hirdeti emléked.

2-5 napi fogházra ítélték a nemesnádudvari adóházadás 73 vádlottját

Csak hárman kaptak súlyosabb fogházbüntetést

Baja, május 25.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Nagyszabású bünpör tárgyalását fejezte be szombaton este a törvényszéknek Nemesnádudvarra kiszállt büntetőtanácsa. A pörben

76 vádlott szerepelt és többségük tanut idézték meg,

kötötték azokat a fuvarosokat, akik ez év januárjában kitért forrongás alkalmával Nemesnádudvaron jártak, hogy bört szállításnak budapesti kereskedőknek. A házadás akkor történt, amikor az adóhátralek miatt foglaltsokat foganatosították és a lefogalt ingóságokat a községházra transzferálták. Egyetlen helybéli fuvaros sem akadt, aki a szállításra vállalkozott volna és még a csendőrök fölcsillításának sem engedelmeskedtek. A hatóságok erre a dusnoki fuvarosokat, akik történetesen éppen a községben tartózkodtak, megbízták a transzferálással. Az ingók egy részét már el is szállították a községházra, amikor

kitért a forrongás.

Nagy férficsoport megtámadta a fuvarosokat, megállította a kocsikát és összevagdalta a löszerszámokat, majd kikergette a községből az idegen fuvarosokat. Ugyanakkor vak tüzlármát rendeztek és a zür-zavarban

megrohanták a községházát, ahonnan hazavitték az összes addigra beszállított foglalt tárgyakat.

A házadók közül hármat, névszerint Schmidt Mihály, Messinger Jakab és Pekity Miklós gazdálkodókat letartóztatták, de még 73 ember ellen indult eljárás. A bíróság egész hétig tartó tárgyalás után szombaton este mind a 76 vádlottat bűnösnek mondotta ki. Schmidt, Messingert és Pekityt fejenként hétvénapra, a többi

73 vádlottat két-három-öt napi fogházra ítélté.

Az elítéltek nagy örömmel tudomásul vették az enyhe ítéletet.

A jobboldali ifjuság

radikális reformokat sürget, ostromozza a vezető osztályok „hihetetlen vakságát” és irtó hadjáratot követel a korrupció ellen

(A Reggel tudósítójától.) Néhány nap óta kézről-kézre jár az ifjusági mozgalmak vezetői között egy haragos-zöldszínű füzet, amelynek címe: „Fiatal magyarság, Eszmék és elszántság.” A címlapján gróf Teleki Pál, Sik Sándor egyetem tanár, a cserkészmozgalom egyik vezetője, Oláh György, a Wesselényi Reformklub elnöke mellett tízenegy, nagyrészt ismeretlen nevű fiatal tanár, orvos, pap, kereskedő szerepel szerzőként.

A jobboldali ifjuság vezetői

Felöltő, raglán, Trench-coat készen kapható!

Angol szövet
Legújabb szabás
Legjobb kidolgozás
Igen olcsón

Kivánságra **WIDDER** férfiszabó, IV. Város-ház-utca 20. Tel.: 880-20

Kiadó lakások!
Bimbó-utca 1-3-5. sz.
(szemben a Statisztikai Hivatallal)
egy-egy 2-, 3-, 4- és 5-szobás hálóval,
Margit-körút 43. sz.
házban
4-szobás lakás hálóval
Elegáns kivitel. Olcsó bérek!
Bővebbet a helyszínen, vagy Aut.: 298-29

Kertpenzió

I. Margit-körút 99 (Széna-tér mellett)
Külön ház, napos fekvés
Kitűnő ellátás. Olcsó árak

ebben a röpiratban egy hónapokig tartó ankét eredményeit foglalják össze. A füzet különös figyelmet azért érdemel, mert konzervatív színe mellett sokatlan élességgel csendül föl benne az a hang, amely érvényesítést követel a háborúutáni nemzedék céljainak s törekvéseinek a magyar közéletben.

— Azok a férfiak, akik voltak a háborúban, átérték a forradalmakat és szívük minden idegrostjával benne élnek a mában — mondja a röpirat —, nem tudnak megnyugodni ebben a mában. Az első évében Trianon után harsány kürtszóval vonultak föl az új próféta: rövid határidejű irtódat, az antiszemita ocsóbb fajta, turáni delibábok és annyi más. Közben az új nyomorúságok özöne összevegyült a régiekkel; egyre nő a gazdasági válság és egyre kiállóbbak az irtódató szociális aránytalanságok.

A középształy pusztul, a paraszt nyomorog, a munkás, a szellér koplal és káromkodik, a gazda nem tudja eladni a termékét, az iparosok seregestől zárják be a műhelyt, régi nagykereskedőcégek tönkremennek, fiatal orvosok havat hánynak és kitűnő ifju mérnököknek nem jut elég villamoskalanuzi állás...

A magyar intelligens társadalom egy részének gondolkozása pedig ma is olyan, mintha nem lett volna háború, forradalom és Trianon. A 20 és 30 éveseket azonban egészséges láz győtri. Azok

mellett, akiket az egyéni érvényesülésen kívül csak sport, flört, mozi és autó érdekelt, van egy tekintélyes kisebbség is, amelyben építő nyugtalanság lüktet és keresi az utat a jobb, „pozitív magyarság” felé. Ez a generáció azt látja, hogy nánk a pártiszlalom, az egyoldalúság, a másgondolkodás megemérettése, gyűlölete vagy lenézése ül végetes sulyal a lelkeken. Van jobboldali ideológia és baloldali ideológia, van konzervatív és radikális és szocialista program, van katolikus és protestáns és szabadgondolkodó érzellet; de nincs magyar program. A történelmi helyzetből folyó gazdasági nyomorúság és a vezető osztályok hihetetlen vaksága minden eddigéig élesebbre köszörrülte a társadalmi osztályellentéteket, részben rövidlátó naivitás, részben politika és érdekeltség, részben betegség fokozódó atavisztikus idegesség egyre sürűbbé és egyre veszedelmesebbé növeli a felekezeti surlódásokat.

Lassanként anyyi klikk, párt, egyesület, klub, szövetség, titkos társaság lesz,

ahány ügyesebb érdek megszületik. Mi jögon kívánjuk a munkástól és a parasztól, hogy föl tudjon emelkedni a maga osztályának érdekei fölé, amikor azok, akik néha magyar értelmiségnek szeretik nevezni magukat, még az osztálytudat és az osztályérdek relatív magasságáig sem jutottak el. Rá kell eszmélniök végre: eljött az utolsó óra, Pázmány magyarjának kezét kell fogni Bethlen Gábor magyarjánál és Kossuth magyarjának meg kell értenie Deák magyarját. Intelligens magyar ember nem hunyhat továbbra is szemet olyan égbekioldó tények előtt, mint

a minden téren jelentkező szociális nyomorúság, a városi és falusi nyomortanyák rettető realitása, minden magyar érdeknek a tőke hatalmával szemben való fökéletes kiszolgáltatottsága.

Lehetetlen nem látni, hogy a kapitalista gazdasági üzem — amely oly nagy szolgáltatásokat tett az emberi haladásnak — jelenlegi formájában bizonyos pontokban beletűközik a tizparancsolatba. Lehetetlen meg nem látni, hogy a szocializmusnak a kapitalizmus büneire vonatkozó kritikája őristi százkétségbevonhatatlan kritikája az őristi. Az ifju magyar generáció, amely a szociális felelősség tudatára ébredt és fölzsabadult az osztályelőítéletek béklyóiból, látja, hogy a szociális fejlődés gondolata mindenestül egybeesik az egyetemes magyarság útjával. Ez az ut a fejlődésnek, a haladásnak, a jobb, egészségesebb intézményeknek, az egészséges tradíciókra építő, de radikális lendülettel javító Szechenyi-féle reformgondolatnak utja.

A röpirat szombeszáll a faji gondolat túlzóval és sarlatánjával is és arra a megállapításra jut, hogy alig lehet végezetesebb veszedelmet elképzelni a magyarságra nézve, mint hogy amenny is megfoglyalkozott és lerongyolódott kis családját a nem-magyar vagy nem-műndesztül-magyar származásnak rideg kirekesztésével még csekélyebbé, még erőtlenebbé nyomorítsa. Az ugnyevezett antiszemitaizmus az igaz faji problémákon semmit sem sejt! A rettenetes nemzeti nyavalyának egy forrása, a magyar társadalmi osztályoknak számos ponton mutatózó mély erkölcsi süllyedése, ezért

a „fiatal magyarság” tartsa fökötelességének a korrupció kiirtását.

Sok vihart fognak kelteni ezek a megállapítások, mielőtt valóráválhat a röpirat fölhevása, a husz- és harmincévesek generációjához intézett fölcsillatása:

„Széld fények és szilaj vándorlángok:
Mit gondoltok: ha összefogoznátok!”

Bernát Pál.

Dr. KAJDACSÝ szakorvos,

rendel: 10-4 és 7-8-ig
V. H. József-körút 2. szám férfi- és női betegnek

Május 28-án, szerdán kezd meg

MAX PALLEMBERG
10 napos vendégszereplését
öt különböző leghíresebb szerepben a Deutsches Volkstheater együttesével a

Vigszínházban

Helyárak: 1.50 P-től 15 P-ig

Elővételi díj nincs

Jegyek az összes előadásokra már válthatók

Junius 4-én gyűlést tartanak Párisban — Trianon ellen

Páris, május 25.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.)
A trianoni szerződés aláírásának tizedik évfordulóján a Revizió Liga a párisi Salle Wagramban nyilvános gyűlést rendez június

4-én. A szónokok, akik közt a népek közeledésének és a nemzetközi együttműködés gondolatának több vezéregyénisége szerepel, rá fogynak mutatói a trianoni béke tarthatatlanságára és arra, hogy ezt az elhibázott szerződést európai érdek revízió alá venni.

Tizenötezer hölgy zárandokolt vasárnap hat hajón és két különvonaton Esztergomba, Szent Imre szülővárosába

Esztergom, május 25.

(A Reggel tudósítójától.) Szent Imre herceg szülővárosába, az ősi primás-városba, Esztergomba vezetett vasárnap hölgyzárandokolatot a Katolikus Szövetség. A hölgyzárandokok a belvárosi főplébániatemplomban gyülekeztek kekorán reggel és Bednárz Róbert atyáplébános áldásával templomi zászlók alatt vonultak a Dunapartira, ahol a Lánchíd és az Erzsébet-híd közötti szakaszon várta őket hat föllobogózt hajó: a „Lednyfalu”, a „Dedák Ferenc”, a „Joseph Carl”, a „Rudolf” és két esztergomi.

a hat hajó nem volt elég. Két különvonatot is kellett indítani

a zárandokhölgyek számára. Hét óra után indulnak el a hajók egymás nyomában. Végig a Dunán, amerre elhaladtak, a partmenti községek lakossága zeneszóval, údvirágzással, kendődobogtatással kísérték a zárandokokat. Esztergom zászlószobán várta a budapesti vendégeket, sok ezerfőnyi közönség szorongott a Dunaparton és a hajóállomásokon Antony Béla polgármester és Leopold prélátus-kanonok fogadta a zárandokhölgyeket. Egy órára járt az idő, amikor

a végtelen, színes hölgyereg, amely előtt Szent Imre herceg ereklyéit vitte nyolc Mária-leány, fölvonult a Várhegyre.

Magyarország leghatalmasabb templomába, a Nagyboldogasszony Bazilikába. Feledhetetlen, magyszerű képet nyújtott az ősi városban végigvonuló sok-sok ezerfőnyi nő. Fehérbóbítás angolisszonyok, cormettes vincencia nővérek, fe-

lete-fehérbé öltözött igralmasnővérek, s a matrözbluzos diáklisszonyok sok száza élénkítette az impecázó sereget, amelynek soráiban ott voltak Zichy Izabella és Kurdesznyi Gabriella grófnők, Szegedy-Maszkó Aladárné, Huszár Károlyné és még mások. A 10000 ember számára épített Bazilika nem tudta befogadni a zárandokhölgyeket, legalább ötezen szorultak ki a Bazilika teraszára és lépcsőire. Az ünnepi szentmisét Serédi hercegprimás pontifikálta, hibordiszben, hat kanonok és száz diakonus és subdiakonus segédletével;

a szentmise egy órákor kezdődött, mert a hercegprimás megvárta a zárandokokat és három órákor ért véget. Leopold kanonok tartotta a szentbeszédet.

— Szent Imre ezen a hegyen született — mondta —, itt keresztellett, itt halt erőszakos halált és itt támadt föl 900 év után, Imre a Magyar Szent Korona várományosa volt, méltó akart lenni reá és szentté lett érte. Ti magyar anyák és hitvesek, akik a magyar sors sulya alatt zárandokoltatok ide, kézféjtek a szent korona ifju, szenté porladt jegyvesét, könyörögjén Istennél, hogy adja vissza a Szent Korona ősi fényét és szent Magyarországot ősi katolikus erényeit.

A templomból kiözölő hölgyesapatok, amelyekhez időközben a környék: Nagymaros, Fác, Szob, Komárom, Dorog különvonatokon és automobilokon érkező közönsége csatlakozott, megálltak a Várhegyet, a vendéglőket, előzőnlöktek a világhíres primási képtárol, a kincstárol, a Keresztény Múzeumot, a primási parkot, amely mind tárva-nyitva volt előttük. Délután a primási palota előtti tágas térségen sorakozott föl a hölgyereg. P. Böle Kornél domonkosrendi prior üdvözölte az érkező hercegprimást, aki

a szabadban föllállított szösszékrol intézett beszédet a 15.000 főnyi asszonyseréhez. — Szárazon és vizen, vasuton, hajón, gyalog za-

— mondotta —, hogy Szent István és Szent Imre szülővárosában hódoljatok. Mikor itt körülnéztek, ezen a hatalmas női táboron, eszembe jut az a gigantikus férfisereg, amely mult vasárnap Maribachnyőre zárandokolt. Asszonyok, legyetek szüdtársok, hűséges hitvesei ezeknek a férfiaknak, hogy el ne eszaggdjének, össze ne roskadjának az élet terhei alatt; azért állított benneteket a férfi mellé az isteni gondviselés. Legyetek öneléldozó, szerető édesanyák, oh, tudom, ez sok lemondással jár. De ne feledjétek, nincs magasztosabb megszólítás ezen a földön, mint az — édesanyám!

Huszár Károly szólott még néhány mondatot Hat órákor indultak vissza a zárandok-hajók s a 15.000 nő egyetverő éljennel búcsuzott Esztergombtól. Budapestben a késő esti órákban költötte ki, sok ezer hozzátároló várta őket.

H. Krúdy Gyula

Vasárnap avatta föl Klebelsberg kultuszminiszter a debreceni Déri-muzeumot

Debrecen, május 25.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Vasárnap reggel csakre menő tömeg jelenlétében folyt le a Déri-muzeum ünnepélyes föl-avatása. Vadsúr István polgármester megnyitóbeszéde után Csűrös Ferenc városi tanácsnok emlékeztet meg Déri Frigyesről, a muzeum alapítójáról, majd

gróf Klebelsberg Kunó

kultuszminiszter emelkedett szólásra.

— Ritkák lettek utjában a mecenások — mondta, Déri Frigyes mellett csak Viggázó Ferenc grófnak és Apponyi Sándor grófnak nevé említhetjük. A fejedelmek, nagyurak nyomába előbb az államok léptek, a háború folyamán azonban az európai államok gazdaságilag elgyöngültek és a városok lettek a mecenások. A békekötés folytán megmaradt egy óriási központ, a főváros és megmaradt a vidék, nagyon kevés városal. Ezért állítottuk föl Nagdebrecen és Nagyszeged eszményét, hogy ez a két szégyes város nyugati értelemben veit nagyvárossá legyen. A debreceni muzeum oly nagy vidéknak szellemi központja, hogy itt a gyűjtésnek nagy lehetősége nyílik. A Nagy Magyar Alföld prehisztórikus néptörténelmi és népmoái anyagának méltó megőrzése a Nagy Magyar Alföld muzeumainak kötelessége.

A kultuszminiszter ezután megnyitotta a muzeumot, amelyet Györgyi Dénes és Münnich Aladár építettek. Délben a város az Angol Királynő usznevezett Bunda-teremben,

Ady egykori tanyáján rendezett szükkörű bankettet gróf Klebelsberg Kunó tisztele-tere.

Horváth Miksa Szőnyegipar R.-T.

MAGYAR VACUUM CLEANER

(Vákum Kliner)

Budapest V, Visegrádi-utca 62. szám
Telefon: Aut. 906-98, 906-99.

Alapítva: 1903 Alapítóké: P 600.000

Szőnyegek és szőrmék nyári gondozása

Szőnyegek művészies javítása, mosása és festése

Magyar perzsaszőnyegek gyártása, eladása

Modern 3 szoba

hallos, komfortos lakás augusztus 1-ére, esetleg előbb is kiadó. Bethlen-tér 3a, IV. 6. Megtekinthető egész nap. Villamos- és autóbussz megálló

A 65 éves becsületetes multtal bíró

Mihálkovits és Szemere

cég Ferenciek-tere 2. szám alatt

a súlyos gazdasági viszonyok miatt rövidesen

megszűnnek!

Az árukészletet nagy veszteségek árán is **julius hó végéig végleg el kell árusítani, mert a helyiség már más cégnek van kiadva**

„Egyár“ árusítás az alantli árakon:

Nyersselyem-utánzat nagy színválasztékban	1.90	Georgette tiszta selyemminőség 100 cm. széles, dus színválasztékban	8.80
Fotlard-selyem 95 cm. széles, divat petyminták	2.90	Tiflisz-Francais 100 cm. széles, nehéz minőség	12.—
Nyersselyem 89 cm. sz. les. kitűnő minőség	2.90	Toile de Soie mosható, saját színében, szövött kis mintával	5.90
Crepdechin tiszta selyem 100 cm. széles, dus színválaszték, jóminőség	4.80	Mintázott Crepdechin 100 cm. sz., legujabb minták, dus választék	7.80
Meteor Crepdechin 100 cm. széles, egész nehéz minőség	7.80	Mintázott Georgette 100 cm. sz., legujabb minták, dus választék	8.80
Crep-Romaine 110 cm. széles, Georgetteszerű longeselyem	6.90	Creppe-Mongol 100 cm. széles, nehéz minőség	7.90
Morocaine 100 cm. széles, divatszínekben, kitűnő ruhás- és kosztümmanyag	7.80	Double-Rips és Fiamanga kőpennyre a legalkalmasabb	7.80
		Brocatdelés 140 cm. széles, bőséges színválaszték	2.90

Postai rendeléseket azonnal elintézzük — Meg nem felelőért a pénzt rögtön visszaküldjük

Vasárnap este negyven autós és motorkerékpáros indult el a Hősök Emlékversenyének ezerkétszázkilométeres útjára

Az óriási távolságot 24 óra alatt kell végigfutni a versenyzőknek

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap este pontosan 7 órakor vette kezdetét az év legnagyobb szabású autómobilos eseménye, a Magyar Athletikai Club által most második ízben rendezett Hősök Emlékversenye. Már a késő délutáni órákban hatalmas embertömeg szállta meg az emlékmű környékét, hogy tanuja lehessen azoknak az ünneplésnek perceknek, amikor az

emberfölötti mepróbáltatásokat vállaló sportemberek az emlékmű megkoszorúzására után nekiindultak az éjjel-nappal, egyfolytában huszonegy óráig tartó kilenyszáz-ezerkétszázkilométeres utnak,

mindégylek egyedül, mert a kiírás szerint utast sem autómobilos, sem motorkerékpáros nem vihet magával. A meglehetősen magas átlagssebességet igénylő verseny utvonala a start előtt csak három órával közzétette a résztvevőket, ezzel azt kellett megakadályozni, hogy egyrészt előre kiismerhessék az utat, másrészt az átlagssebesség betartására pontos beosztást készíthessenek. A verseny startjánál negyven jelentek meg, ez horribilis szám, a teljesítményi fogyelembe véve. A startnál képviseltette magát a kormányosság, a honvédfőparancsnokság, a belügyminisztérium, a kultuszminisztérium, az Országos Testnevelési Tanács, az Angol Touring Club. A honvédfőparancsnokságot Pisztelka ezredes, a MAC motorsportosztályát Vasszel és Alyga-Papp Sándor altábornagyok képviselték.

Jóval hét óra előtt megjelent a Királyi Magyar Autómobil Club többszáz tagja Kienást főkondukt, alelnök és Petrovits Vidor titkár vezetésével, majd huszonegy autómobilon és több motorkerékpáron gróf Festetics Pál és dr. Szélnár Aladár vezetésével a Hungaria Autómobil Club tagjai vonultak föl, akik néhány perccel előbb érkeztek meg kitűnően sikerült égrí turajukról.

Hét órakor rázendített a katonai zenekar a Himnuszra, majd Alyga-Papp Sándor altábornagy helyezte el a Magyar Athletikai Club koszorúját az emlékművön. A Máry Dező alezredes és Iványi Gusztáv százados fölügyelete alatt szinte katonai sorrendben fölállt

tizenöt autómobil, hét oldalkocsis és tizen-nyolc szóló motorkerékpár

most másodpercenként indult el a Stefánia-ut irányában. Az elsők között startolt Szénási Alán, a magyar autómobilbajnok, lovag Haupt Károly, a Hősök Versenyének tavalyi győztese, Lyka István, Hartmann László, Szmik Viktor, majd motorkerékpáron a tavalyi győztesek: Urbach László, Kassa Károly. Az autómobilon résztvevőknek 1164 kilométeres utat kell megtenniük, keresztülhaladva a következő nagyobb helységeken: Keskemét, Szeged, Bé-

késesaba, Debrecen, Mátészalka, Nyírbogdány, Sátoraljaújhely, Dédes, Balassagyarmat, Szob, Vác, Budapest. A motorkerékpárosok Hatvan, Miskolc, Tokajon keresztül indultak Nyírbogdány felé, innen az autómobilok részére előírt utvonalon folytatják útjukat, hogy végigfussák a részükre előírt 882 kilométeres távolságot. A résztvevőknek ma, hétfőn este 6-7 óra között kell befutniuk az Allami Autóüzem Ezredes-utcai telepére.

A versenyen résztvevő motorkerékpárosok éjfélkor érkezett jelentés szerint, Miskolcon keresztülhaladva 200 kilométert, az autósok Szegedet elhagyva 250 kilométert futottak le minden baj nélkül.

Arcangell (Mazzerati) nyerte Róma Királydíját

Róma, május 25.

(A Reggel tudósítójának távirati jelentése.) Vasárnap küzdöttek meg Róma autómobilos királydíjáért, amelyen az olasz király által ajándékozott sereget és 100.000 lírás pénzdíjat az olasz Arcangeli nyerte. Mazzerati-koesin, aki a 260 kilométeres távot 1 óra 56:31 mp. alatt futotta végig. Második a francia Chiron (Bugatti) lett, harmadik a német Morgan (Bugatti), negyedik Bianchetti (Talbot), ötödik Campari (Alfa Romeo). Az 1.1 literes kategóriában a 104 kilométeres távon Mazzerati győzött Mazzerati-koesin.

+ A Vacuum Oil Company a Hungaria vöröstermőben rendezett szótábonketten rendkívül érdekes mozgóképfelvételek keretében mutatta be a Vacuum Oil Co. minden világrész feléiük gazdasági méretű telepeit és a Vacuum-olajok fionomlásának egyes fázisait. A speciális desztillációs eljárásokról, amelyeknek a Vacuum-olajok egysége voltak köszönhetőek, a vállalat bécsi igazgatója tartott érdekes előadást.

— A jászberényi gimnázisták lettek a vasárnapi röpülőgépművelés verseny győztesei. A Magyar Aero-Szövetség vasárnap röpülőgépművelés versenyét rendezte. Budapesti, jászberényi, gyöngyösi, közszegi, debreceni, szegedi diákok jöttek el a Vörösmarty, több mint 100 sajtókészítési kis röpülőgéppel. A siklórepülőgépművelés versenyén Kiss Béla és Mészay Zoltán jászberényi gimnázisták, a gumimotoros röpülőgépművelés versenyén Rajna István (jászberényi), Straub István (Boockay-főrel), Lamm Robert (jászberényi redgimnázium), báró Stipsitz István (Boockay-főrel), Gaál Ferenc (Közszegi red) és Rajna János (jászberényi redgimnázium) nyertek a díjakat. A csapat-vándordíjat a jászberényi redgimnázium kapta, a második a budapesti Boockay-főrel lett. Szerkezeti díjakat Mező Károly (Szeged) és Szivák Zoltán (Budapest) nyertek. A díjakat Farkas Kálmán államtitkár osztotta ki a nyerteseknek.

Róbert Jenő berlini magyar szinigazgató átvészi a párisi Rotschild-színházat

Páris, május 25.

(A Reggel tudósítójától.) Néhány nap óta Párisban tartózkodik Robert Jenő, a berlini Tribüne-színház magyarszámazású igazgatója. Mint a Reggel párisi tudósítója értesül, ez a látogatás és Robert itteni tárgyalásai szoros összefüggésben vannak Henry de Rothschild báró párisi színházi vállalkozásának, a Pigalle-színháznak jövőendő sorsával. Arról van szó, hogy

Rotschildék óriási befektetéssel épített színházának vezetését a jövő évtől kezdve Robert vegye át.

Robert Jenő, aki értesült a báró elkedvetlenedéséről, ajánlattal fordult Henry Rothschildhoz és most szóbeli tárgyalásra került a sor, amelyek annyira előrehaladtak, hogy alkalmasint már ez év októberétől kezdve Robert veszi át a párisi Pigalle-színház igazgatását.

Megyeri lóversenyek

Dömsöd főitartva nyerte Megyeren az inkey-émlékversenyt

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap délután az Urlovások Szövetkezete rendezett minden ízében sikerült versenyeket a megyeri pályán, amelynek tribünjei a meleg tavaszi napon zsúfoltságig megteltek. A hét versenyszámból álló program főszáma a 4000 méteres

Inkey Antal-gátverseny

volt, amelyben mind a hat benevezett ló start-hoz állt. A verseny favoritja Dömsöd volt, amelyet trónere kiténő kondícióban állított start-hoz.

Dömsöd startlót a célig vezette, igen könnyen nyerte

az értékes díjat. A második helyen állandóan Missy tartózkodott. Magyar Balázs főhadnagy lovának győzelme népszerű volt, az ovációból kitűnt a lovasnak is. Jeney főhadnagynak, aki ezenkívül az előző futamban saját lovát, Patrondt is könnyű győzelemre vezette, A Folberth József-émlékversenyt Arendás nyerte, nyergében az ifjú Herberstein gróffal.

Részletes eredmények:

- I. futam: 1. Pour rire (2½) Muhr, 2. Sóska (8) Valkó, 3. Előjáró (6:10) Turcsay. Fm.: Vándormadar, Neves, Salmite, 2h, 3½h. Tot.: 19:31, 20, 49.
- II. futam: 1. Patróna (6:10) Jeney, 2. Metropole (8:10) Albrecht, 3. Eszék (6) Balczovics, 2h, rossz harmadik. Tot.: 19:19.
- III. futam: 1. Dömsöd (8:10) Jeney, 2. Missy (5) Patzák, 3. Alamszi (1½) Fetting K. Fm.: Kincs, Lavarone, 10h, 7½h. Tot.: 19:30, 17, 17.
- IV. futam: 1. Keopaska (2½) Fetting K, 2. Tarantel (1½) Csató, 3. Juczi (1½) Kovács M. Fm.: Mirabelle, Lucky strike, Szellő leánya, 1½h, 2h. Tot.: 10:28, 16, 16.
- V. futam: 1. Arendás (7:10) gróf Herberstein, 2. Baksis Turcsay, 3. Dömböc (5) Muhr. Fm.: Szinus, Deli, Beau Geste, ¾h, ¾h. Tot.: 19:18, 13, 16.
- VI. futam: 1. Babé (6) Klimesha, 2. Maga (5) Cseckovics, 3. Bankárné (2) Fodor. Fm.: Harangvirág, Hadur, Pollit, Rondino, Salvia, Reisky Bondi, Bohóc, Emeltes (4). Rózsika, Kirgiz, Harry-hope, Pillango, 2h, 4h. Tot.: 10:57, 29, 42, 22.
- VII. futam: 1. Bakter (4) Csaplár, 2. Rege (5) Döczi, 3. Duhai (2½) Cseckovics. Fm.: Numa pompilus, Madár, Tápó, Backfisch, Eлда, Szanda.

Bécsi lóversenyek

Claire igen könnyen nyerte az osztrák Kanca-díjat Hajnal és Perty Molly ellen

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap kezdődött a Freudenauban a Derby-mítting, amelynek első etapja a 20.000 schillinges

Kanca-díj

volt. A verseny mindenben igazolta a hozzáfűzött várakozásokat, az a hűséges kópója volt a tíz nappal ezelőtt lefutott budapesti Széchenyi István-émlékversenynek.

Claire, a herceg Festetics-istálló remek kancája most is fölényesen oldotta meg feladatát

s Hajnalt a hosszal utasította a második helyre. Alpine Bécsben is a vert mézőnyhon végzett. Az osztrák Kanca-díj lefutásánál jelen volt herceg Festetics is s a magyar arisztokrácia számos tagja. A megindult Derby-mítting második napján magyar zsokek domináltak. Szabó L. II. 3. Sejbál 2 győzelmet aratott, míg a nagy díj győztesét Esch, második helyzetét Csuta lovagolta.

Részletes eredmények:

- I. futam: Welehrd (8) Sejbál, 2. Savannah (2) Szilágyi, 3. My Baby (8) Rojik. Fm.: Kypris, Plezna, Malva, ¾h, ¾h. Tot.: 10:78, 29, 17.
- II. futam: 1. Sans cour (1½) Szabó L. II. 2. Perun (3) Stecker, 3. My hope (3) Stirezula. Fm.: Vendoran, Dennoche, Happy Girl, Széplák, ¾h, ¾h. Tot.: 10:20, 11, 11, 11.
- III. futam: 1. Flash light (5:10) Szabó L. II. 2. Beau-riage (1½) Sejbál, 3. Glühwürmchen, ¾h. Tot.: 10:13.
- IV. futam: 1. Claire (7:10) Esch, 2. Hajal (2) Csuta, 3. Perty Molly (10) Sejbál. Fm.: Safari, Alpine, Dashing Girl, 4h, 2½h. Tot.: 10:14, 11, 13.
- V. futam: Sudár (1½) Szabó L. II. 2. Gallione (1½) Müller. Fm.: Monsum, Poselidon, Brunette, 1½h, fejh. Tot.: 10:19, 12, 13.
- VI. futam: 1. Sugár (5) Weisengr, 2. Wilhelmne (1½) Reinwald, 3. Zsófi (3) Banský. Fm.: Nézz rám!, Eszemad, Udme, 1h, 8h. Tot.: 10:72, 26, 16.
- VII. futam: 1. Szigetvár (3) Sejbál és Dorrado (1) Szilágyi, 2. Heurhacker (3) Batsch. Fm.: Perplex, Eszerv, Szeladon, Loretto, Kismet, Ramona, Dollar, Holtv., 1½h. Tot.: 10:18 és 19, 13, 14, 14.

25-30.000 pengőt

esetleg kisebb tételekben is, kihelyeznek budapesti bérházakra első helyen. Bővebbet d. u. 5-7-ig: HAHN, Erzsébet-körút 49. II.

— Ezer ékány Magyar Nótáinnye. Hatalmas nótáinnye színhely lesz Autocentrumon délután az FTC pályá C116-utí stadionja, amelynek nagyszabású műsorát Horvák János fővárosi bizottsági tag vezetésével kiváló szakértők állították össze. A Magyar Nótáinnye központi igazgatóirodája VIII. Nemzetközi 13. szim alatt van, ahonnan az egész adminisztrációt irányítják.

— Vasárnapi vizsgálódás a Vízszínházban. Vasárnap délután a Vízszínházban az Országos Színház-Egyesület névadását, a *Marinka*, a *temesvári* adták elő. A címszerepben *Wohl Berta* tánt *Marinka*, *Dorottil Emil* 16-megjelenésű houvíván. A többi szereplő: *Kieszkoczky Ádria*, *Gáspár György* és *Berczell László*.

Zene-kari

kísérettel

Május
29

Loránt!

Ügyed szombat éjszaka rendezve, térsi haza teidez

SZERDÁTÓL

Kacagó esték az Andrassy-uti Színházban Gaál Franciska föléptével

az utolsó évek legnagyobb sikertű darabjaiból

Az újjáépített SIÓFOK komfortos szállodái magnagyobbított strandja, tükéletesített étterme pünkösdtől, június 5-én megnyitnak

A szállodákban hideg-melag folyóvíz, fürdőszobák

Főlivágatósságok: FCRDÓIGA ZAGGATÓSAG, SIÓFOK
SIÓFOKI FCRDOIRODA, Budapest IV. Városház-uten 10. szám, télelelet. Tel.: 890-88

Sir Oswald Mosley

az arisztokrata forradalmár

Fiatal ember, a harmincas évek küszöbén, hatodik nemzedéken viselik e család fiai a baronét címet, a felesége Anglia legelőkelőbb és legögösebb arisztokratájának, Anglia egykori külügyminiszterének és India volt alkirályának, Lord Curzonnak a leánya. Egy cikluson át konzervatív képviselő, aki előtt London és egész Anglia legelőkelőbb szalonjainak ajtái is megnyílnak. Minden más országban a konzervatív gondolat hívatott képviselője, a társadalmi forradalom elszánt ellen-sége lenne e név viselője és e vagyon ura. Sir Oswald Mosley azonban a társadalmi és gazdasági konzervatívizmusnak elszántan hátat fordított, apja és apósa nagy

bánatára a munkáspárt soraiba lépett, miniszteri tárcát vállalt MacDonalddal második kabinetjében, most pedig ez is csak Angliában lehetséges, inkább lemondott a miniszteri tárcáról, csak azért, hogy a munkáspárt balszárnyának az élére lépjen, amelynek hívatott vezetőjét, a forradalmár Wheatleyst csak néhány hete ragadta el a halál. Az arisztokrata forradalmár Anglia egyik legképzettebb fiatal politikusa s évekig úgy néztek rá, mint a konzervatív párt jövő reményéére. S ma nem tűri tovább a hatványeseket, MacDonalddal, Hendersonnal Thomas diktatúráját, szembe fordul a vezérékkel, akik egytől-egyig sanyaru szegénységbe küzdötték a magasha magukat s ő, aki a magasból jött, ragadja kezébe a zászlót, amely egy évszázadon keresztül szak-szervezeti vezérek és munkásgyűlések szónokainak a kezében lengett. S ami európai arisztokratának és milliommosnak talán a legmeglepőbb hangzik: Mosley nem áll egyedül! Társa és barátja a munkáspárt balszárnyán Mr. Oliver Baldwin, a volt konzervatív miniszter-előök fia, Anglia egyik legjobban megalapozott ipari vagyónak, a Baldwin-cégnél prezump-tív örököse, vele egy sorban Harold Kimworthly, a volt tengerésztiszt, ősi angol család sarja, szintén előkelő és gazdag ember fia, akire apja halálával hatalmas bírtok és a lordi cím száll, a munkáspárthoz tartozik Lord de la Warr is, akinek családja a leghosszabb családjak egy-kével dicsékedhetik az Egyesült Királyságban. Bár nem arisztokraták, de előkelő és tisztességes családok sarjai az idősebbek is. Snowden, Wedgwood, Ponsonby s a sok finom angol gentleman, akik a munkáspárt szellemi elítélője tartoznak. A rejtelly titka egyszerű: Anglia a vértelen forradalmak hazája. Száz évvel ezelőtt az angol liberálisok a választójog reformjával vezették le azt a feszültséget, amely az ipari és a politikai fejlődés következménye volt s amely Angliát kivéve, egész Európában véres forradalmi kirobbanásokhoz vezetett. Disraeli a hetvenes években a haladó liberalizmus programjának kisajátításával és megvalósításával gyökeresen megreformálta az angol konzervatív pártot és a múlt század végéig ezzel a vértelen forradalommal akadályozta meg külön munkáspárt alakulását. A harmadik vértelen forradalom az, amelynek ma vagyunk tanúi. Az angol társadalom színe-virága, a társadalom legelőkelőbb rétegeinek ifjúsága ragadja magához az előretört munkáspárt veze-

tését, azzal a hüvös merészséggel, amely e különös fajta sajátja, messze veti magát a fonynyadt hagyományokat, maga formálja az új

kereteket, amelybe az ellenállhatatlan fejlődés előbb-utóbb az új társadalom életét préselni fogja. Sir Oswald Mosley, a milliommos forradalmár, az arisztokrata munkásvezér ennek az új és merész típusnak a leglisztább és legbátrabb képviselője. Ősei a világot hódították meg és az angol világbírodalmat, ez új konfogalók Angliát hódították meg, azt az Angliát, amelyet kényesebb és tudatlanabb gentlemennek különben örökre elveszítene. Kiss Dezső

Freystädtler lovag végigkalauzolt az eladó Múzeum-utcai palotán . . .

„Olcsón adom: 850.000 pengőért és nem is kell az egészet kifizetni...”

(A Reggel tudósítójától.) Kíváncsi járókelők, ha végigmentek a Múzeum-utcan, csodálkással álltak meg a Múzeummal szemben egy aranycirádás palota előtt, amelynek merész berendezéséről és dúságzlag tulajdonosáról szinte legendák keringtek. A bejárat kapu évtizedeken át állig nyílt föl és akkor is csak nagyon ben-fentes emberek előtt. De most, néhány nap óta megélekkült az aranyos palota, ismeretlen emberek járnak ki és be a kapun. Az idegeneket sóhasesen látott fejedelmi teremben most szívesen fogadott vendég minden idegen. Az ok? Egyszerű kis hirdetés, amely csaknem valamennyi lapban megjelent: *Lovag Freystädtler Jenő pása Múzeum-utcai palotája eladó.* Ugy-nőkék és vevők kíváncsian nézegetik a freskókat, a pazar butorkákat, az intarziás parkettét és vannak, akiket a vágy hoz ide:

megnézni, hogyan él otthonában Freystädtler pása?

A komornyik előre kérdezi a látogatótól:

— Ugy-e bár, a palota megvétele ügyében máltóztatik jónni? Egy pillanat türelmet kérek, azonnal bejeletem a kegyelmes urnak . . .

Néhány perccel később bring bevezetnek a pása dolgozószobájába. Az egyszerű, izlésesen berendezett szoba sarkában, hatalmas, faragott írcasztal előtt ül lovag Freystädtler. Jellegzetes és máskor mindig nyugodt arcán mosoly suhan át, az eladó lekötelező mosolya a vevő előtt. Aradozva beszél a palota fekvéséről, kényelméről, beosztásáról. Mint a jó kereskedő, minden dicsérettel elhalmozza a portékáját:

— Ilyen palotát — mondja — nem talál egész Európában!

A város szívében van és mégis a legesőndesebb helyen, csupa főúri palota a szomszédságban. Mindenütt esőnd, nagy esőnd. Ez pedig nagy dolog. . . Az épület egészséges, levegős. . . Ilyet még egyet nem talál. . . Ha komoly a vételi szándéka, ugy, azt hiszem, ennél jobbat nem találhat. . . És mindent potom öszegért. . .

Nem is kell az egészet kifizetni, lehet részletre. . .

— Mi volna a vételár?

— Előbb talán mégis jobb volna meglekinteni a házat — mondta a pása —, aztán ráérünk az árrol

beszélni. A komornyik fölvezeti a felső emeletre. Ott lesznek én is, csakogy a eszálépesőn megyek föl. Ilyen följáró négy is van.

Valóban. Amire a komornyikkal fölérünk, már fönn is van a nagy fogadóteremben. Fölgyujtatja a csillárt. Májusi napsugár ömlik be a magas ablakon, de azért fölgyujtatja a csillárt.

— Ez, kérem, a fogadószoba — kezdi.

Ugyanolyan, mint a versaillesi fogadóterem.

Nézzé, kérem, a freskókat is. Neves művészek festményei. A padló pedig valódi carrarai márvány. . . A kandaló a magyar majolikaipar remeke. . .

Káprázatosan szép minden. A falakon aranyozott faragványok, ezobrok. . . Minden márványkocka a padlón egy négyzetméter. Egy másik terembe lépünk.

— Ez a török szoba — magyarázza tovább a pása — és

tökéletes hasencmása Hamid szultán kedvenc pipázójának.

Ez a szoba az eladás után is így maradna. Ugyanis minden butor be van építve. . . A kanapé és a párnák ittmaradnának, már az összenyomás miatt is. . .

A pása így igyekszik jobb kedvet csinálni a vételhez. Gyönyörűbbnél gyönyörűbb termek következnek, alig van bennük butor. A falakon nagyértékű festmények. Ezek már nem maradnak itt az új tulajdonosnak.

— Hát, kérem — folytatja Freystädtler lovag —, így, ez az egész, nem is drága. Mert, ha valaki jövedelmet akar ebből, évi 80.000 pengő bért is elérhet. En azt nem akarom csinálni. Inkább eladom. . .

Olcsón adom: 850.000 pengőért.

Es nem is kell az egészet kifizetni, Elég, ha 300.000 pengőt fizet, a többi később. Ha tetszik, így meg lehet csinálni!

A palota mindenkinek tetszik. A hátralékos összeg is rendben volna. Csak éppen az előleg van egy kis baj. Kinek van meg az a csekély 300.000 pengője, amely az átvételhez szükséges? (L. S.)

URÁNIA

PREMIER VERS

Elmondja most ez a kis litánia:
Mit fog hozni szerdán az URÁNIA:
Metro-film, címe: HOLLYWOOD-REVÜ,
Játszik benne **harminc sztár**, mind jönevü,
Aki látja, azt mondja: Be szép! Be jó!
Föllép benne **Joh Gilbert** mint Rómeó,
A gyönyörű **Norma Shearer**: Julia,
Lon Chaney, mint ezermaszku furia,
Kétszáz görli és **tíz kitudó sláger**,
Konferral majd a remek **Conrad Nagel**,
Kvartett, tercett, soha, sehol gixer,
Anita Page, **Bessie Love**, **Brox Sisters**,
Melódia, balett, elláll szeme, szája:
Táncol **Buster Keaton**, a humor királya.
Színes felvéteit is kapunk terítékül
Elragadó élmény ez **cselekmény nélkül**.
Remek műsor lesz ez, mindenki meglátja,
Ki az **Uránia**-jegyet mielőbb megváltja

HARKÁNY

PÉCS mellett
62° C. kénes, iszapos radionaktív

reuma, csúz, köszvény, ischias

ellen

Szállodai szoba, teljes ellátás, 1. osztályú kádfürdővel együtt, **610-00** aranykoronában naponta **7.—** pengő

Ugyanaz a **1610-00** aranykoronában naponta **9.—** pengő

Kérjen azonnal díjmentes, részletes prospektust!
Interurbán telefon: **HARKÁNY 9**

HIREK

Harminc

A félton megállók s visszazének.
Mégint új állomás. Új? Más, talán.
Egy téglá még az életem falán.
Mégennyi s eltakarnak majd az évek.

Élet? Bolyongás, otthon, változások,
Harc és mesecsce, asszony és gyerek,
Csöndes mosoly, könyvek, betűsereg,
Igazságok s kételkedő tamások.

Szent szikrátú, vagy szélkavarta por, —
Mindegy! Az Isten ugys visszavesz,
Hisz minden titkok legfőbb titka ez:
Igaz, végső homlok a nagy Sehol.

Hatvany Bertalan

Pad

— Irtá Szép Ernő —

Mintha a napos május termette volna, kint van már mindenütt a pad.

Ligetben, József-téren meg Szegényház-téren, Budákon, szigeten, meg véges-végig az Andrassy-uton.

Valami ünnepe az én eszméletemen, mikor így észre veszem az ég alatt a padokat itt Pesten. A padokat, meg azokat, akik a padokon ülnek.

Nem azokról az extra karszékekről beszélnek, akik a Dunaparton ülnek, meg a Stefániai szép sorjába, a közönség használatára. Amelyeken jégvet váltanak, mint az autobuszon. Amelyeken a sűtkérező közönség a propellerek járását élvezheti, meg a délutáni zenekarokat.

Azok az utcai padok az én gyöngém, amelyeken nem a közönség ül, csak az emberek.

Emberek, gyerekek, cselédek, öregasszonyok. Betegek, betegesek, munkanélküliek. Meg akik dolgoznak és el vannak fáradva. Meg akik már nem dolgoznak, de még itt vannak, egy bot meg egy pipa társaságában. Mind, akik semmi szerencséből, fontosságból, húságba beosztva nincsenek. Akik csak emberek. Akik közt nem divat bemutatkozni, mikor egymás mellé kerültek a padon, mint ahogy az angolok nem mutatkoznak be a hajón, ugy diékurálnak szabadon.

En az Andrassy-uton meg a Horváth-kerben ilyen potyapadon sohase látam gróftól ülni, se bankvezért, se minisztert, se primadonát, se semmi nagy embert.

Apponyi Albertet azért ugy képzem, hogy nem félti a méltóságát az utcai padra való letelepedéstől, csak hát kényelmetlen neki, hogy ott mellette a szisztiáló szegények megmormorik és nem tudnak szivők szerint tovább diékurálni. Egy Apponyi nem magamagát, hanem azokat a jó embereket kiméli, ha nem foglal helyet az utcai padon vagy tiz percre, elmézní a napon villogó autókát.

En szerencsére soha akkora nagyság nem leszek, hogy ne fogadhasnak szót egy hangulatnak, egy szelid gesztusnak, amely megkínál ülésel az utcán a szegények padjain. En minden géne nélkül odaülhetek.

Csakhogy már nem igen érek rá... Valaha sokat csücsültem ezeken az Andrassy-uti padokon, így ebéd után szunyókálóm vén bácsik, ménik között, az osonó lakkos flakkereket figyelve, meg arra sóvárogva a kávéházi terrasz felé, ahol elegáns ifjak a feketét vallatták ezüst kanálkával és szivart, meg szipkát kaptak a főúrtól és a kis pincérkadettek habozás nélkül hoztak nekik annyi lapot, amennyit csak parancsoltak.

Tisztelem ezeket a padokat, szeretem. Elcsodálom minden májuskor, amikor kiteszik őket.

Nem tudom, hová dukál megköszönnöm, melyik miniszteriumba, melyik városi ügyosztályba, hogy engedélyezve lesznek a padok. Sugalmam van egyenesen a felhőköz hálálkodnom, azért, mert az embereket itt le engedik ülni a padra, merengeni, panziózni.

Hiszem meg is vonhatnák az illetékesek a szegényektől az örömet.

Mert hiszen a szegénységnek nem járnak előnyök, fizyelnek, gyöngédségek. Mert a szegénység bün, tudom én azt, érzem.

Ha a szegényesség hivatás volna, vagy ha betegség volna, vagy ha természetes állapot volna, megértés, kimélet, emberség járna annak.

De a szegényhez goromba a Szó és tuskét észre ellene a Sziv.

A szegénységet kerülik, mint a mecskot és megvetik, mint a hazugságot.

Böjttel és kemény fekhellyel sujtják a szegényeséget.

Bün az, látjátok, bün.

Értem már, miféle nehezét vittem el magammal mindig a padról, amikor fölkeltem onnét a többiek közül.

Büntudatot, igen.

— Derült idő, helyenként zivatárokkal... A budapesti meteorológiai intézet vasárnap kiadott jelentésében az időprognózis a következő: **Lényegtelen hőváltozással, inkább derült idő, helyenként zivatárokkal.**

— Fényes garden party gróf Karácsonyi Jenő palotájában. Szombaton délután Karácsonyi Jenőék kertjé ünnepséget rendeztek Krisztina-téri palotájukban a máltai lovagrend közgyűlésének alkalmából. A garden partyt megjelentek: **Horthy kormányzó, a két József főherceg a feleségeikkel, Bethlen Istvánné grófné, Scitovszky és Walko miniszterek, a diplomáciai kar, a felsőház és a képviselőház tagjai közül a Kamarások, a máltai lovagok és az arisztokrácia ugyszólván teljes számmal. A szimfoniát vezettedül Péczy Ersei képviselte; az iróvilágot Harsányi Zsolt. Az urak géorkban és ellinderben jelentek meg; a hölgyek romek szimpomász kertjé toalettekben. Hat óraker a palota lovagtermében megkezdődött a tánc. A palota kapujé óriási tömeg nézte a föl- és elvonulást.**

— **Meskó Pál, a Hangya igazgatója, súlyos beteg.** Három héttel ezelőtt hivatalában hirtelen rosszul lett **Meskó Pál, a Hangya ügyvezető igazgatója.** Azóta a 73 éves öreg ur állapota nem javult, sőt az **utolsó napokban rosszabbodás állott be, ugy, hogy most állandóan orvosi tartózkodók a beteg mellett.** Vasárnap nagyon sok látogató érkeklődött **Meskó Pál** állapota felöl, a betegágyhoz azonban senkit nem engednek. Vasárnap késő este az orvosai jelentése szerint, **a nagybeteg igazgató állapota változatlanul súlyos.**

— **Házasság, Beatrice Bauer (Budapest) és John Moeckler High Newyorkban** házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.) — **Károlyi Sándor** miniszteri tanácsos leányát, **Margitát** eljegyezte **Fejér Vilmos** mérnök. — **Rudány Rózsika** és **Halasy Miklós** ref. lelkész ma délután 6 óraker tarták esküvőiket a Calvin-téri templomban. — **György Éva** eljegyezte **Vermes Pál** István. — **Bari Agost dr.-nak,** az ismert közgazdászról írónak és publicistának és nejeinek **lla. Bari Adolf,** a Magyar Általános Hitelbank tisztviselője. vasárnap házasságot kötött **Molnár Erzsébettel,** özvegy **Molnár Gézné** leányával.

— **Egy francia röplőgép összeütközött egy katonai léggömbbel, a léggömb fölrobbant a pilóta megmenekült.** **Párisból** jelentik a **Reggel** tudósítója: Csodával határos módon menekült meg a biztos haláltól egy katonai pilóta, aki vasárnap Metz mellett a katonai röplőtér fölött manővrozott s ekközben gépvél nekiment egy megfúvott léggömbnek. A léggömb a légiikötő árbócához volt lerögzítve és 2000 köbcentiméter gázzal volt telítve. Az összeütközés következtében a léggömb fölrobbant és égve lezuhant. A léggömb **horgonykötélei beleszavadtak a röplőgép léges-arbjába,** a pilóta azonban bántalmat lélekienlétlét **siklórepülésben leereszkedett és simán földet ért.** A robbanásnál a pilóta kisebb égési sebekeket szenvedett, azonban sem neki, sem gépének nem történt komolyabb baja.

— Vasárnap már fürödtek a Balatonban. A Balatoni Orvoshét vasárnap befejeződött, de a kongresszus résztvevő orvosok és vendégek nagyrésze lent maradt Balatonfűredn. **Budapestről vasárnap 122 autó s a vonatkon sokszáz kiránduló érkezett Balatonfűredre,** ahol egybeként vasárnap nyílt meg a kétemeletes esendörgygyház és az uszoda is, amelyben vasárnap már fürödtek.

— **Cantacuseno herceg röplőgépé Károly királysága mellett agítal.** **Bukarestből** jelentik: Az éjszaka folyamán a város fölött egy **magánröplőgép cirkált, amely röpíratokat dobált le.** A röpíratok Károly volt trónörökös mellett fogalnak állást. Megállapították, hogy a röplőgép **Cantacuseno** herek tulajdona.

— **Egy ötvenes kislát ütött el vasárnap az autó.** Vasárnap este az Atilla-körút 2. számú ház előtt **Kovács István 35 éves sofőr gépvél elütötte Spér Antal ötvenes kislát.** A gyermeket életveszélyes állapotban szállították a Fehérkereszt-kórházba.

— **Kállay Lili vasárnapi ritmikus tornamatinája.** Vasárnap délelőtt volt **Kállay Lili** ritmikus tornai intézetének vizsgálódása. A matiné, amelyet előkelő közönség nézett végig, **Kállay Lili** tanítványainak két csoportja nagy **gyejelemzettségréül tanuskodó, invenciózus gyakorlatokat mutatott be.** A zenekíséret mellett előadott, szépen kidolgozott mutatványok nagy sikert arattak.

— **Loucheur Bukarestbe érkezett.** **Bukarestből** jelentik a **Reggel** tudósítója: **Loucheur,** volt francia munkügyi miniszter és **Titcheseu,** volt londoni román követ Belgrádból Bukarestbe érkeztek. **Loucheur** előreláthatólag szerdáig marad a román fővárosban, és innen Budapestre utazik.

— **Aldozócélútröfkön Szárnyasvay államtitkár.** Jövő vasárnap **Hegymegi Kiss Pál** mond beszámolóbeszédet. E héten két érdekes beszámológyűlés lesz: **egy kormánypartti és egy ellenzéki.** A kormánypartti népgyűlést **Salgótarjánban** rendezik meg, ahova **Szárnyasvay** belügyi államtitkár elikérlek **Fass** és **Gömbös** miniszterek, továbbá 20-25 kormánypartti képviselő. Országos érdeklődés előzi meg a jövő vasárnap débraceni népgyűlést, amelyen a beszámoló **Hegymegi-Kiss Pál**on kívül főlsszóal **Rassay Károly, Nagy Emil** és **Kun Béla.**

— **A Cyrill-párti oroszok vasárnap gyűlést tartotak egy ferencvári vendéglőben.** Vasárnap délután az egyik Ráday-utcai kis vendéglőben a **budapesti emigráns oroszok gyűlése jötték össze.** Vagy 80 egykori generális, gárdistás és magarancu polgári menekült ülte körül a külsőszoba terített asztalait, hogy lódeljanak a minden oroszok cárijának, **Cyrrilnek.** A Franciaországban élő ér budapesti képviselője, **Fedor Techner** gárdacserölés tartott előadást az orosz monarchista mozgalomról, hangsúlyozva, hogy **Cyrril nagyherceg nem sokára elfoglalja a szentpétervári cári trónt.** Az előadást nagy lelkesedéssel hallgatták az emigránsok. A vendéglő aajtájában ezalatt két vendör posztolt. Ugyanis a hir terjedt el, hogy azok a pesti orosz emigránsok, akik nem ismerik el **Cyrril nagyherceg** cárságot, meg fogják zavarni az összejövetelt. A Cyrill-ellenes oroszok azonban nem mutatkoztak.

— **Pethő Sándor** György Artúr. **Pethő Sándor,** az országos nevű, kiváló publicista legújabb könyve, amely ma hagyta el a sajtót, a **Görgey-problémát** tárgyalja, amelyet a mai kor már minden politikai lévségűlőlléll mentesem íthet meg. **Kossuth** nagy vadját, hogy **Görgey** áruló volt, **Pethő Sándor** történelmi és hadászati adatokkal igyekszik megcáfolni. A hadműveletek leírásában **Juller Ferenc** volt segítségére. Gazdag **Görgey-irodalmunkban** jelentős hely fog jutni **Pethő** könyvének, amely a történetirolj objektív eszközeité mozgositja, hogy **Görgey** ártatlanságát bizonyítsa. A könyvre, amely a **Genius** kiadása, legközelebb bővebben térünk vissza.

— **Debracsen vasárnap országos kongresszust tartotak a festő- és mázólmesterek.** **Debracsból** jelentik a **Reggel** tudósítója: A festő- és mázólmesterek vasárnap kongresszusán **Zélinger Ede** előklésével elhatározták az országos festsőzövetség megalakítását. A kongresszuson megjelent **Perlay György** országgyűlési képviselő, aki beszédében rámutatott a szövetség megalakulásának fontosságára. A jelen voltak **egyhangúlag foglaltak állást a Torszadalmibetörsítő-járulékok és a járulékok utáni késedelmi kamát ellen.**

— **A titkos választójog a főváros szerdal közgyűlésén.** A főváros szerdal közgyűlésére **Auer Pál** törvényhatósági bizottsági tag azt az indítványt terjeszté elő, hogy a **közgyűlés fölírhaton követelje a képviselőválasztól,** hogy a legközelebbi képviselőválasztások az ország összes kerületében tilkos szavazással történjenek. **Auer Pál** névszerinti szavazást fog kérni és főlsszóitást fog intézni az összes fővárosi pártokhoz, hogy gróf **Apponyi Albert** vezetésével alakítsanak ligát a titkos választójog megvalósítása érdekében.

SZÉCHENYI STRANDFÜRDŐ

V/29-én, csütörtökön megnyílik

— **Belgium függetlenségének 100 éves fordulójá** alkalmaél rendezett kiállításokra a világ minden részéből tömegesen fölül a közönség. Ostende város tanácsa, annak tudatára, hogy a kiállítás vendégei összejöttek a hasznosa a kellemessel, fölüléllni meglátogatták Ostendé, óriási előklésületeket téll és nagyszürű ünnepi programot állított össze az 1930. évi nyári szezonra.

„Beciva“ Beketow Cirkusz Varieté

Városliget, Telefon: Automata 183-95
Este 8 óraker és délután 4 óraker
A 4 GERARD Tánccaló medvék
15 bohóc és angusz és a nagy májusi misör
Délután félhelyárak

— **Hittét kellő időben ígér nagy hirdetésekben egy „Erka” nevű minden szájban főlsszó, leggyöngös és legelőklőbb bulipesti ékeket magában foglaló egyesület.** Ez nem új alakulat, mert már évek óta dolgozik Budapestben mindazok teljes meglátogatóra, akik szőlőzetat igénybe vették. Miután az „Erka” nem hásszóra alakult intézmény, hanem csak a benne foglalt cégek hitelüzletet letonyolításának a bizpontja, az „Erka” vevői köré tekintetében a kétségbevetők minden előklés, valamint a részletfizetés könnyöbbségét élvezik. Az „Erka” amerikai példára alakították és ugy, mint Newyork, London, Páris, Berlin és Wienben, ezen intézmény sokszerekre menő részvevőt szerzett márának. Erlekeben áll mindenkinél, aki hitelképes és főlsszóal főlsszóitást könnyólván veszi, de nincs ebben a helyzetben, hogy az egész összeget egyszerre fizesse, hogy a nyújtott előklésüket kihasználja. Az „Erka” központi irodája (Molnár-utca 2) kétségólván nyújt főlsszóitást akár személyes, akár levélbeli érdeklődésre.

Szörme- és megóvás
szörnyeg- pánzkölcsonnel
BREITFELD szies, Váci-utca 14. Telefon: Aut. 887-27
Elsőrendű bank megóvást jogyunkre az onnal folyósiát
Kamat összköltségréül 100 P után hav 1.30 P

MICLO LIMONÁDÉ
TABLETTA
A kellemes üdítöl!
10 fillér = MINDEN FÜSZER-ÉS CUKORRAZÁSBAN KAPHATÓ!

Vigyázz!
mert nem minden fémtisztító
Sidal

Kis pesti notesz

Sándor bácsi feküdt az ágyban, hosszú hálóingben, szaporán pislogva s szívarozva (hosszú-körmű jobb mutató- és középujja között tartva az úszkösödő esutkát) s mellette az éjjeli szekrényen hat-nyolc törött, repedt szivar között ott volt a szalonna egy iv fehér írópapíron, mellette szalvétába göngyölve a megszegett kenyér s a kenyérből s chetett. Délelőtt 10 óra volt ilyenkor rendszeren, amikor az ember már hozzá bemelegszedett, a fehérre meszelt, hűvös szobába, ott a szürke, álmos *Rudasban*. Ez a szoba, a Bródy Sándor Rudas-beli szobája, olyan egyszerűen, olyan szegényen, olyan ágrólszakadtan fehér volt, mint egy földműves magyar „tisztá” szobája valahol a Hegyalján, de nyáron: rengő táblák között s a nyitott ablakon betóduló, bódulatosszónailatban. Nem volt ennek a szobának semmi butorzata az ágyon, az össze-vissza faragott, megfeketedett fenyőfaasztalon és egy ócska szekrényen kívül. Egy láda volt csak a sarokban, közönséges gyalu-latlan faláda, olyan, amilyenben üvegholmít szál-lítanak vidékre, ha jól emlékszem, rajta is volt a földelén a fekete „üveg” jelzés s alatta a festé-kes szó: törékeny. Ebben a ládában tartotta Bródy

Sándor a kéziratát. Tartotta! Ide dobálta be a ferde sorokban illanó, gyönyörű, gömbölyű betűit. A szalonna és a kenyér az éjjeli szekrényen, királyi színezetű volt az ő, fejedelmi szegénység-ben is kirózsni gazdagságának. „Szervusztok, fukák!” — mondta —, *itt van, neszték, egyetek!* S nem volt olyan finnyás vagy valóban éhes gyomor, amelyik meg ne kívánta volna. S ő csak feküdt, gombtalan, kiesít mindig szakadt háló-ingében a puha, barna gyapjutakaró alatt, mint egy ázsiai nagyur, föltámaszkodva a könyökére s hallgatott, amíg a többiek ettek, nevettek, fecse-gtek. Az egyetlen széken szép rendben talán egyet-len öltözet ruhája, előkészítve a tiszta ing s a kraváti, amelyről mindig Illés fia gondoskodott, a szekrényben a frakkja s egy puha prémes téli bekecs; néhány finom ing még — ez volt az egész garderob...

Délben aztán fölöltözött. Előbb turkált az apró-pénze között s végül bankóttól együtt szétosztotta a fiai között. Atment a hidon s a korzón leszállt panyókára vetett kabáttal a Ritz-hotelig. Szép, vad szőnyeg a homlokára hullva, szájában a szivar — s zsebében kevése aprópénzért, bement ebédni valahová. (A szalonnát már régen meg-ették a látogatók s a kenyeret is az utolsó falatig.) Így osztotta el minden nap mindenét. Legvégül a szivét, amelyre mindig panaszkodott.

Vasárnap délben újra meglátogatták a „fukák” Sándor bácsit. Abból az alkalomból, hogy köbe-vésést föliratolt helyeztek el otthona fölött, amely-

ben immár öt éve lakik. Öt évig Sándor bácsi sohasem lakott azelőtt egyfolytában, nem is volt az ajtaján soha semmiféle tábla. Most már azon-ban Sándor bácsi innét el nem költözik, rendes ember lett, ki lehetett tenni a táblát: *Itt nyug-szik Bródy Sándor, író...* Mintha minden úgy lett volna, mint azelőtt, amikor a Rudas-beli ágya körül gyűltünk össze vasárnap délelőtt. Csak a darab szalonna és a karéj kenyér hiány-zott az éjjeli szekrényről s a tiz törött *Britanica*-szivar. Es Sándor bácsi...

Évvel tovább

— Az Abbázia-kávéházban vasárnap hajnal-ban agyvérzést kapott egy törzsvendég és pár óra múlva meghalt. Tragikus körülmények közt halt meg vasárnap hajnalban az *Abbázia*-kávéház egyik törzsvendége, *Kabos Géza* 58 éves igazgató, az izr. finúr-vaház volt igazga-tója, aki a Rottenbiller-utca 37. szám alatt lak-ik. Az öreg ur hosszabb betegeskedése után *szombatn este ment el először az Abbázia*-kávéháza, ahol régi alsópartnerai a viszont-látás öröme nagy partit rendeztek. *Kabos*, aki szívesen nagy játékos, állandóan veszített és ez annyira felzavarta, hogy félhárom óra táj-ban eszméletlenül esett le székéről. A mentők, akiket kihívtak hozzá, konstattálták, hogy agy-vérzést kapott. Beszállították a Rókus-kör-házba, ahol a reggeli órákban meghalt.

— Róna Lajos: Harminc év az újságírópályán. Harminc évi újságírói pályáját *Róna Lajos*, a „Mái Nap” és a „Pénzvilág” népszerű szerkesztője most azzal ünnepli meg, hogy kiadta emlékezeit, amelyek felélelik

eseményekben gazdag zsurnalisztikai mult-ját. A könyv címe is kife-jezi ezt: *Harminc év az újságírópályán békében, há-boruban, forradalomban*. Három díszes, nagy kötetre való reminiscencia-anyag gyűlt föl *Róna Lajos*ban három évtizedes pályája alatt. Nem is lehet vitat-kozni arról, hogy érdemes volt-e ezeket a visszaemlé-kezéseket kiadni. A magyar újságírás az utóbbi har-minc évben nemcsak a külső világ viharos esemé-nyeibe kapcsolódott be, hanem belül is megmozso-dott, minden rossz sorsunk ellenére is. *Róna* könyvé-ben a krónikairó hűségével és a mindenről tájéko-zott újságíró lendületével megírott érdekes részlete-ket találunk abból a harminc éves multból, amely-nek még nem akadt történetírója. Aki valaha ezt a történetet meg fogja írni, örülni fog *Róna* adatoik-ban gazdag, érdemes, kitünő könyvének, mint kivá-lóan használható forrásmunkának. *Róna Lajos* ennél szebben nem ünnepelhette volna meg újságírói jubi-leumát.

— Egy pesti nagykereskedő Kaposvározt el-gázolt vasárnap egy cserkész. Kaposvárról je-lentik: Vasárnap a kora délutáni órákban ha-lólos szerencsétlenség történt. *Borka János* cserkész a Hősök Napja alkalmából kerékpáron igyekezett az összejövetelre. Az egyik utca végén szembejött vele *Füzesséry István* budá-pesti gyapjunaagykereskedő autójával és bár fékezett, a cserkész elkapta, a hűtőre, majd onnan az ellenzőiregre dobtá, ahonnan az egyik utmenti villanyoszlophoz vágta. *Borka* koponyaalapi és kártérrel került a kórházba, ahol a délután folyamán meghalt.

— Gabrielle Wells 111 darab értékes könyvet aján-dékozott a Petőfi-Háznak. A Petőfi-Ház vasárnap délelőtti előadásán *Szilóssy László* bejelentette, hogy *Gabrielle Wells*, a magyar származású világhírű bibliofil 111 darab könyvről-kisajdát aján-dékozott a Petőfi-Háznak. A könyvek közül 139 darab *Jókai* különböző regényeinek nagyon értékes első kiadásai, amelyek közül sok már teljesen eltűnt a ferga-lomból. Az értékes ajándékot *Pejár Gyula*, a Petőfi-Társaság elnöke köszönte meg, majd megtartotta előadását *Petőfi szerelméről*.

— A vasárnapi fürdés áldozata. Újpesten, a megyeri strandfürdőben vasárnap délben *Hor-váth Károly* 17 éves diák, aki a Ferry Oszkár-utca 22. számú házban lakott, a *Dunába* fulladt.

— Helena román anyakirálynő hazatért. *Bukarestből* jelenti *A Reggel* tudósítója: *Helena* hercegnő, a király édesanyja, vasárnap *Bukarestbe* érkezett.

— Meghalt Canterbury érseke. *Londonból* je-lenti *A Reggel* tudósítója: *Davidson* lord, a volt canterbury-i érsek, vasárnapra virradó éjszaka meghalt.

— Vasárnap meghalt a Rókusban a keszthelyi fő-jegyző öngyilkos fia. Egy hét előtt *Szekeres Odán* 24 éves joghallgató, *Szekeres Pál* keszthelyi főjegyző fia, *Hennel Margit* fiatal festőművész Székely Bertalan-utcai lakásán föbelőtte magát. A szeren-sétlen fiatal embert életveszedelem állapotban szállították a Rókus-kórházba, ahol egyhétes halál-tusa után vasárnap hajnalban elhunyt. Halála előtt egy pillanatra sem tért magához, úgy, hogy nem hallgathatták ki és így nem állapíthatták meg öngyilkosságának okát.

— Az 1930. évi bécsi ózli vásár. Az 1930. évi bécsi ózli vásár, mint mindig, ez alkalommal is, közvetlen a Bu-ocsi vásár után következik. Időpontja szeptember 7-14-ig. Az általános bejelentés határidő július 30-án jár le.

ca. Tizenegyszer méter grenadin

Az abnormálisan hideg tavaszi időjárás hátrányosan befo-lyásolta mosóáru-osztályunk forgalmát. Erre való tekintet-tel — az árusítás meggyorsítása érdekében — ruha-grena-dinokat 100–120 cm széles kivitelben, óriási szín- és mintaválasztékban.

mélyen a rendes áron alul

adunk el.

I. sorozat	II. sorozat	III. sorozat	IV. sorozat	V. sorozat	VI. sorozat
világos és sötét mintázat-tal, bordúrral is	színpompás mintázattal, hfmezve is	gyönyörű min-tázattal, rész-ben kézzel nyomott	rendkívül szép mintázattal, részben Geor-gette-szerű	gyönyörű min-tázattal, rész-ben kézzel nyo-mott, részben műselyem	részben művé-sziesen kézzel nyomott, rész-ben művészie-sen szövött mintázattal

0.98	1.90	2.80	3.80	4.80	6.80
------	------	------	------	------	------

E cikkeket a földszinten külön asztalokon áttekint-hetően helyeztük el

Az olcsó árak dacára Corvin-minőségek

Tekintse meg Blaha Lujza téri kirakatunkat!

— Izgalomtól és elkeseredéstől túlfutott hangulatban folyt le a fejérmegyei iparosság vasárnapi nagygyűlése Székesfehérvéren. A székesfehérvári és fejérmegyei iparosság vasárnap délelőttre nagygyűlést hívott össze, amelyen több mint ezer iparos vett részt. A gyűlést Papp József országos elnök nyitotta meg, rámutatva arra, hogy az iparosság kívánságait garandatszámokkal juttatták a kormányhoz, de eddig egyetlen egyet sem intéztek el. A magyar kézműves és kisiparos a végvonaglásnál tart. Isten őrizzen attól, hogy a kisiparosság elpusztuljon, mert ez a polgári társadalom megrepedülését és az állam fölforgatását jelenthetné. A kisiparos nem vehet részt a közmunkákban, még ha föl is szólítanak erre, tőke hiányában nem képes pályázni, mert a békére sincs meg a pénze, amivel az ajánlatát be kell adni. Simon András képviselő után Süveges István ipartestületi alelnök mondotta el, mi készítette őket a nagygyűlés összehívására. A terv eredetileg az volt, hogy ezer iparos vonuljon föl Budapestre és ott demonstráljon a kormány ellen, föltárva az iparosok bajait. Gróf Széchenyi Viktor főispán bejelentette, hogy tudatában van annak, hogy a kormánynak kötelessége segítségére sietni az iparos társadalomnak. Utána Lakner József, Süveges István, Szilasi Antal, Szállási Ferenc, Jámber István szöveltek a kisipari hiteltől és annak igazságtalan elosztásáról. Pinke István ipartestületi jegyző határozati javaslatát kimondja, hogy nem mindenért Trátonon a hibás, hanem igenis a kormány: kell gondoskodnia arról, hogy a kisiparosság teljesen ki ne pusztuljon. Az egész gyűlés izgalomtól és elkeseredéstől túlfutott hangulatban folyt le és a közbeszólások zajában többször elveszték a beszédet.

— Vasárnap végetérték a tavaszi pólmérkőzések. A Polo Club vasárnap jászapáti tavaszi meetingjének utolsó mérkőzést. A klubban a kormányzó és az úr. Izabella főhercegnőjén, Augustia és Magdolna főhercegnő, József főherceg, Beiklen miniszterelnök és felesége, Gömbös miniszter, az angol, német és amerikai követ és a pesti előkelő társadalom és a diplomáciai kar számos más tagja jelent meg. A programot a tolnai Nádasy-huszárok és egy kombinált budapesti csapat játéka nyitotta meg, amelyet a tolnaiak nyertek 3:2-re. A második mérkőzés a „Danubians” (I. Pezser Dénes, 2. S. P. Tuck, 3. Fluck Béla, 4. Babosky Iván) és a komáromi Árpád-huszárok II. csapata (I. Stribik Sándor, 2. Gyurkovich György, 3. Makay István, 4. Imre Dénes) közt folyt le. A „M. Kir. Honvédség Tiszteletdíj-4” a Komáromiak nyerték 5:3 arányban. A díjat, négy arany lapát, Izabella főhercegnő nyújtotta át a győzteseknek. Végül a „Fehér Hollók” (I. Sorg Jenő, 2. viléz Lipsey Márton, 3. Major F. W. Messerwy, 4. ill. gróf Beiklen István) mérkőztek a „Red Devils” csapata (I. Depold Miklós, 2. Major W. D. Morgan, 3. Major J. Graham, 4. Mecklenburgi Herceg) ellen. Az izgalmas játék a „Fehér Hollók” győzelmevel ért véget.

— Halálos vasárnapi motorkerékpárszerencsétlenség. Thán Gyula 29 éves műszerész, aki a Golgota-utca 3. szám alatt lakik, motorkerékpárján vasárnap Soroksárra akart kirándulni. A község előtt javítják az utat s Thán véletlenül egy kővadásra hajtott, aközben a gép első kereke leért s a szerencsétlen fiatalember olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy a helyszínén meghalt.

— Vasárnap volt az Ügyvédi Gyám- és Nyugdíjintézet közgyűlése. Vasárnap délelőtt az Országos Ügyvédi Gyám- és Nyugdíjintézet közgyűlést tartott. Pap József elnöki megnyitása után Pittler Dezso, Szegő Ferenc és Taviner Géza a segélyeszegek fölémelését sürgették, Weherdy Géza pedig az ügyvédi meghatalmazások illetékének tervehetett fölémelése ellen foglalt állást. Györi Akos fölszólalása után Meisler Gusztáv föltitkári jelentését terjesztette elő, amelyet Gyöngyösi Dezso indítványára a közgyűlés elfogadott.

— Ezer diák vasárnapi dalosversenye a Vigadóban. Vasárnap az ország 14 középiskolájának 1000 diákja dalosversenyt tartott a Vigadóban. A kultusz-miniszter a hangversenyen Kornis Gyula kultusz-államtitkár képviselte, a bírálóbizottság tagjai Bitter Ilés tankörletti királyi főgazdag, Abrányi Emil, Demény Dezso, Gesster Ödön, Harmath Artur, Karvaly Viktor, dr. Molnár Imre, Szabados Béla, Szegő Sándor, Szankó Béla voltak. Kornis Gyula államtitkár megnyitóbeszédében kifejtette, hogy a középiskolai dalosversenyeknek a magyar ének-kultúra fejlesztésében nagy jelentőségük van. A dalosversenyen a pesti középiskolai tanárképző-intézet dalkörének és a szegedi Klauzál Gábor-redigimnázium énekkarának volt a legnagyobb sikere.

— Vasárnap avatták föl Lazarus főként síremlékét. Vasárnap délelőtt avatták föl a rakoskeresztúri temetőben Lazarus Adolf volt főként síremlékét. Az emlékműpályán megjelent a pesti izraelita hitközség előldörögése és tisztviselőikara Stern Samu elnök és Eppler Sándor föltitkár vezetésével. A Dohány-utcai tanplomb főkéntreinek éneke után Hevesi Simon főrabbi avatta föl Lazarus Adolf sírkövét, amely Róna József szobrászművész alkotása. Utána Hajdu Marcel mondott emlékbeszédet.

— Kinevezték a szolnoki kerület új esperesét. Váderöl jelentik: Hanauer István megyéspüspök a szolnoki kerület lemondott esperesének helyébe Révész István cibakházi plébánost nevezte ki.

— Az olaszliszka főrabbi Budapesten. Az olaszliszka főrabbi e hét esztendőnk eddig a fővárosban maradt és Laudon-utca 3. szám alatti lakásán hivott kivétel nélkül fogadja.

Mit kapunk Öm?

35 fillérért?

- Női zsebkendőt színes szőllel 35
- Gyermek flórzoknit egész finom flórmínőség, 1-2 nagyságban 35
- Férfizoknit tartós, jó minőségű 35
- Önkötő férfinyakkendőt szép mintákkal 35
- Ideál csokornyakkendőt legújabb mintákkal 35
- Kockás edénytörölt tartós, jó minőségű 35
- Flanell portörölt kiváló anyagból 35
- Csemege asztali kendőt (Desert-szalvát) 35

90 fillérért?

- Gyermek flórzoknit kizárólag 9-10 nagyságban 90
- Műselyem jambósapkát egyszínűt és csikos mintázatú 90
- Női harisnyát kitűnő macco-minőségű 90
- Meleé női harisnya igen tartós minőség 90
- Férfizoknit szép divatmintákkal 90
- Női és férfi tennis-zoknit 90
- Férfi aszuros zsebkendőt elsőrendű, jó minőségű 90
- Magánkötő nyakkendőt szép Bemberg-minőségben 90
- Gyermekzsebkendőt 6 drb ára 90
- Kelengye-sifont kiváló, jó minőségű 90
- Törülközöt sűrűszálú, jó minőségű 90
- Pohártörölt tisztá lenből 90
- Padlótörölruhát kiváló minőségű 90
- Gyermek játszóbölcnynt jó minőségű mosóanyagból 90

1.90 pengőért?

- Lepedőkülönlegességet duplaszálú, műbőrjű 1.90
- Ágynemű- és fehérműkülönlegességet 1.90
- Madapolán-sifont, kiváló kelengyeminőségű 1.90
- Frottirtörülközöt kiváló jó minőségű 1.90
- Törülközöt, valódi lendamast 48/100 cm 1.90
- Női nadrágkombinét színes nansoukból, csipke- és himzés-díszítéssel 1.90
- Nadrágkombinét trikóselyemből, csipke-díszítéssel 1.90
- Nadrágkombinét kitűnő sifonyanyagból, csipke-díszítéssel 1.90
- Női inget nagyon tartós sifonból, csipke-díszítéssel, himzett mintával 1.90
- Férfi rövid pánatosnadrágot kitűnő rya batizanyagból 1.90
- Csikos milanes nadrágot bámulatos olcsó ára 1.90
- Leánykanadrágot sarmöz trikóból 1.90
- Férfizoknit legfinomabb flórmínőségben 1.90
- Önkötő nyakkendőt gyönyörű mintákban 1.90
- Női és férfikesztyüt szarvasbőrutánzatban 1.90
- Férfi sportharisnyát sok szép mintával 1.90
- Strand-kézibőröndöt csinos kivitelben 1.90

Strandkabátot egyszínűt pulnából, nagyon csinos fazonban 2.90

3.90 pengőért?

- Lepedővasznat valódi lenvaszn, 145 cm széles 3.90
- Szövött kertibroszort föltétlen szintartót 3.90
- Damast szalvétát 6 darab ára 3.90
- Gyermek pyjamát egyszínűt pulnából 3.90
- Sált és kendőt Crepe de Chinoi, nagyon szép festéssel 3.90
- Fürdőruhát tiszta gyapjuminőségű 3.90
- Férfi hosszú harisnyát legfinomabb flórmínőségű 3.90
- Női glazkezesztyüt garantált jó minőségű 3.90
- Brokát harisnyatartót használatban szakíthatatlan 3.90
- Női selymenadrágot kiváló műselyemből, tűlléspekkel, adour és himzett mintával 3.90
- Nadrágkombinét színes madeira és ajour díszítéssel gazdagon hímézve 3.90
- Női hálóinget színes nansoukból, különböző csinos fazonok 3.90
- Női bluzt hosszú ujjal, kiváló tweed jerseyből 3.90
- Női bluzt kitűnő vasznból, hosszú férfinyakkendővel 3.90
- Leánykaruhát mosóvíziből, 3 évesnek 3.90
- Kimonót garantált szintartó mosókemérből 3.90
- Férfiinget mintázott cernazefrből 3.90
- Női és férfi strandkabátot ponge-kemérből 3.90
- Gyermek tiroli nadrágot 6 évesnek 3.90
- Leánykaruhát fehér cernazefrből, színes hímzéssel, 2 évesnek 3.90
- Leánykaruhát köténnyel 6 évesnek 3.90
- Turista flanelltakarót sok színben 3.90

Kávékészletet 6 személyes 4.90

5.90 pengőért?

- Csinos jourkészletet 4 szalvétával 5.90
- Női tennisruhákat nagy választékban 5.90
- Női strandkabátot polerines fazonnal 5.90
- Férfi strandkabátot cernazefranyagból 5.90
- Nadrágkombinét műselyemből csipke-díszítéssel 5.90
- Női pyjamát egyszínűt pulnából 5.90
- Női hálóinget színes nansoukból, hosszunyu 5.90
- Női hálóinget színes nansoukból, svájci hímzéssel 5.90
- Női hálóinget műselyemtrikóból, egész nehéz minőség 5.90
- Férfi apacsinget kitűnő oxfordmínőségű 5.90
- Férfi nappali inget divatos oxfordból 5.90
- Férfi hálóinget valódi madapolán sifonból 5.90
- Női kötöttmellényt tiszta gyapjuminőség, sok szép mintában 5.90
- Tenniszpuilveret tiszta gyapjuminőség, fehér és színes szőllel 5.90
- Dubl flanelltakarót kockás mintázattal 5.90

7.90 pengőért?

- Műselyem nőiruhákat divatos fazonok 7.90
- Férfipyjamát kitűnő mintás zefir-anyagból 7.90
- Női pyjamát gyönyörű mintákban, a legújabb nécsi modell után készítő 7.90
- Férfiinget színes pulnanyagból, divatszínben és mintákban 7.90
- Fürdőruhát, legfinomabb 7.90
- Féher pullovert gyapjuminőségű 7.90
- Női valódi özbörkesztyüt különleges szép minőség, fehér és sárga színben 7.90
- Férfi szarvasbörkesztyüt sárga színben 7.90
- Női ernyőt 12 részes, szép divatvelekkel 7.90
- Férfiornyót kitűnő minőség, paragon állványon 7.90

Egyár

ANDRÁSSY-UT 4 FERENCIEK-TERE 2

Uj üzletünkben, Ferenciek-tere 2. szám alatt a fontieken kívül selymeket, szövöket, mosókeméket, vasznakat és kész női ruhákat is hasonló jutányos árakon árusítunk

REGGELI LEVÉL

Reggeli levél

Mondja, kedves A Reggel,

min mereng el ma reggel?

— Arra a szürke utiruhába öltözött, sport-sapkás, karcsú fiatal emberre gondolok, aki e pillanatban száll hajóra, hogy Délamerikába utazék.

— Mi a rendje és mi a rangja az érdekes ur-embernek?

— Tizenkét év előtt nemesak az elmúlt monarchiának első rendje volt az övé, hanem világviszonylatban is a legfényesebb család sarja, amelynek minden tagját számontartotta nemesak a „Gothai Almanach”, hanem az osztrák és magyar törvénytár és a történclem is. Azóta a koronából pengő lett, mint tudni méltóztatik! Nos, ez a délceg, valóban talantumos, becs-vágyó és mámoros képzelettel megáldott fiatal ur — akit intim barátai körben II. Arpádnak híztelték — hűségkút is tett családja szám-kevéltet fejének és most a luxushajó párká-nyára hajolva, elborult szemmel nézi a delfinek jöttét a habos hullámok hátán.

— Olyan romantikusan kezdődik, mint egy német film...

— Magyar rapszódia ez, bár a filmalapnak nincs köze hozzá. Hősünk lucsat mond álmai- nak, vágyáinak és céljainak, papájának, mamá- jának, felszázczerholdas birtokának, magyar óvárainak és újvárainak, ültagy csapat-papok, politikát, a személyéhez és jövőjéhez fűzött érdekek és remények özönét és utrakel Rióba...

— Felejteti?

— Vajh ki tudja? Lehet, hogy a hűségkút — esküvő követi. Lehet, hogy a szerelm, amely, elől hősünk futni látszik, nyomom követi őt, sőt már ott van közvetlen közelében. A látszat gyakran csal...

— És...

— Nagyon szép, nagyon okos, nagyvilági dáma. Hágában ismerkedtek meg a Gyermek- védő Liga hollandiai kongresszusán, az ottani magyar követésig estélyen és teadélutánjain. Most pedig néhány hete a világsajtót bejárta a házasságuk híre. Ez momentán annál ke- révsbé lehetséges, mert a gyönyörű, elegáns és clemés asszony a mai napig el sem vált diploma- tarta utától, aki különben időközben állomás- helyet cserélt.

— Így foszlanak szét a legendák a szeméink előtt... Hősünk november elsőjéig marad Dél- amerikában. A romantika két virágát elfony- nyadnak és... Macht geht vor Albrecht! A harmincon túl nyárspolgárrá leszünk vala- mennyien!

— Nem erről a problémáról írta legújabb vigjátékát Nagy Endre? Hallhatnánk talán a röpké konferánsszó!

— Legújabbnak — legújabb, de újnak még- sem új: hiszen mint szerzőhöz, eddig is volt hozzá gyakran szerencsés a magavezetle kébaré színpadán; legföljebb, hogy ezúttal hosszabbletekzetű műfajjal jelentkeztek. Már a darab rapid és váratlan színekerülésének külső körülményeiben benne van az egész ide- ges, nyugtalan, löbbre, szebbre vágyó, tehetsé- ges s művészi pályáján az örökifjuság májusi reményeivel folyton újabb utakat és lehetősé- geket kereső Nagy Endre. Egy külön filozó- fiai rendszer segítségével elért lelki kiegyen- sulyozottság dokumentuma félig-meddig új háromfelvonásos darabja, „A nyárspolgár”, amelynek rajnamenti műlofestését érzésem szerint Bonnbán tanuló felnőtt fia szuggerralja (bocsánat, hogy barátai ismeretségekünk adatai- val itt visszaadok) s a színpadon a leány figu- ráját is sokban segítheti az a körülmény, hogy N. E. a tizennyolcéves gyönyörű Nagy Kató papája. Végeredményben e diszkrét s látszólag ide nem tartozó adatok indiszkrét megemlíté-

sére pedig azért van szükség, mert a darabon — különösen a második felvonás családi apo- theozis-jelenetén — erősen érzik a dramatizált riport-szag, az, hogy a konferánsszóban s aktu- lis kis darabjaiban, híres comédie de l'arte-iban mindig újságitróként jelentkező Nagy Endre „A nyárspolgár”-ban egy megtörtént vagy meg- történetelt legbensőbb családi élményt írt át (nem hosszabb idő alatt, mint hat hét) színpa- dra. Ami nem volna baj s amirehöz édeskeves- köze lehetne a kritikának, ha ezeket az adato- kat nem tartandó alkalmasaknak arra, hogy melegségeként állítsa oda a „kabarét” emlegető kritika gáncoskodása ellen. Legyünk őszinték: Nagy Endre nyilván minden dramaturgiái közebeavatkozás nélkül és unalom-szürkével való festése milyen életveszélyes a színpadon, ahol az érdektelenségnek még akkor sem za- bad egy pillanatra sem helyet foglalnia, ha céltelenül és pont magának az érdektelenségnek van jelenése! Vagy egy tolvonással milyen könnyen és egyszerűsége leoperálhatta volna a findék lobozgó „stille Nacht, heilige Nacht” spiesz-apotheozisait, pláne Schumannnal és a Rajna-motívummal oly tultengően súlyos- bitva. De ettől függetlenül, maga a mag, a gon- dolat s a tendencia, sőt maga a darab, a dráma; kerek, egész és szép. A család erőszakolt mártír- mosolygása a családfi születése napján, a boldogságnak ez a többiek nyugalmáért való ön- zetlen mimelése, amikor mindhármuknak meg- van a maguk külön tragédiájuk (az apa tönkre- ment, az anya haldós beteg, a leányt elhagyta a vőlegénye), ez mély és költői. S a happy-end- ben sincs semmi unott vagy természetellenes a szírfüggőfaláson kívül, amely, valljuk be, kissé nagyon is deus ex machina-szerű. A sze- replők közül két művész neve röpyl a gárda élére. Az egyik Harsányi Rezső, aki a jellem- festésnek éretl és csillogó színével, minden egyes művészi lépésében életet, fényt, melegséget sugárzó alakítással ajándékozott meg szerzőt és színpadot. A másik: Gárday robusztus, erőtel- értelemmel és genie-től sugárzó Gebhardtja. Mind a kettő méltó volt a Nemzeti Színpadára. Igen rokonszenves, meleg és értékes alakítás a Mészlay Ilonáé s kitünt (helyenként brilliáns) Várady Lajos a fia szerepében. Gondánok nem való az orvos szerepe. Akárhogy igyekezett, sehogy sem találta bele magát a nálandi har- minc évvel idősebb szerepbe. Hollós Ilonának voltak jó pillanatai. Fájdalom, nehezen tudnám megmondani, hogy az ő longfellowian boris művészi alaptermészetének a világirodalom melyik színpadi szerzője felelt meg leginkább, akinek műveiben maradték nélkül érvényre jut- nának érezhetően visszafojtott értékei... A da- rabnak — érdemtellenül — nem lesz sikere...

— Kár...

— Annál nagyobb sikere lesz valószínűen — frivol ugrással egy homlokegyenest ellenkező témára — annak a „wurstli-bál”-nak, amelyet Weiss Alfonz báróknál rendez ezen a héten Wolfner „Babica”, aki két hete létrán áll, élke- zik s tervez. A 200 meghívottat telefonon hív- lók meg az álarcos éjszakai garden-partyra...

— És a Városi Színház kettős reprize?

— Akiik tavaly jelen voltunk a Kardosonyi- palotában lefolyt garden-partyon, ahol Bethlen Margit pantomimját bemutatták, a Tisza Kál- mántéri páholykoszoruból lehattunk szem- tanulni, hogy a „Két angyal” nemesak a „happy few”, a boldog kevesek, de a zúfolt nézőtér előtt is teljes illuziót kélt. A szerzőn őszinte sikerében osztozott a komponista; Kozma Jó- zsef, továbbá a szereplők: a nagyszerű ritmusú Kövesházy Agnes, a bájos Róna Magda, Vá- rady Lilla, Csányi László és Palasovszky Ödön.

— „A szerelmi bájjal”?
— Ez a száz év távlatából mosolygó, vérbeli olasz ritmusból pattogó vígjopera fölveszi a ver- senyt ma is a repertoároperák többségével invenció, melódiaibőség, hangszerelési ötlet-esség tekintetében. Hiába, „A szerelmi bájjal” korszaka nem fogy ki soha! Az előadás pedig meggyőző érve annak, hogy, igenis, szükség

van a Városi Színház operaelőadásaira.

— Egyetlen egészséges mondatot Toscanini- ről!

— Annyit, hogy Pallavicini György egész társaságával nem átalott a Városi Színház erkélyének (karzatának) első sorába beülni, csakhogy tanúja legyen a zeneművészeti világ- eseménynek. Ennél nagyobb bizonyítékát igaz- zán nem adhatom annak, hogy a Toscanini-est valóban élmény s esemény volt... Ott volt egyébként tót Budapest, főhercegek, aristo- krácia s bizony, az a nagyon előkelő gróf se kapott már valami nagyon jó jegyet, akiről a szomszédom odasugta, hogy a bookmakerek egymillió dollárra biztosították az életét, mert annyival tartozik nekik...

— Ezek után eljövök...

— Majd beoltatom Calmette-szerűmmal!

— Akkor inkább a Magyar Színházról né- hány szót...

— Szabolcsi Lajos gettotörténetének első föl- vonása érdekes, szines, írői teljesítmény. A második és harmadik felvonásban aztán a fő- hős alakja elmosódik és a figura szintén a tragikus téma elsikkad. Az előadás kissé fö- lületes, kissé népszimulázió, sok becsvágással és az írő megbecsülésével a fiatalabb szerep- lőkben — nyár van. És ki tudja, mi lesz a Mag- yar Színházzal? Derék színészeink is csak epyberek és nem a középkorban, hanem svár jelenkorban élnek.

— És a Fővárosi Operettszínházzal?

— Ime az orvosi bulletin: A lapok hírei té- vesek és koraiak. Megoldás nyolc napon belül várható. Három komoly pályázó van: az érde- kelttség eddig nem döntött.

— Nos?

— Az ifjú főherceg, aki röpylőgépen távozott tengerentúli útjára, a röpylőgépről bucsuzott fenséges születéstől. Magyaróvár fölött keringve, egy levelet dobott le 800 méter magasságból a kastély terraszára. Nagyon rövid üzenet volt, néhány sor csupán...

Megjött

az

Atlantic

testvérfilmje:

„TALU”

HOLNAPTÓL
játssza a

RADIUS

Egész Budapest
erről fog beszélni!

Minden jegy elkelt!

A Bethlen-téri Színpad minden eddigi előadására!

A legmulatságosabb műsor, a legnagyobb siker!

Jegyekről előre kell gondoskodni! Elővétel díj nincs!
Helyárak 50 fillértől 3 pengőig
Jegyrendelés: József 443-76. Előadások kezdete este 9 órakor, ünnep- és vasárnap d. u. 6, este 9 órakor

KÖZGAZDASÁG

Loucheur keleten

(A Reggel tudósítójától.) Mi a célja Monsieur Loucheur keleti utazásának? Miért utazza be a volt monarchia területét s miért tanácskozik olyan hosszasan és behatóan a kisántant kormányával? Loucheur nem egy ismerik Párizsban, mint aki két-három fölölvasás kedvéért heteket tölt uton? Ez a furesza, nyomott arcú, elevenen mozgó szemű francia mérnök, aki olyan hirtelen és váratlanul robbant bele a háború alatt a francia politikába, mint egy szellemes műszaki találmány, nem jószág és nincsenek irodalmi velleitái, mint oly sok francia politikusnak és diplomatának. A francia eszritnek egy nálunk meglehetősen ismeretlen oldalát képviseli a volt francia közmunkügyi miniszter, a francia technikus, a szellemes és ügyes technikai és pénzügyi megoldások mesterét, hívós számított és kitűnő kalkulátort, aki kollégáival a francia politikában nem veszi föl ugyan a versenyt művészi kormondatok esztétizálásában és artisztikus formulák csiszolásában, de annál pontosabb és megbízhatóbb bankár, annál körmönfontabb üzletember, annál öleletesebb és ravaszabb gazdaságpolitikus.

Nem valószínű tehát, hogy szónoki babérokat aratni indult volna ez a józan és tisztá agyu francia politikus a Duna völgyének fővárosaiba,

amelyek, ha sokban el is ütnek egymástól, egy szempontból igen könnyen egy nevezőre hozhatók, mégpedig abban, hogy valamenyiben erős gondolatok kiindulnak a kormányok, valamenyij fűvörös fölött a pénzügyi gondok sötét feljöve lebeg.

Miért jött hát Loucheur keletre?

Ne áltassuk magunkat s nem valószínű, hogy akár a románok, akár a jugoszlávok ezzel a reménytel fogadhatnák illusztris vendükeket: nem azért jött, hogy uti necessairejében egy hatalmas csekkönyvet hozzon magával, amelyből bőkezűen osztogassa a lapokat a pénze szoruló országoknak és vállalatoknak. Az igaz, hogy Loucheur Franciaország egyik leggazdagabb embere, aki egy hatalmas ipari és pénzeszoport politikáját irányítja, az is igaz, hogy a mai Franciaországban kevés olyan ember van, akinek akkora közvetlen és közvetett befolyása volna a francia pénzügyre és a francia kormány pénzügyi politikájára, mint neki, de aligha lehet közvetlen célja a keleti utazásának az, hogy nagy és hosszulejratú kölcsönökre készüljön és ebben az irányban tárgyaljon kormányokkal és pénzemberekkel. A kölcsönök, vagy helyesebben a francia hitelnek kiterjesztése a dunai államokra, a francia sajtó hangja után ívelve, csak a második lépés azon az uton, amelyen a francia politika megindult.

Az első lépés politikai természetű és ezzel a politikai céllal nyilván nagyon erősen és szervesen összefügg Loucheur utazása.

Néhány nappal a keleti reparációs bizottság tárgyalásainak a befejezése után s néhány héttel Briand történelmi memorandumának közzétételét előtt Loucheur érdekes nyilatkozatot tett a párisi sajtónak. Ez a nyilatkozat nem a diplomata és a politikus, hanem a mérnök és a pénzember gondolatait tükrözte vissza.

A mai állapot, ez volt Loucheur nyilatkozatának a lényege, sokáig nem tartható fenn.

Nem lehet súlyos veszedelmek nélkül a gazdasági életkérdésnek abban az állapotban megmaradnia, amely a kis kelet-európai államok mai gazdasági politikáját jellemzi. Nem lehet ezt különösen hangsúlyozta a francia politikus, hogy a munkamegosztásnak századok

folyamán kialakult az a rendje, amely a dunai államok lakosságának jólétét és ezeknek az országoknak a gazdasági egyensúlyát a háború kitöréséig biztosította, ilyen darabokra tört állapotban maradjon meg továbbra is. Egy gyakorlati példát is idézett Loucheur s ez a példa az egykori osztrák textiliparnak a cseh állam magaalapítása folytán előálló kaotikus és veszélyes állapotát, mint a káros és költéséges atomizálásnak egy tipikus esetét emelte ki. Azt, hogy és miként kell ezen a veszedelmen segíteni, már nem Loucheur mondta meg, erre már Briand emlékirata adja meg a választ.

A vámbélyák lebontása, a régi munkamegosztás helyreállítása, az egymásrautalt államoknak nagy egységekbe összefogása,

ez az a nagy gazdasági program, amely Briand nagy művéből kiolvasható. A genfi vámkonferencia esődjé után furesán és torzul hat ennek a gondolatnak ilyen széles alapon való új kifejtése, de a francia politikának hatalmas fegyver van a kezében, amelynek segítségével, ha nem is a teljes európai gazdasági unióra, de a politikai ellentétek kiküszöbölésére, regionális gazdasági paktumok, s ami bennüket legközelebből érdekel, a dunai államok blokk-

A kormány nem hallgat a szakemberek intelmeire s a hét közepén kiadja az új gabonarendelelet

(A Reggel tudósítójától.) Az Egyesült Államok déli területén három hét múlva kezdik az aratást és kevéssel több a magyar rónán is megpendül a kasza. Az összes nagy gabonacégek tengerentúli jelentősei kikérelt nélkül azt a hírt kapják, hogy az Unió minden vidékén, Texasban csak ugy, mint Argentínában, Ausztráliában, Indiában és Kanadában a termés jóval nagyobb lesz a tavalyinál és az európai termelő országok is rekord-termésre számíthatnak. A legutolsó magyar terméjelentés is, legalább akkora termést jósol, mint a tavalyi volt és a jugoszláv jelentések sem kedvezőlenebbek. Ha az Isten ilyen bőven osztja az emberiségre áldását, számba kell még venni azokat a készleteket is, amelyek csak magában az Egyesült Államokban 18 millióval nagyobbak, mint tavaly és emellett a tengerentúli buza utáni kereslet is szük keretek közt mozog és továbbra is meddővé teszi a Farm-Board és a kanadai Pool áremelő törekvéseit. Csoda-e, ha ilyen körülmények közt, a föld bőséges áldása mindenütt állami intézkedéseket provokál a gabonáruk megjavítása érdekében. Az Unio parlamentjében Hoover minden ellenkezése dacára buszexportirányumot követelnek az agrárkérisítők, a francia kormány újabb százmillió frankot bocsát rendelkezésre a buzakivitel segítésére, Bulgáriában 150 levéről 6 levára emelik a buza vámját, amitől a jugoszláv áru kiszorítását remélik és Spanyolország és Görögország két nappal előbb tett gyors intézkedéseket a külföldi gabona távortartására. A magyar kormány is hetek óta hajszolja azt az eszmét, amellyel — amint mondja — stabilizálni akarja a buszárát. Meg akarja menteni a magyar gazdaközösséget és

ha a föld hozadéka nem tudja emelni a földárakat, valami mesterséges módszerrel törekszik erre, különben nem tud a magyar zaloglevél számára megfelelő plaszirozást légtárt teremtani.

A szándék jól és tisztelgetremelő és minden más érdekelnek el kell törpülnie az itt kockán forgó érdekek mellett. A kormány nemcsak gazdaságilag, de politikailag is súlyos helyzetben van. Nemesak a gazdasági elégedetlenséget kell megszüntetnie, de azt a mindinkább erősödő ellenzéki hangulatot is, amely a gazdasági elégedetlenségéből származik. A kérdés csak az, hogy azok az intézkedések és módszerek, amelyeket napok óta híresztelnek és amelyek, amint A Reggel ítélt.

A has teltsége, májtájéki fájdalmak, emésztési nehézségek, gyomorbélhurut és szárazagat a természetes „Ferene József“-késérővíz használata által megszüntethető és az agy, a szem, fűdő vagy sziv felet irányuló vértelulások ellenelnyozhatók. Gyomor- és bélspecinlisták igazolják, hogy a „Ferene József“-vízzel, különösen az üllő életmód következtében jelentkező bajoknak, nagyon kedvező eredményeket érnek el. A „Ferene József“-késérővíz gyógyszerárkban, drogeriákban és fűszerüzletekben kapható.

jának megkötésére kényszerítheti azokat az államokat, amelyekkel egy szellemes svájci bankigazgató és politikus, dr. Somary, gazdasági duodec-államoknak nevezett.

Ez a fegyver a francia pénz!

Franciaországnak sok pénze van, sok fölösleges és otthon kellően nem gyümölcsöztethető pénze, ez a pénzfölösleg, amely aránylag sokkal magasabb, mint az amerikai, nyomja a francia piacot, ezért alacsonyabb a kamatláb Franciaországban, mint bárhol a világon. De Franciaország, mint a háborút közvetlenül megelőző években, most is a saját politikája szegletébe állítja a francia tőkét. A francia piacot kölcsönöket a kormány engedélye nélkül kibocsátani nem lehet.

Ezért jár hát Loucheur a Keleten, ezért tárgyal a kormányvokkal, ezért állt el annyit időt a Duna völgyének fővárosaiban.

Megállapítani, kinyomozni, vajon mely irányban fordul a gazdasági politika vonala, van-e remény arra, hogy az éles vámhare, amely a monarchia örökösai között ma dúl, egyhüllőn, lehetséges-e az egymásmi utalt államokat francia vezetés alatt nagyobb egységekbe fogni, milyen reményekkel néz a jövő elébe a cseh ipar, a magyar mezőgazdaság és a két déli állam produktója — ezt megállapítani Loucheur feladata!

csakugyan fűdik a kormány elgondolását, célhoz fogynak-e vezetni? A válasz az összes gyakorlati gazdasági körökben ez: nem. Sőt, az a fűfűgás, hogy amit a kormány a gabonártesítés központosításával akar, valóságos vadászme s hogy még sokkal súlyosabbá fogja tenni a helyzetet, mint amilyen ma.

Ha a kormány a világarányon akar stabilizálni, akkor fölösleges dolgot végez. Ha a világarány fölött stabilizál, még a mai exportot is aladása. Ha végül nemzeti ajándékok akar adni a gazdáknak a fogyasztók terhére s ehhez olyan szervezetet akar kipeíteni, mint aminő volt a háborus haditermény, akkor

MAGYARORSZÁG
KERESKEDELMI, IPARI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
CIMTÁRA
HARMADIK TELJESEN ÁTDOLGOZOTT KIADÁS
A könyv ára:
20 pengő
megrendeléskor fizetendő
Megjelenés után 30 pengő

Hirdetési díjak:
A címjegyzékben és szakmajejyzékben
Telefon v. sürgőnycim 2 P
Dült pótsor (30 betű) 3 P
Kövep pótsor (28 betű) 5 P
Rekesz 20x40 mm 30 P
Dupla rekesz 40x40 mm 35 P
Egész hasáb 100 P, fél hasáb 60 P,
negyed hasáb 40 P, nyolcad hasáb 23 P

Az Ipari és Kereskedelmi Úmlatásban
Egész oldal 60 P Fél oldal 35 P

Előre fizetett hirdetéseknel 20% engedelmény

Kiadja és megrendeléseket felvesz
RUDOLF MOSSE RT.
Budapest IV, Váci-u. 16 (Rudolf Mosse-ház)
Telefon: Aut. 935-82 és Aut. 835-95

A. B. K. I. AMERIKAI BÖRGYÖGYÁSZATI ÉS KÖZMÉTIKAI INTÉZET
Vezető főorvos: Dr. Propper József
VII, Erzsébet-kört 1. II. em. — Telefon: József 440-31
Specialitása:
A nyom- és hegnélküli végleges szűreltávolítás.
Nem viltanyilla epitatio. Nem diathermia. —
Nem szűreltávolítás. — Gyógyászatban és
eredményben minden eddiggi felülmúló orvosi tudományunk
ezen legújabb vívmánya, melynek biztos sikerét garantáljuk

annak költségeivel végeredményben ismét a gazdákat terheli meg.

Mindettől eltekintve, *penzügyi szempontból* is lehetetlenség az, amit a kormány tervez. Az a megoldás, amelyről *A Reggel* értesül, hogy tudniillik a gabonát átvevő tárházak külön bolettakat fognak kiadni, amelyek 3-3.50 pengőről szólnak és amelyek alapján aztán minden adóhivatallal fizetéseket lehet teljesíteni, olyan *örvást összegeket követelnek, amelyeket a magyar gazdaság el nem bír*, mert hiszen nemcsak a kivitelre szolgáló gabonát, de a *belföldi fogyasztás céljaira szolgáló gabonát is meg kell venni*, ami a tavalyi 21 millió q buza- és 12 millió q rozstermést véve alapul, elbirhatatlan összeget jelent. Ettől a megoldási módtól minden gazdasági tényező *elforult*, mert

a fogyasztás újabb árdragítását látja benne,

habár a kormány körében azt az álláspontot hangsúlyozták is, hogy a kenyér ára az olcsó buza dacára sem ment le eddig. Szakemberek azt mondják erre, hogy ennek a jelenségnek az általános elszegényedéssel együtt járó *fogyasztáshanyatlás az oka*. A pékek régi forgalmuknak csak kétharmadát érik el, de erre a kisebb forgalomra a *főszaporodott közterhek ugy ráékelésnek, hogy az árakat emiatt kell tartaniok és még így is az a helyzet, hogy a pékiparnak soha annyi inzulvense nem volt, mint most*. Mindent összevéve, a közvélemény a gabonakerdésnek ilyen mesterséges konstrukcióval való megoldásában *végzetes veszedelemet lát, amely újból csak drágaságot fog előidézni*, de a buza drát nem fogja stabilizálni és a mezőgazdaságon sem tud segíteni.

A háborus gazdálkodáshoz való visszatérés mindenki előtt nem is ellenszenves, de egyenesen gyűlöletes.

A magyar mezőgazdaság segítésére csak egyetlen egy józan mód képzelhető. Az egyik oldalon meg kell szüntetni azt a *végzetes kartell- és vámpolitikát, amely a mezőgazdasági termelést megdrágítja*, a másikon pedig le kell építeni azt a *penzügyi politikát, amely az egész közgazdaságot súlyos terheivel agyonnyomja* és amely minden kritikus helyzetből csak egy megoldást talál: *újabb és újabb hivatalok szervezését és a bürokratikus áradatnak továbbfejlesztését*. Egy olyan világcikk árát, mint a gabona, semmiféle mesterséges eszközzel szabályozni nem lehet. S ha lehetne is ideig-óráig, a levegő többé kerülne a husnál és a vége még nagyobb gazdasági összevisszaság lenne. Ha a kormány a *gazdaközönség elvesztett bizalmát vissza akarja szerezni, térjen át más gazdasági politikára*, de ne akarja mesterséges konstrukciókkal megállítani a világ folyását. Mégis, mivel minden jó tanács hiábavaló és minden intelem a levegőbe szétszórt buhorék, a kormány ezáltal is megy tovább a végzet útján. A *gabonakerdésben az összes tervezett rendelkezések még e héten, szerdán vagy csütörtökön meg fognak jelenni...*

Finom üzlet! Szép Magyarország a finom üzletek hazája és ha a véletlen hírtelenül mozdulattal kitergetné azokat a titkos kártyákat, amelyeket ebben a városban a *kultuszák mögött kevernek*, leírhatatlan meglepetéseknek volnánk tanúi. *Ilyen finom kis üzletet tervez például egy külföldi biztosító társaság budapesti igazgatója!* A kultuszminisztérium segítségével kötelezőleg biztosítani szeretné Magyarországon minden tanköteles elemi és középiskolai tanulóját — baleset ellen. A *biztosítási díj, igazán esekélyes, csupán 50 fillért tenne ki fejenként és évenként*. Ennek ellenében minden gyermek, aki balesetnek esett áldozatul, igényt tarthat hateraz pengőre, amely összeget nagykorúsága napján venne kézhez. *Nagyon szép összhang, ugy-e bár?* Igen ám, de ahhoz, hogy a baleset következményeiből a gyermek kigyógyuljon, a biztosító társaság egy fillérrel sem járulna hozzá, vagyis ahhoz, hogy a megsérült tagot rendbehozzák, a gyermek esetleg protézist kapjon, az esetleges hosszas kezelés költségeire a szegény szülőnek fűdözete legyen, a társaságnak semmi köze se volna. Ami, tekintve azt, hogy Magyarországon 600.000 iskolásgyermek van, viszont a vidéki városokban és a tanyákon igen ritkán esik gyermek baleset áldozatul annyit jelent, hogy az évi 300.000 pengő bevételből a *biztosító pénztáráiban maradna durva számítással legalább 200.000 pengő*. Egészen finom kis üzlet, de reméljük, hogy a minisztériumban ezt a balkáni izü ajánlatot nem fogják komoly tárgyalásra méltatni.

A kárkamat nem jó magyar szó, de az utóbbi időben annál gyakrabban használják. Értik alatta azt a kamatot, amelyet a törvény értelmében a *hatóságoknak* fizetniük kell a szállítóknak és vállalkozóknak, ha a *vállalkozó későn kapja meg a pénzt*. Csakhogy a hatóságok, a nehéz pénzvisszonyok ellenére, *szívesen tologatják a fizetések határidejét egyik hétről a másikra*, a kárkamatról azonban *mitsem akarnak tudni*, s mindössze csak 5%-os késedelmi kamatot fizetnek. Most egyik építővállalkozó, aki *vánórlaktanyát* épített s az ezért járó pénzt késedelmesen kapta, kárkamatért pörölte a kincstárt. A kuria igazságot tett a kérdésben s kimondta, hogy a *kárkamatot, különösen a fennálló nehéz viszonyok között, a hatóságoknak meg kell fizetni*.

A MÉRŐRŐL MINDENKI BESZÉL

A kartellek és trösztök ellen a magyar parlament, a magyar fogyasztó és a magyar sajtó eddig hiába hadakozott. A helyzet nem sokkal jobb a többi európai országban sem. Egy német publicista számításokat állított föl arra, hogy *ennyivel drágítja meg az életet a kartellek és trösztök uralma*. A számítás kiindulópontja az volt, hogy a kartellek árdragítása elsősorban a háborút tette elviselhetetlenül drágává, a nagy harcban az államok, mint azt magunk is jól tudjuk, minden árt megfizettek, így gyarapodott föl a háborus adósságok összege olyan nagyra, ezeknek a tulhajtott áraknak a terhet viseli a ma élő nemzedék és fogja viselni a következők nemzedékek sora. De a mai életet, a mindennapi fogyasztást is elviselhetetlenül drágává a trösztök és kartellek teszik. Körülbelül kétmilliórd márkát tesz ki az

az összeg, amellyel a kartellgazdálkodás Németországban az életet megdrágítja. De Németország gazdag ország, a német munkabérek az életstandardhoz alkalmazkodtak, mi, sajnos, *szegények vagyunk, nálunk mélyen a békenívó alatt vannak a fizetések s mégis, az iparcikkek átlagos drát tekintve, a mi életünket a kartellek és trösztök még inkább megdrágítják*.

A földművelésügyi minisztériumban *rendeletet* készítettek arról, hogy a fővárosi fűszer- és csemegekereskedők a jövőben nem árúsihatnak a *közönségnek* a 40 filléres karnatejéből, hanem csak a 48 filléres palackozott tejet szabad árúsiítani. Mielőtt a *rendeletet* életbeléptetnék, véleményezés végett, illetve az érdekeltségek meghallgatása céljából megfűltdték a kereskedelmi és iparkamarának, amely ebben a tárgyban kedden délelőttre ankétot hívott össze.

Meglepő ajánlataink fürdőcikkekből

Női fürdőtrikó	2.90
maecso P 5. —, kitűnő pamutminőség	1.7.90
Női fürdőruha	1.50
tiszta gyapjú, külön szoknyával	1.50
Női fürdőcipők	2.90
fehér és fekete, 3 szám	5.25
Atletatríkó	9.80
Jóminőségű pamutanyagból	22. —
Férfi-fürdőtrikó	1.30
kitűnő maecsonnyal	2.90
Férfi-fürdőtrikó	— .25
tiszta gyapjaminező	1.90
Sisters-márka, kiváló gyapjaminező	
Fürdőnadrag	
trikóból, fekete és színes	
Nagyságoként 20 fillér emelkedés	
Strandkabát	
minőségű pamutból, esimes díszítéssel	
Fürdősapka	
színes, esimes fazonok	
Strandbőrönd	
nagyon erős kivitelben	

Postai rendeléseket azonnal elintézzünk
Nem nem felelőért a pénzt
rögtön visszaadjuk

Fenyves CALVIN-T 7

Andrássy-ut 4

Az országnak nagyobb szüksége van az iparra, mint az iparnak a közhangulatra

(A Reggel tudósítójától.) *Az országnak nagyobb szüksége van az iparra, mint az iparnak a közhangulatra.* Ezt az axiómaszerű mondatot olvasuk az ipari érdekeltségekhez közel álló egyik vezetőférfi legutóbbi nyilatkozatában. Az ipar, ugyálszik, megérezte azt a hangulatváltozást, amely egy idő óta végbenment egy a nagyközönség, mint a képviselőház fölfogásában. Az elmúlt hét költségvetési vitájában még a városi képviselők fölszólalásaiban is kemény szavak hangzottak el a kartelek ellen és még az ipari kerületek képviselői is odáig merészkedtek, hogy a vámkérdéssel együttjáró súlyos hátrányokat merített szövegni. Mindezt olyankor, amikor a gyáripárosok újból kesztyűt dobtak a kormányzat és az egész közvélemény felé és még a legkisebb intézkedés ellen is tiltakoznak, amely kartelekjei gazdálkodását megzavarhatná, vámpületekből csak egy téglát is ki merne mozdítani és a részvényjoghoz még csak hozzáérni is mer. A közhangulatnak ez a változása és az éles ellentét, amely így a közfelfogás és a gyáripari érdekeltségek fölfogása között kialakulóban van, megérdemlik a figyelmet. Annnyira belénk harangozták és annyira belénk terrorizáltak azt a gondolatot, hogy a népsűrűségben beállt eltérések folytán most már ipardállammá kell átalakulnunk, hogy senki még csak egy szót sem mert szólani ellene.

jobban ügyelnének már az ipari érdekeltségeknek statisztikai bukfenceire és mintha hiába való volna minden erőlködés, amellyel eddig még azt is nemzeti igénynek akartak tekinteni, ami pedig csak egyoldalú érdek volt. És most, hogy a hangulat így kezd megváltozni, a gyáriparnak érdekelteit megint szálló igék gyártásához folyamodnak, megint fölényes hangon hirdetik, hogy az országnak nagyobb szüksége van az iparra, mint az iparnak a közhangulatra. Hát való igaz: a gépeket nem a közhangulat hajtja, de amikor már a gyáripár körében, saját embereik, is fölvetik azt a kérdést, hogy vajjon egész gazdasági politikánk jövője szempontjából csakugyan helyes-e az út, amelyen eddig a gyáripár járt, akkor elérkezett az ideje, hogy ne hangulat, hanem komoly megfontolások alapján, szembe nézzenek ennek a kérdésnek. Amit eddig a gyáripár teremtett, tiszteletreméltó munka volt és mert a nemzeti vagyonnak hatalmas tőkéi kerültek bele, csak természetes, hogy amit nyolc éven át építettünk, azt most lerombolni nem szabad. De viszont nem szabad továbbmennünk azon az uton sem.

hogy a gyáripár kedvéért továbbra is olyan áldozatokat hozunk, amelyek, amint az események mutatják, végtetéseket lehetnek a többi termelési ágakra.

A közvéleménynek mindig igaza van. És elismerjük, igaza volt akkor is, amikor nyolc évvel ezelőtt a gyáripár mellett foglalt állást. De ma is igaza van, amikor fölfogásában változás áll be, mert érzik, hogy ezen az uton és főleg ezekkel az eszközökkel tovább haladni sem nem lehet, sem nem szabad. A képviselőház, amelyet az ipari érdekeltségek vezetői olyan nagyon fitymálva bíráltak most, amiért a költségvetési vita során mindazokhoz a viszásságokhoz mert nyulni, amelyek az ipar terén vannak, ebben a kérdésben csakugyan a közhangulat kifejezője. És ha nagyon sok igazság van abban, hogy a képviselőház bizonyos mértékig elszakadt gondolkodásában a választóközönségtől, ebben az egyben jól megérezte az igazi közfelfogást. Dicséretre válik. Ha akarmennyire fáj is azoknak, akik az iparfejlesztés ügyét gyakran ösztatveztik a kartelek visszaéléseivel, a vámvédelem nyújtotta könnyű előnyökkel és — a magas tantiámmal.

Valósággal nemzeti ügyvé és a nemzeti lelkiismeret kérdésevé tették a gazdaságpolitikának ezt az irányát

és hiába volt minden tiltakozás a kartelek visszavételére és a vámkor termeléstörzgi hatásai ellen, egyszerűen arra hívatkoztak, hogy aki az ipart csak érinteni is meri, szent nemzeti ügy ellen vét. Annnyira erős ipari hangulatot sikerült teremtenie az érdekeltségnek, hogy ellenmondás nélkül lehetett például a kereskedelmi tárca költségvetése során azt állítani, hogy az ipari termelés értéke már elérte a mezőgazdasági termelését és nem akadt senki, aki számonkérte volna, hogy az ipari termelés értékeinek számaiban benne foglaltatnak a megdrágult árak, benne az egész élelmiszeri ipar, amelynek javarésze a mezőgazdaság körébe tartozik és benne végül a behozott nyersanyagok értékszámai is. Most mintha kissé

Ma lett ismertté az osztrák gabonamonopólium-tervezet is, amelyet még az osztrák gazdakörök is elleneznek

(A Reggel tudósítójától.) Az osztrák kormány javaslattervezetét készített a gabona- és lisztmonopóliumról, amely arra az esetre szól, ha a kereskedelmi szerződési tárgyalások Magyarországgal és Jugoszláviával nem vezetnek eredményre. A tervezet egyes részletei ma kerültek nyilvánosságra és bár még nem véglegesek, de meg lehet belőlk ismerni azokat az irányelveket, amelyeket a törvényben kifejezésre akarnak juttatni. Amint A Reggel bécsi tudósítója jelenti, a javaslat teljes monopóliumot akar létesíteni, amely nemcsak a belföldi, de az importból származó gabona- és lisztéleletekre is kiterjedne. E célból

a javaslat gabonaközpontot javasol 70-80 millió schilling tőkével, hogy mindenekelőtt a szükséges gabonamennyiség fővásárlását tegye lehetővé.

A központ annyi gabonát vásárolna belföldön és külföldön, hogy a népesség szükséglete főforrása volna, amikor is teljesen föl lehetne függeszteni a gabona- és lisztvármakat. A kormányk ezáltal módjában állana, hogy a külföldi eredetű árut a legelősebb világpiacian áron vegye át, miattal a belföldön azokat az árakat biztosítaná a gazdáknak, amelyek még a termelési költségekből egy bizonyos hasznót is juttatnának a parasztságnak a külföldi és belföldi árakból, aztán egy olyan közpárat számítanak ki, amelyen a gabona és a liszt a fogyasztók által adható. Ilyen módon a fogyasztók alacsonyabb árat fizetnének a lisztért, mint amennyit a belföldi gabona átvételei ára kitesz, vagyis

a parasztlak magasabb áron adnák gabonájukat a központnak, mint amennyit a visszavásárlásnál a lisztért fizetni volnának kénytelenek.

Egyelőre csak a búzára és rozsrá, valamint a buza- és rozsliszt monopóliumára gondolnak. A monopóliumnak az is célja volna, hogy a magasabb árak biztosításán kívül az osztrák ipar számára kereskedelmi politikai előnyöket biztosítson. E tekintetben ugyanazt a módszert választanák, mint a dohánymonopóliumnál, amely tudvalevőleg Görögország számára egy minimális kontingens dohány átvételét biztosítja, amivel szemben Görögország kötelezi magát, hogy bizonyos mennyiségű osztrák iparcikket tartozik átvenni.

A gabonaközpont is ilyen hatalmi eszköz volna, amely nagyobb mennyiségű gabona és liszt bevásárlásánál Ausztria számára ipari előnyöket biztosítana.

A monopólium kérdését Ausztriában is igen nagy tartózkodással fogadják az összes gazdasági körök és mindenekelőtt arra utalnak, hogy a gabona- és liszterkeskedelmé messzemenő bürokratizálása az árak emeléséhez vezet és a fogyasztást súlyosan terheli.

Jól informált körökben éppen ezért azt hiszik, hogy a monopóliumot csak végszükség esetében és csak akkor fogják életbeléptetni, ha a kereskedelmi tárgyalások teljesen esődöt mondanak. Még a mezőgazdasági körökben is nagyon megosztanak a vélemények és a parasztság körében, amely a gabonaközpont diktátumától föl, szívesebben látnák a vámvédelést. Nem lehetetlen, hogy a monopóliumtervezet javaslatnak ilyen hírtelen való nyilvánosságra hozásátsa azért történt, hogy ezzel bizonyos nyomást gyakoroljanak a jugoszláv és magyar tárgyaló felekre, mert azt hiszik, hogyha csakugyan sor kerülne az osztrák monopólium bevezetésére, és sokkal károsabb lenne Magyarország és Jugoszláviára nézve a legmagasabb vámmal is.

Az oroszlan barlangjába ment Gratz Gusztáv, amikor a GYOSZ multheti közgyűlési vacsoráján beszédet mondott s azt a kérdést vetette föl, vajjon helyes uton járt-e és jár-e a GYOSZ politikája? A válasz, melyet a fülvett kérdésre adott, nemigen lehetett a GYOSZ vezetőinek szájaizére, mert nem tudni, mikép, a nyilvánosság számára adott híradásokból ki-máradt a Gratz Gusztáv okfejtése. Gratz szerint tudniillik a GYOSZ nem jár helyes uton, mert már Trianon óta lényegesen megváltoztak a magyar gazdaságpolitika előfeltételei. A közös vámtarifája még alkalmas volt a mezőgazdasági termékeink zavartalan és könnyű elhelyezésére, sőt még a trianonai szerződést követő időkben is voltak tényezők, amelyek kedveztek mezőgazdasági kivitelünknek. Európa ki volt éhezve, az infláció okozta különbségeket még ki lehetett használni, a hajóúr esőkének még ki lehetett használni, a tengerentúli termények exportjának s ebben az időben még volt értelme a nagyobb arányú iparfejlesztésnek is. De azóta mindez megváltozott és a GYOSZ vezetőinek előre kellett volna látniuk, ezt a bekövetkező változást. Ha előre látták volna, nem fektetünk volna minden tőkét a gyáriparba, hanem mezőgazdaságunk korszerű fejlesztésére fordítottuk volna pénzünket. Most már késő, most már nem rombolhatjuk le, amit építettünk. De ha késő, akkor is kell keresnünk az új utakat s ahelyett, hogy az elzárkózás számára biztosítjuk magunkat továbbra is, afelől az irány felé kell törekednünk, amely Közép- és KeletEurópa népeinek gazdasági közlekedését iparkodik előmozdítani. Körülbelül ezeket mondta Gratz Gusztáv, aki egykor a GYOSZ igazgatója volt, akit sem „tudománytalansággal”, sem agrár-elfogultsággal nem lehet vádolni. Talán éppen ez az oka, hogy ez a GYOSZ-beszéd eddig nem jutott a nyilvánosság elé.

Annnyira romlanak az építőipac munkaviszonyai, hogy amik tavaly a 15. munkahétén 5250, az idén csak 2200 szakmunkást foglalkoztattak a budapesti építőiparosok. Ehhez járul még az, hogy nemcsak új épületeket nem emelnek a fővárosban, de a tatarozási munkák is lényegesen megcsappantak. Ilyen körülmények közt az építőipari érdekeltségek körében olyan nagy az elkeseredés, hogy az érdekeltek — amint mondják — utolsó kísérletképen a hét folyamán fölkeresik a pénzügyi és népjóléti minisztert, de azal a határozattal, amelyet tegnapi bizalmas ülésükön hoztak, hogy ha a kormány most sem tesz semmit az építkezés megindítása érdekében, az összes építőipari szakmák, asztalosok, kőművesek, lakatosok, szobafestők, mészölők, műhelyek és üzleteiket bezárják és elbocsájtják munkásaikat.

A tőzsdéi választások mindig nagy izgalmat szokat kiváltani a különben is hevílenként tőzsdéi publikumból, de soha olyan hangos korteskedés nem verte föl az üzletlőt esőndes csarnokokat, mint ezuttal. A gabonafőzdsén a kormány gabonaértékesítési tervével kapcsolatos mélyseges elkeseredés veti erőt és sokan a tőzsdé vezetőiségét akarják számonkérni azt a gazdaságpolitikát, amelyet pedig a képviselőház sem tud eléggé számonkérni tőle. Hangos és inkább hangos, mint számos ellenzék alakult tehát, amely a tőzsdé elnökét olyan férfiakból akarja megalakítani, akik, mint mondják, erélyesebbek a kormányval szemben. Ezzel az ellenzékkel szemben a higgadt elemek továbbra is a mai vezetőség mellett állanak és aki a tőzsdét ismeri, tudja, hogy mindig ezek azok, akik a többséget alkotják, ugy, hogy a tőzsdé vezetőségében a választások semmiféle változást nem fognak előidézni. Az értékpiacon az elégedetlenség azzal korteskednek jobbra önjelölt vezéreik mellett, hogy ezek alkalmasabb lesznek a tőzsdé üzlet föllendítésére, mint a viszonyok. Az értéktőzdsén is a komoly elemek vannak többségben és előreláthatóan ők fognak győzni a hivatalos jelöltet listáján, amelyen, amint A Reggel értesül, Sándor Kálmán, Rappoch Jenő, Davidsohn Horac és esetleg Miklós Armand neve fog állani.

A Borsodmiskolci Gőzmatom a miskolci malmot racionalizálási okokból néhány hónappal ezelőtt bezártatta. Miskolc város tanácsa, amint A Reggel értesül, most lépéseket tett, hogy szociális okokból a gyárat újból üzembehelyezze. A tőzsáság erre hajlandónak is mutatkozott, de csak abban az esetben, ha bővebb adómentességet adnak neki és miután a város ezt biztosította, a gőzmatom újból fölvető üzemet.

× A Ganz és Társa Villamosági, Gép-, Wagon- és Halógyár Rt. e hó 22-én tartott közgyűlése elhatározta, hogy az 1929. üzletére szóló osztaléknyelvény május hó 31-től kezdődően és pengévvel választásuk be, ami megújuló a tavalyi osztaléknak. Az üzletvezető igazgató a közgyűlés az eddigi tagokat választotta meg.

Gyermekkoscsik,
vas- és rézbutorok, paplanok, matracok
a legkötetesebb kivitelben
és legotcsóbban
HOCHMANN LAJOS cégnél
VII. Kézszabócs-utca 4. (Emke mellett)

Központi Tejcsarnok
Tejfel 1/2 literes
zárt palackokban
Asztali turó 1/4 kg-os
csomagokban

MICHELINPNEU
AUTOFÖLSZERELÉSEK
CITROËN-ÉS FORD-
ALKATRESZEK
TELEFON: Aut.
221-97, 205-03
NAGY JÓZSEF
VI. ANDRÁSSY-UT 34

VASÁRNAPI SPORT

Ujpest a bajnok, a Somogy kiesett, osztályozót a Nemzeti helyett nagy meglepetésre az Attila játszik

(A Reggel tudósítójától.) Az első liga futballbajnoki küzdelmei befejeződtek. Az utolsó fordulóban már csak három kérdés zúgatta a közönséget: ki lesz a bajnok, ki esik ki az első ligából, ki játszik osztályozó mérkőzést a II. liga második helyezettjével, a Vasassal. Az első két kérdés papírforma szerint dőlt el: a Hungária bajnokságot megérdemelten elhódította az Ujpest, amely könnyen győzött 4:1-re utolsó ellenfele, az Attila ellen, a kiesés szomorú sorsára pedig a Somogy jutott, amelyben már a Boeskey ellen kivívott 7:4-es győzelme sem segíthetett. Helyére újból a Sabaria került föl az első ligába. Az utolsó forduló legyaskosabb meglepetésével az osztályozó mérkőzés során kialakulása szolgált. Az Attila gólaránya ugyanígy annyival jobb volt, mint a Nemzetié, hogy a miskolcikai nyugodtan eladták pályaválasztási jogukat az Ujpestnek, nyugodtan kikapáltak 4:1-re, szegények, álmukban sem gondoltak volna arra, hogy a Nemzeti 5:1-es gólpárral verje a Budai 11-et és így az utolsó pillanathon öket küldje az osztályozó mérkőzés pályahídjára. Az utolsó forduló meglepő eredményei természetesen ismét kibővíthették az ilyenkor elmaradhatatlan lefekvéséi évdákat, de

az Attilán ez már nem segít, négy góllal kevesebbet rugott, négy góllal kevesebbet is kapott, mint a Nemzeti, amelyet hájszányival jobb gólaránya a bajnoki lista tizedik helyéhez segített. A többi három mérkőzésnek már nem volt ilyen sorsdöntő jellege. A Ferencváros a szezon egyik leggyilkosabb iramu mérkőzésén naggyehezzen 2:1-re verte (Turai remek játékkal) a kitűnő III. kerületet, a Hungária 5:2 arányban könnyen elverte a Bástyát, a Kispeszt pedig váratlanul 3:2-re győzött a Pécs-Baranya ellen, úgy, hogy a kilencedik helyről a hatodikra lépett elő. Az első liga 1929-30. évi bajnokságának végleges eredménye ezek szerint a következő:

1. Ujpest	---	22	18	2	2	74:30	38
2. Ferencváros	---	22	15	6	1	80:27	36
3. Hungária	---	22	10	7	5	54:36	27
4. III. ker.	---	22	9	7	6	36:35	25
5. Boeskey	---	22	7	6	9	43:48	20
6. Kispeszt	---	22	6	7	9	21:39	19
7. Budai 11	---	22	5	8	9	28:31	18
8. Bástya	---	22	7	3	12	41:53	17
9. Pécs-Baranya	---	22	5	7	10	31:50	17
10. Nemzeti	---	22	6	4	12	26:44	16
11. Attila	---	22	5	6	11	22:40	15
12. Somogy	---	22	3	9	10	31:54	15

Ujpest-Attila 4:1 (1:0)

Stadion. — 8000 néző. — Bíró: Klug Frigyes

Utolsó mérkőzését biztos fölényrel nyerte az Ujpest és ezzel kiverkedte a megérdemelt bajnoki címet. Az újdonsült bajnokcsapat nem játszott az első felidőben bajnokhoz méltóan, de idegessége csak addig tartott, amíg a győzelm bizonytalannak látszott. Azonul

nagyszerű csatárakétfokkal gyönyörködtettek a lila-fehérek.

A mérkőzés nem tartozott a legszebbek közé. Az Attila vétkes könnyelműséggel játszott. Tulbiztosan vette, hogy a Nemzeti nem érheti utól a gólarányát, pedig ha a második felidőben csak egy kiesit belefekszik szívvel-lélekkel a játékba, öketlenül nyihitni tudja vereségét, amivel elkerülhette volna az osztályozót. Alaposan ráfeszített, hogy eladta pályaválasztási jogát! Az Ujpesten újból látszottak a fardadság nyomai, de mindegy.

ez a gárda remekül végigharcolta a bajnoki szezon és megérdemelte azt a nagy ünneplést, amelyben a mecs után a közönség részesítette.

Az Ujpeste szokatlanul nagy ünneppel fogadja. Az Attila kezd. Támadása nyomán megfagy a vér az ujpesti erekben. Hajós gyöngye lövését Acht kiéjti, de még el tudja kapni Szidor elől a labdát. Stréck beadása a kapufáról pattan ki, a 8. perc remek upesti akcióját hoz. Volentik-Auer-Stréck-Auer a labda után Utóbbi balhálabba-kapásból a kapu fölé lö. A 13. percben, miután Stréck szabálytalan akadályozza a kapust, Stofán gólt fejel, ami természetesen érvénytelen. A 22. percben Dankó majdnem öngólt fejel. Az Attila sokat és nagyon veszedelmes támad. A 24. percben Pimpi beadását Szidor kapásból remekül lövi és a labda hájszányira mellé megy. Az Ujpest most már ideges, amire van is oka. A 27. percben Fogl III. elesik, Opatá így nagy helyzetbe kerül, de mellé lö. A másik oldalon

Ferencváros-III. kerületi FC 2:1 (1:0)

Nagyszombat-utca. — 4500 néző. — Bíró: Iváncsik

A Ferencváros „megjátszotta” azt a lehetőséget, hogy az Ujpest veresége esetén még bajnok is lehet. Starttól kezdve olyan gyilkos iramot diktált, hogy valósággal legázolta volna ellenfelet, ha végigbírná az iramot, másrészt, ha a III. kerület szintén nem ambicionálja a jó eredményt. Az óbudai pályarokoraközönsége így váratlanul pompás sporthoz jutott, mert elejétől végig minden erejét beleadva.

remek tempóban küzdött a két csapat.

a Ferencváros stílusosabban, a III. kerület pedig energikusabban, de a mérkőzés kimenetelére az utolsó percekig bizonytalan volt.

A Ferencváros kezd enyhén szellőn. Már az első akciója veszélyes: Kohut centerből Turai lövészt Fehér parádésan védi. A Ferencváros kornere baj nélkül mulik el, sokkal veszélyesebb Tánzer támadása, de Takács II. szép fejesét a kapufa menti. Drüssler támadása kornert eredményez, majd Kohutot szerelik kornere árn. Lengyel 20 méteres szabadrugása centiméterekkel a kapu fölött süvít el, míg Turai bombája a kapufára pattan. A 24. percben Kohut, majd Fenyvesi biztos góllövezettel hagy ki. Drüssler újabb kornert eszik ki. A 38. percben szerencsés akcióból végre megszületett a Ferencváros

Stréck lövését Szemző kiejti, de nincs esatár a közönségben. A 39. percben végre Spitz áthuzódik a jobb oldalra.

Auernek passzol, akinek labda lövésére Szemző későn vetődik. (1:0).

Szünet után az 1. percben Spitz kissé erőlyesen elveszi Ardaitól a labdát.

30 méterről váratlanul lö. — pont a sarokba (2:0).

A kapus újra későn vetődött. A 4. percben Szidor szép lövészt Acht bravurosan védi kornere. A 11. percben Stofán szökteti Strécköt, ez bead, Stofán Auer elé fejel, akinek

ballábas lapos lövészt Szemző a hasa alatt beengedi (3:0).

A 17. percben az Attila támad, Hajós hátrahuzásából Opatá lö. a labda Fogl III. testén folsót kap és a sarokba kerül (3:1).

Ettől kezdve végig lanyha a játék. A 28. percben Auer lövésébe Dankó beleteszi a kezét, de a bíró nem ad 11-est. A 36. percben

Stréck kornert Stofán befeljei (4:1).

A 40. percben az Ujpest teljesen keresztüljátásza az Attila-vedelmet. Stofán azonban tiszta helyzetből győzzen 16 és Szemző kornere töltheti a labdát.

A mérkőzés befejezését jelentő sípjel után a bajnokcsapat játékosai összecsoportolóznak.

A közönség lelkes hangulatban a Himmuszti énekli. Ezután a tribünön föllállított megafónban Szemere Ernő, az ujpesti „Dumavár” élnoke mond beszédet, majd Aschner Lipót, az Ujpest élnoke üdvözi a csapatot, amely a közönség lelkes eljenzése közben emeli vállaira Bányai tréner. Ujpest boldogságban uszik, az Attila játékosai pedig nevetgélve — mit sem sejtve — vonulnak az öltözőkbe.

Ferencváros-III. kerületi FC 2:1 (1:0)

Nagyszombat-utca. — 4500 néző. — Bíró: Iváncsik

vezető gólja.

Turai bombázta Fehér az öt lépésre álló Takács II. elé boxollja, aki Fehért találja el, fölé a labda a rárohanó Tánzerhez kerül, aki az ellenkező sarokba továbbítja. 1:0.

Konyor rövidesen kiegyenlíthetne, de hat lépéscél, szabadon állva, a kapufát találja el. Lengyel szabadrugása ismét csak centiméterekkel töveszté gólt. Szünet után erősödik az iram. Kohut jó labdát talál Földinek, aki a gól előtt nem találja föl magát. A 7. percben

Fenyvesi szökteti Konyort, aki a kapujából kirohanó Amsel mellett menthetetlen gólt helyez. (1:1).

Ferencváros kornert után Király páros lábál leteríti Turait, de a bíró csak figyelmezteti, pedig hát régen megérett a kiállításra. Drüssler remek támadásából Fenyvesi biztos gólt hibáz. III. kerület-kornert után Kohut bombázta Fehér is kornere árn menti. A 28. percben elől a mecs sorsa:

Turai Takács II.-höz fejel és a gólorekord az ellenkező sarokba továbbítja a gőztes gólt: 2:1.

Olaszország győzött a Lüttichben megrendezett Európa-bajnoki törvén csapatbajnokságban. 2. Franciaország, 3. Belgium.

Hungária-Bástya 5:2 (2:0)

Hungária-ut. — 3500 néző.

Bíró: Gombos

A futballorsnak különös iróniája, hogy a a multévi bajnokcsapat vasárnapi győzelmével biztosította be — harmadik helyét. A játék képe a Hungária fölényét mutatta, amely

kitűnő csatárjátékával megérdemelten győzött

a gyöngye csatársorral rendelkező Bástya fölött.

Hungária-támadásokkal indul a mérkőzés. Varga és Tieska vezetik az első támadásokat. Ezek azonban a szegedi védelmen megtörnek. Gyors Hungária-támadás során Skvarek Hirtzer tisztára játssza, ez kapura lö, de Beneda védés után a lövéssel próbálkozik, labdaja kapufát érintve, jut mellé. Skvarek egyedül tör előre, már csak 10 méterre van a kaputól, amikor elgubájk.

A 11-est Hirtzer a góiba lövi (1:0).

A 43. percben Reumer-Varga-Wéber a labda utja. A centerhá Hirtzerhez fejel, aki fordulásból hatalmas bombát küld kapura.

A labda Beneda mellett a kapufáról jut a hálóba (2:0).

A második felidő első percében Tieska lofut és éles szögéből leadott lövészt Beneda védi. Puzsin, a Bástya jobbszélsője lefutás után centerze. A Hungaria-vedelem kihagyja a labdát, amelyet

a befutó Wahl a hálóba juttat. (2:1).

A 15. percben mecs Hungaria-akéi. Remmer labdájával Varga Skvarekot hozza jó helyzetbe, aki

16 méterről a bal felső sarokba vágja a labdát (3:1).

Hirtzer 25 méterről pompás szabadrugást küld a Bástya kapujára. Beneda bravurosan véd. A Bástya is szöhoz jut. Tóth előre vágja a labdát Possák elé, akinek

éles felese kapufáról vágódik vissza: Wahl ugyancsak fejjel küldi a kapuba (3:2).

Közdes után Tieska fut meg és Skvarekhoz irányít. A center nem habozik és

huzsméteres pompás lövése a balsarokba süvít (4:2).

Állandó Hungaria-támadások közepette a 44. percben Hirtzer kieszőkik és két emberen keresztül berekedne, a 16-osról lapos lövéssel megszerzi a Hungaria gótdik gólját. (5:2).

Nemzeti-Budai „11” 5:1 (2:1)

Hungária-ut. — 4000 néző. — Bíró: Kann

Az utolsó forduló meglepetése az 5:1-es eredmény, amellyel a Nemzeti elkerülte a már biztosnak látszó osztályozó küzdelmeket is. A mérkőzés közepes nivón mozgott, aminek főoka

a Budai „11” lélektelen játéka

volt. A budaiak sivr, széteső játékkal ellentétben üdítőleg hatott a Nemzeti stílusos, lelkes akardása. A budaiak eleinte igyekeztek, de amikor néhány akciójukat balszerencse kiséerte, kedvükvesztetten kiüzdöttek.

A budai csapat kezd, de csakhamar kitűnik, hogy a Nemzeti igyekezte nagyobb. Az 5. percben Hossó előrevágott labdájára Lutz III. és Rémay III. fut rá.

A labdát a gyors Rémay III. éri el és a védő Lan-

tos alatt a hálóba küldi (1:0). Györy és Lutz III. lövészt védi Lantos. A Budai „11” szörványos támadásainak egyikét Schmidt vetíti. Flóra rafut, de Gallina is elhagyja kapuját. A jobbszélső Kovácshoz ad, akinek

emelt labdaja a Nemzeti-kapuba jut (1:1).

Ezzel a Budai „11” elléte puskaportát és ismét a Nemzeti veszi át az irányítást. Egy vesztélelennek látszó Nemzeti-támadást Kallenecker I. leszerel, majd hazaadja a labdát, ám a rugás rövid, a szemféltés Györy máris rajta van és huzsméteres lövése a felső lércél pattan a hálóba (2:1).

Az utolsóelőtti percben három budai csatár, senkítől sem zavaruva, tart a Nemzeti-kapu felé, de addig passzolgatnak, amíg a Nemzeti-vedelem ment.

A második felidő a Nemzeti teljes fölényének a jegyében folyik. Mar az első perc eredményét hoz: Czetényi kornert eszik ki, amelyet ugyancsak 6 irányít.

A labda Buzához kerül, akinek félmagas lövése a jobbsarokban akad meg (3:1).

A Nemzeti elemében van. Rémay III. két nagyszerű lövése hoz izalmakat. A 9. percben Rémay III. egyedül tart a kapu felé, amikor a keresztben jövő Lóczy a 16-oson belül a földre rántja.

A 11-est Horváth vágja a hálóba (4:1).

A Nemzeti úgy játszik, ahogy akar. A Budai „11” mintha a pályán sem lenne. Czetényi gól érdemlő hatalmas kapufát lö. Ismét Rémay III. cikázik a labdával, magára vonja a budai védelmet, majd Litz II.-hoz ad. A jobb-összekötő a kapu elé rohan.

Klugsztaja Lantost és mellette góiba vágja a labdát (5:1).

A mérkőzés végéig a Nemzeti támad.

Külföldi futballeredmények. Lüttich: Franciaország-Belgium válogatott 2:1 (1:1). — Prága (I. oszt. liga): Slavia-Tepliczer FK 4:1 (3:1). Csehok Karlin-Kladno 3:2 (2:0). — München: WAC (Bécs)-Bayern (München) 2:1. — Bécs (I. oszt. liga): Rapid-WSC 5:2 (2:0). Admira-Hakoah 4:2 (2:2). Admira pontvesztésével ismét a Rapid nyerte a bajnokságot.

Somogy—Bocskay 7:4, 4:2

Kaposvár. — 1500 néző. — Bíró: Krupitzer
A mérkőzést a Bocskay kezdte, a Somogy azonban már a 2. percben eredményt ért el:

Dán tiszta helyzetből gólt lőtt (1:0).

Továbbra is a Somogy maradt fölényben. A 25. percben Jakube kiugrasztotta Dánt, akinek labdáját a befutó Galambos Farkas mellett a hálóba helyezte (2:0).

A 27. percben a Somogy újabb gólt ért el Galambos révén (3:0). A Bocskay

Teleki és Semler révén 3:2-re javít,

de a 44. percben a Somogy ért el újabb gólt. Prosovsky győnge lövését

Farkas Galambos elé ütötte, aki a hálóba helyezte (4:2).

A Bocskay a második félidő 7. percében újabb gólt ért el Semler révén (4:3). A 16. percben

Markos lövése a kapufáról védhetetlenül a hálóba pattan (4:4).

A Somogy a 34. percben szerezte meg a vezetést egy kapufáról kavarodásból Prosovsky révén. A 38. percben újabb gólt rugott a Somogy Jakube révén (6:4), majd a 42. percben

Galambos átadásából Jakube beállította a vég-eredményt (7:4).

A győztes csapatban Jós, Pelő, Tallián, Gaecár és Jakube, a Bocskayban pedig Wampetics és a csatársor volt jó.

**Kispest—Pécs-Baranya 3:2, (1:1)
Pécs. — 3000 néző. — Bíró: Gerő**

A Pécs-Baranya a második félidő első 20 percében

nyomasztó fölényben volt, de nem tudta ezt kihasználni.

A Pécs-Baranya a 30. percben szerezte meg a vezetést. Kautzky erős lövésé

Dénes fogta, a labda azonban kezéből a hálóba perdlített (0:1).

A Kispest a 44. percben egyenlített, Magyar 40 méterről a kapura lőtt, Jandala várta a labdát, amely

keze között a hálóba esett (1:1).

A második félidő elején a Pécs-Baranya hatalmas fölénybe került. A 24. percben került első támadásához a Kispest és azonnal gólt is ért el:

Fürstner átadását Pacozlay élesen a hálóba lötte (2:1).

Utána Havasköri a balszélen lefutott és átadását Kiss közelről beléto (3:1).

A mérkőzés vége felé a közönség biztatására a Pécs-Baranya támadt és a 4. percben sikerült is szépitnie az eredményt. Kocsis kornere Halasok kerüli, töle Kautzkyhoz, aki a labdát közelről a hálóba továbbította (3:2).

A Vasas egy pontot elhódított a II. osztályú ligabajnok Sabáriától

(A Reggel tudósítójától.) Az I. osztályú ligával egyidőre a II. osztályú ligabajnokság is befejeződött, itt azonban a finis korántsem volt olyan izgalmas. A Sabária már az őszi szezonban bebiztosította az elsősgéget, a Vasas pedig mint a múlt évben, most is a második helyre került, sőt mint 1929-ben,

ismét a Vasas és az Attila játszik osztályozót.

Szombathely: Vasas—Sabária 1:1 (1:0). Góllövők: Egri L. és Szladovics.
Soroskár: Soroskár—Megyer 7:0 (2:0).
Hungária-ut: Bak TK—Turul 2:1 (2:0).

A II. liga állása a következő:

1. Sabária	—	—	24	21	2	62:18	44
2. Vasas	—	—	24	17	5	71:23	39
3. Vac FC	—	—	24	16	3	50:19	35
4. Soroskár	—	—	24	11	7	6:36	29
5. Bak TK	—	—	24	13	2	9:35:31	28
6. Turul	—	—	24	10	6	6:36	26
7. Zala-Kanizsa	—	—	24	9	4	38:38	22
8. Megyer	—	—	24	8	3	36:61	19
9. Rákospalota	—	—	23	7	4	35:60	18
10. Kossuth	—	—	23	7	4	4:12	18
11. Terézváros	—	—	23	7	1	29:65	15
12. Merkur	—	—	24	6	3	15:22:64	15
13. Józsefváros	—	—	24	1	0	23:12:44	2

A BSE újabb veresége. Az I. osztályú amatőrbajnokság vasárnap fordulójának eseménye a BSE veresége volt, úgy, hogy a Törökös most már a budapesti kerület biztos bajnokának tekinthető. Eredmények: Törökös—BSZKRT 2:0 (1:0), Postás—BSE 4:1 (0:1), Ferenyvárosi Vasutas—FTC 2:2 (1:0), MTK—BEAC 5:1 (3:0), 33 FC—UTE 3:1 (2:1), III. kerületi TVE—Testvériség 3:1 (2:0), Pestújhegyi SC—BTC 4:0 (1:0).

Szövetségi díj. Nemzeti tartalék—Vac FC 2:0 (0:0).

Országos rendőrtisztviselők bajnokság. A RAC versenyes bajnok: Schröder (Budapest) 9 győzelem, 2 Eckl (Pestvidék) 7 győzelem, 3 Duha (Pestvidék) 6 győzelem, 26 kapott tuss, 4 Dingfelder (Pestvidék) 6 győzelem, 30 kapott tuss.

Bajnoki gyepokmérkőzés: MHC—MAC 5:1 (3:1). Góllövők: Szendey (4), gróf Révay (1), illetve Heinrich II.

Keresztes világbajnok kificcamiította a térdét és vereséget szenvedett a birkózócsapatbajnokságban

A csapatbajnokságot az UTE nyerte a védő MAC ellen

(A Reggel tudósítójától.) A birkózócsapatbajnokság utolsó fordulóján a MAC 10:15 arányban győzött az MTE csapata fölött és így

bejutott a döntőbe; ahol 9:16-ra kikopott az UTE-fől.

Eredmények: Légúly: Imrik (UTE) győz ellenfél nélkül. — Pehelysúly: Tasnádi (MAC) győz pontozással Gárdonyi (UTE) ellen. — Könyvsúly: Kárpáti (UTE) győz pontozással Ambrus (MAC) ellen. — Kisközépsúly: Próka I. (UTE) győz Keresztes (MAC) ellen, aki a küzdelem 17. percében térdét flemitte, úgy, hogy kénytelen a további küzdelmet felföldni.
— Nagyközépsúly: Finyák (UTE) győz pontozással

Zombori Gyula (MAC) ellen. Igen izgalmas mérkőzés, szébbnél-szebb akciókkal. Zombori két ízben is vesztélyes helyzetbe hozta ellenfelet és a közönség tust látott. Az eredmény kihirdetésénél a közönség hevesen tüntetett a bíró ellen. — Kíszenchály: Orgovány győz pontozással az Európa-bajnok Szabó (MAC) ellen. Orgovány szenzációs győzelmét annak köszönheti, hogy parterben kétszer fölállt. — A nagyközépsúlycsoporthoz az UTE Papp László ellen már nem állított ellenfelet.

Magyarország birkózócsapatbajnokságát az UTE szerezte meg

vereség nélkül. Második az MTK egy vereséggel, harmadik a MAC két vereséggel, negyedik az MTE.

Solt legyőzte Raggambit a 100 méteres síkfutásban

Szabó Miklós (MAC) 1500 méteres ideje az ESC atletikai versenyének legjobb eredménye

(A Reggel tudósítójától.) Az Egyetértés SC vasárnap délután a MAC margitszigeti pályáján rendezte meg országos Böke-vándordíjas atletikai versenyét. A programon

négy válogató versenyszám

is szerepelt, annak eldöntésére, hogy a Berlin ellen kiálló válogatott csapat eddig be nem töltött posztjaira kit állítsanak. Az eredmények a következők:

Válogató versenyszámok:

100 méteres síkfutás (kanyarban): 1. Nagy József (FTC) 11.2 mp. 2. Gerő III. (MTK) 11.2 mp. — 800 méteres síkfutás: 1. Zsitvay (BBTE) 2 p. 01.4 mp. 2. Magdics (MAFC) 2 p. 01.4 mp. — 110 méteres gátfutás: 1. Ferenyzy (MAFC) 16.4 mp. 2. Kovács (BTE) 16.4 mp. — Súlydobás: 1. Kiss (MOVE) BSE) 13 m. 81 cm. 2. Cserenyey (BTC) 13 m. 32 cm. Kissnek volt egy 14 méter 27 centiméteres dobása is, amelyéül azonban kikapott.

I. osztályú versenyszámok:

100 méteres síkfutás: 1. Solt (BSE) 11 mp. 2. Raggambit (BBTE) 11.1 mp. 3. Hajdu (FTC) 11.2 mp. — 500 méteres síkfutás: 1. Sugar István (UTE) 1 p. 07.6 mp. 2. Sugar Péter (MTK) 1 p. 08.2 mp. 3. Remecz (BTAC) 1 p. 10.2 mp. — 1500 méteres síkfutás (Böke-vándordíj): 1. Szabó (MAC) 4 p. 07.4 mp. 2. Szerb (MAC) 4 p. 10.8 mp. 3. Pálffy (UTE) 4 p. 14.4 mp. Szabó másodikszor nyerte meg a Böke-vándordíjat. — Egyszeres futás: 1. Majorosi (ESC) 18.41 m. 2. Hegedűs (ESC) 16.397 m. Hufnagel (ESC) 15.560 m. — 4x200 méteres staféta: 1. BEAC 1 p. 32.6 mp. 2. MTK. 3. BBTE. — Távolugrás: 1. Somfai (MAC) 691 cm. 2. Paulinyi (TFSC) 639 cm. 3. Bätz (FTC) 627 cm. — Súlydobás: 1. Cserenyey (BTC) 13 m. 32 cm. 2. Kovács (BEAC) 13 m. 16 cm. 3. Kulitz (TFSC) 12 m. 70 cm.

II. osztályú versenyszámok:

1500 méteres síkfutás: 1. Hermann (Törökös) 4 p. 19.6 mp. — 200 méteres gátfutás: 1. Kovácsy (FTC) 26.8 mp. — Távolugrás: 1. Harasztli (Postás) 664 cm. — Magasugrás: 1. Soós (BSC) 174 m.

Összeállították a Berlin ellen kiálló válogatott atlétacsapatot

A MASZ nemzetközi bizottsága vasárnap este összeállította Budapest teljes csapatát, amely június 1-én Berlinben Berlin válogatottjaival veszi föl a versenyt. A válogatott csapat a következőkből áll:

100 méteres síkfutás: Raggambit, Solt. — 400 m.: Barsi, Sugar. — 800 m.: Szabó vagy Barsi és Zsitvay. — 1500 m.: Szabó, Gyula. — 5000 m.: Szerb, Cser. — 110 méteres gátfutás: Jahn, Ferenyzy. (Ha Ferenyzy nem tud szabadságot kapni, akkor helyette Kovács indul). — Magasugrás: Késmárky, Orbán. — Távolugrás: Balog és Somfai vagy Goda. — Súlydobás: Darányi, Kiss. — Diszkoszvetés: Donogán, Marvalits. — 4x100 méteres staféta: Nagy József, Páku, Solt, Raggambit.

Késmárky 185 cm.-es magasugrással győzött Athénban

Athén, május 25.

(A Reggel tudósítójától.) Az athéni atletikai verseny első napjának eredményei: Magasugrás: 1. Késmárky 185 cm. 2. Papanicolaus (görög) 175 cm. — Súlydobás: 1. Hirschfeld (német) 15.46 m. 2. Verghinis (görög) 14.11 m. 3. Jarvinen (finn) 13.37 m. — 800 m.-es síkfutás: 1. Georgakopoulos (görög) 2 p. 04.8 mp. 2. Corres (görög) 2 p. 07 mp. — 5000 m.-es síkfutás: 1. Lenkola (finn) 15 p. 41.2 mp. 2. Bechiari (görög) 15 p. 51.3 mp.

A MAFC ifjúsági atletikai versenyének eredményei: 600 méteres síkfutás: 1. Istenits (MAC) 1 p. 32.2 mp. — 1500 méteres síkfutás, II. oszt.: 1. Kőszegi (Dorogi AC) 4 p. 23 mp. — Magasugrás (handicap): 1. Szarvas (FTC) 166 cm. (16 cm. előny). — 100 méteres síkfutás, junior: 1. Gyönes (MTK) 11.8 mp. — Súlydobás, junior: 1. Horváth (BBTE) 14.42 m. — Diszkoszvetés, junior: 1. Darányi Sándor (Postás) 32.05 m. — Távolugrás, junior: 1. Mezei (MTK) 628 m. — 3x1000 méteres staféta, II. oszt.: 1. MAFC 8 p. 33.8 mp.

Kiadja: Lázár Miklós a Reggel Lapkiadó Részvénytársaság.
Felelős kiadó: Róna Odón igazgató

Világosság könyvnyomda rt., Budapest, VIII. Conti-uten 4
Műszaki igazgató: Deutsch D.

Az UTE uszóinak és vízipólócsapatának győzelme Münchenben

München, május 25.

(A Reggel tudósítójától telefonjelentés.) Az UTE-nak mult esztőtörökön külföldi turára indult uszó- és vízipólógárdája vasárnap állt először starthoz Münchenben. Klubközi mérkőzést a Bayern „07” ellen

50:40 pontarányban megnyerte.

A lila-fehérek vízipólócsapata 5:0-ra verte a münchenieket. Eredmények:

100 m. mell: 1. Baekoff (Bayern) 1 p. 25 mp. 2. Heller (UTE) 1 p. 25.2 mp. — 100 m. hát: 1. Bozsi (UTE) 1 p. 21.4 mp. 2. Tauber (Bayern). — 3x100 m. vegyesstaféta: 1. UTE 3 p. 57.2 mp. 2. Bayern 3 p. 58.6 mp. — 3x50 m. gyorsstaféta: 1. Bayern 2 p. 35.2 mp. 2. UTE 2 p. 40.3 mp. — Vízpóló: UTE—Bayern 5:0 (2:0). Góldobók: Halasi (3), Nemeth (2).

A MOSZ újonc-uszóversenyén a programot három érdekes tömegstaféta-verseny egészítette ki: 15x30 m. gyorsstaféta: 1. III. ker. TVE 7:46.4 mp. 2. BBTE 7:49.8 mp. 3. MTK 7:50 mp. 4. UTE 15:50 m. mell. uszóstaféta: 1. BBTE 10:17 mp. 2. MTK 10:22 mp. 3. III. ker. TVE 10:23.2 mp. 4x50 m. hátszstaféta: 1. BBTE 6:21 mp. 2. FTC. 3. Szegedi VSE. A másodikdikk beuszó UTE csapatát előbbváltás miatt diszkvalifikálták.

Sorozatos meglepetések a BBTE teniszversenyén

(A Reggel tudósítójától.) A BBTE teniszversenyének bajnoki számai vasárnap még nem fejeződtek be, de

két nagy meglepetéssel már az eddigi játék is szolgált.

A két nemzeti bajnoki szám döntőire előrelátóhatólag ma kerül sor. Eredmények:

Férfi egyes bajnoki, Aschner—Balás 6:4, 6:3. Aschner—Bánó 4:6, 8:6, 6:4, 6:3.

Férfi páros bajnoki, Silbersdorff, Hegyessy—Pálásthy, Tóth 6:1, 6:3. Silbersdorff, Hegyessy—Jacobi, Bánó 5:7, 6:3, 6:4. Aschner, Leiner—Straub-ivérek 6:1, 6:4. Radieck, Arató—Kirehmayr, Dzednar 7:5, 6:3. Kehrling, Gabrovics—Radieck, Arató 6:4, 6:1, 6:1.

Női egyes, nyílt. Döntő. Baumgarten—Schröderné 9:7, 6:1.
Vegyes páros, nyílt. Kehrling, Schröderné—Aschner, Baumgarten 6:3, 6:1. Jacobi, Déryné—Zichy, Lates 4:6, 6:2, 6:3. Balás, G. Baittrock—Bánó, Pivető 6:1, 6:1. Balás, G. Baittrock—Scheramek, Demkó 6:1, 6:1. Balás, G. Baittrock—Jacobi, Déryné 6:4, 6:3.

Döntő. Kehrling, Schröderné—Balás, G. Baittrock 6:2, 6:3.

Szekeres győzött a nemzetközi motorvezetéses verseny mindhárom futamában. Vasárnap délután indult meg a kerékpáros pályaszegzon: Nemzetközi motorvezetéses verseny (15 km.): 1. Szekeres PSE 12 p. 58 mp. 2. Reim, Németország. 3. Mazák, MTK. Nemzetközi motorvezetéses verseny (25 km.): 1. Szekeres 21 p. 43 mp. 2. Mazák, 3. Reim. Nemzetközi motorvezetéses verseny (35 km.): 1. Szekeres, 2. Mirkovics, 3. Mazák. Főverseny (flyer): 1. Nagy FTC u. 260 m. 13.2 mp. 2. Lovas MTK, 3. Pelvassy MTK.

A Lovass—Szenes (MTK) pár nyerte a KAC-vándordíjas kerékpárstaféta versenyt 6 óra 47 perc 55 mp. idővel. 2. Jálies—Nemes I. (Postás). 3. Kék—Vida II. (UTE). A verseny a váci országúton 2x100 km, es távon folyt le.

MTK-pálya Hungária-uti pálya
Junius 1-én, vasárnap
d. u. ¼ órákor
Magyarország—Ausztria
válogatott mérkőzés
Előtte ¼ órákor
Magyarország—Ausztria
amatőr Európa-Kupa
válogatott mérkőzés